

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SOLEC NAD WISŁĄ NA LATA 2007-2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
Przesłanki opracowania Strategii Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą.....	3
Metoda sporządzania Strategii.....	4
I. DIAGNOZA STANU AKTUALNEGO GMINY SOLEC NAD WISŁĄ	6
1. Podstawowe informacje.....	6
1.1. Uwarunkowania historyczno-kulturowe gminy Solec nad Wisłą.....	6
1.2. Położenie, powierzchnia, ludność	7
1.3. Powiązania i relacje z układem zewnętrznym	8
1.3.1. Powiązania komunikacyjne.....	8
1.3.2. Powiązania infrastrukturalne.....	8
1.3.3. Powiązania przyrodnicze.....	9
1.3.4. Oddziaływanie ośrodków zewnętrznych na gminę Solec nad Wisłą.....	9
2. Środowisko przyrodnicze	11
2.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu	11
2.2. Klimat	12
2.3. Surowce mineralne	12
2.4. Zasoby wodne	12
2.5. Kompleksy leśne i zbiorowiska roślinne.....	14
3. Zagospodarowanie przestrzenne.....	16
3.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	16
3.2. Dziedzictwo kulturowe	18
3.3. Turystyka i rekreacja.....	25
3.4. Komunikacja i infrastruktura techniczna.....	29
4. Gospodarka	36
4.1. Charakterystyka podmiotów gospodarczych	36
4.2. Rolnictwo	37
4.3. Pomoc doradcza dla rolników.....	40
5. Sfera społeczna	42
5.1. Sytuacja demograficzna.....	42
5.2. Bezrobocie	44
5.3. Warunki mieszkaniowe	46
5.4. Bezpieczeństwo publiczne	47
5.5. Opieka zdrowotna	51
5.6. Pomoc społeczna	53
5.7. Oświata i wychowanie	55
5.8. Aktywność kulturalna, sportowa i społeczna	57
II. ANALIZA SWOT	59
III. KIERUNKI ROZWOJU GMINY SOLEC NAD WISŁĄ.....	69
IV. MISJA I WIZJA ROZWOJU GMINY SOLEC NAD WISŁĄ	72
V. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU	74
VI. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY SOLEC NAD WISŁĄ.....	91

WPROWADZENIE

Przesłanki opracowania Strategii Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą

Przemiany prawno – ustrojowe oraz społeczno – gospodarcze, które w Polsce w ostatnich latach zachodziły bardzo dynamicznie, wymuszają na jednostkach samorządu terytorialnego ciągłego planowania i zarządzania strategicznego, by jak najlepiej wykorzystać wewnętrzny potencjał i pomoc płynącą z zewnątrz. Działania strategiczne są bardzo ważnym narzędziem, gdyż ich celem jest ułatwienie w podejmowaniu decyzji i realizacji zadań inwestycyjnych w najbliższej perspektywie czasowej. Opracowanie takiego wieloletniego planu strategicznego ma przyczynić się do lepszego rozwoju samorządu lokalnego jakim jest gmina Solec nad Wisłą. Władze gminy uznały za celowe i uzasadnione opracowanie takiego dokumentu planistycznego. Wśród przesłanek, które przemawiają za tym przedsięwzięciem, bierze się okoliczności:

- gmina jako podstawowa jednostka administracyjna nie posiadała dostatecznej wiedzy o potencjale i potrzebach własnych,
- samorząd gminny ma za zadanie koordynować i organizować różnego rodzaju przedsięwzięcia, które mają służyć całej społeczności lokalnej,
- Strategia wskazuje cele strategiczne łączące siły i środki wszystkich organów, instytucji i organizacji na obszarze gminy, by osiągnąć dużo lepsze efekty i wyznaczone cele.

Strategia Rozwoju Gminy jest kompleksowym dokumentem, który określa podstawowe kierunki rozwoju, jego cele i uwarunkowania danej jednostki samorządu terytorialnego w perspektywie 10 – 15 lat. Uwzględnia najlepsze walory w jednostce samorządowej i największe szanse w otoczeniu oraz minimalizuje lokalne słabości i zewnętrzne zagrożenia. Jest programowaniem przyszłych działań. Jej istotą jest hierarchizacja celów i zadań strategicznych, ponieważ nigdy nie ma możliwości jednoczesnej realizacji wszystkich potrzeb. Ich wyznaczenie odbywa się po przeprowadzeniu diagnozy stanu istniejącego, wydobyciu problemów społecznych i ekonomicznych oraz zdefiniowaniu misji i wizji. W pierwszej kolejności realizuje się te cele, które bezpośrednio ułatwią przyszły rozwój.

Strategia jest najlepszym instrumentem, który ułatwia planowanie, organizowanie i realizowanie zadań, które mają służyć całej społeczności lokalnej. Stanowi podstawę do opracowywania programów, które będą współfinansowane ze środków unijnych w nowym okresie programowania 2007 – 2013. Ponadto sprzyja rozwojowi inicjatyw obywatelskich, nawiązaniu i umocnieniu więzi mieszkańców, których owocem jest powstanie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń realizujących wspólnie z władzami gminy cele i zadania strategiczne.

Dokument posiada charakter ciągły i elastyczny, gdyż umożliwi to na dostosowanie do szybko i dynamicznie zmieniającego się otoczenia. Jest otwarty na ciągłe możliwości aktualizacji i modyfikacji uwarunkowań. Nie posiada on ściśle wyznaczonych ram czasowych realizacji poszczególnych celów i działań. Mogą być one jak najbardziej stopniowo konkretyzowane, poczynając od ogólnego zapisu, aż do postaci projektów oraz biznesplanów.

Konieczny jest ciągły monitoring i ocena już zrealizowanych zadań i kierunków działań, które zostały zapisane w Strategii. Przeprowadzana jest również analiza zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, które bezpośrednio wpływają na rozwój gminy Solec nad Wisłą. Wyniki oceny po wykonaniu analizy będą dla władz gminy podstawą do ewentualnych zmian i aktualizacji Strategii.

Metoda sporządzania Strategii

Nie ma jednego, uniwersalnego modelu czy struktury na opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju. Jej końcowy kształt zależy przede wszystkim od specyfiki i charakteru danej jednostki samorządowej, dla której wykonuje się planowanie strategiczne.

Planowanie strategiczne to sformalizowany i długofalowy proces wyboru celów działania gminy, ustalenia polityki i programów, a także zasad działania potrzebnych do realizacji zadań wynikających z celów strategicznych i operacyjnych. Zaletą tego planowania jest to, iż zapewnia konsekwentne ukierunkowanie działalności gminy oraz pozwala na przewidywanie problemów zanim one powstaną. Ponadto skutecznie przyczynia się do poprawy funkcjonowania gminy przez nie zajmowanie się sprawami, które nie przybliżają jej do wyznaczonego celu. Planowanie strategiczne jest procesem uspołecznionym, co oznacza, że społeczność lokalna daje władzy przyzwolenie na działania. Zaś z drugiej strony uspołecznienie procesu budowania strategii nie jest niczym innym jak zaangażowaniem przedstawicieli władz samorządowych, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych lokalnych liderów i oczywiście przedstawicieli mieszkańców. Lokalni liderzy z sektora publiczno – prywatnego osiągając jednogomyślność w sprawie wizji przyszłości, podejmują współpracę w celu jej urzeczywistnienia.

Formułowanie strategii rozpoczyna się od zdefiniowania i opracowania diagnozy (raportu) stanu aktualnego gminy Solec nad Wisłą, której celem jest przedstawienie faktycznego obrazu sytuacji społeczno – gospodarczej. Zawiera ona dane, które charakteryzują tendencje i trendy rozwojowe głównie w obszarach sfery społecznej i ekonomicznej. Jest to przede wszystkim opis stanu, do którego będzie się można odwołać w czasie realizacji strategii, obserwując postępy kolejno wdrażanych zadań.

Diagnoza gminy Solec nad Wisłą jest wynikiem prac zespołu Agencji Zarządu Nieruchomości i Rozwoju Regionalnego w Radomiu, Komitetu Sterującego, pracowników samorządowych, społeczności lokalnej, przedstawicieli stowarzyszeń i innych organizacji funkcjonujących na terenie gminy.

Aby jak najlepiej zdiagnozować istniejącą dziś sytuację w gminie i określić kierunki działania na przyszłość, sięgnięto do dostępnych źródeł statystycznych z 2006r. i 2007r., dokumentów planistycznych, jak również przeprowadzono intensywne rozmowy z przedstawicielami władz samorządu gminnego, radnymi, pracownikami urzędu oraz reprezentantami społeczności lokalnej.

Kolejny etap prac to przeprowadzenie wnikliwej analizy SWOT, w celu wylistowania słabych i mocnych stron, jakimi odznacza się dziś gmina, oraz szans i zagrożeń na przyszłość. Analiza ich wzajemnych relacji jest bardzo przydatna do opracowywania celów strategicznych, operacyjnych i konkretnych zadań do realizacji.

Najważniejszym elementem Strategii jest wyznaczenie misji rozwoju gminy, ponieważ określa kierunek jej ewolucji i postępu w perspektywie następnych kilkunastu lat. Jest myślą przewodnią, sentencją, która ujmuje główne kierunki działania gminy przy jednoczesnym wskazaniu priorytetów i celów strategicznych, ale przede wszystkim jest kwintesencją całego dokumentu planistycznego.

Po zdefiniowaniu misji rozwoju kolejny etap prac to opracowanie celów strategicznych i operacyjnych wraz z zadaniami i środkami do ich realizacji w zaplanowanym czasie. Określa się je w ramach wyselekcjonowanych obszarów strategicznych, które są ważne dla rozwoju omawianego obszaru, ponieważ obejmują fundamentalne problemy i bariery, nad rozwiązaniem których musi skupić się cała uwaga władz samorządowych i społeczności lokalnej.

Najważniejszym instrumentem w opracowaniu i przygotowaniu strategii rozwoju jest planowanie, ale jego sukces zależy przede wszystkim od sposobu jego wdrożenia.

Diagnoza stanu aktualnego gminy Solec nad Wisłą została przeprowadzona w oparciu o poniższe źródła informacji:

- dane pochodzące z publikacji i opracowań statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane zebrane w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solec nad Wisłą,
- informacje oraz zestawienia danych uzyskane z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą,
- strona internetowa gminy Solec nad Wisłą www.solec.pl
- wnioski i informacje zebrane podczas sesji planowania strategicznego z udziałem liderów lokalnych.

CZĘŚĆ I

DIAGNOZA STANU AKTUALNEGO GMINY SOLEC NAD WISŁĄ

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

1.1 Uwarunkowania historyczno – kulturowe gminy Solec nad Wisłą

Badania archeologiczne dokumentują rozwój osadnictwa na terenie gminy już od epoki kamienia (głównie w rejonie Wisły, Kamiennej, Krępianki). Solec nad Wisłą powstał około VIII/IX w. w pobliżu przejścia przez Wisłę historycznego traktu z Radomia i Kielc do Lublina, na południowo – wschodnim krańcu rozległej równiny denudacyjnej, tuż przy zboczach opadającej stromo ku szerokiej dolinie Wisły oraz wąskiej doliny Krępianki, w miejscu jej ujścia do Wisły. Położenie osady na wysokiej skarpie miało przede wszystkim charakter obronny.

Najstarszy dokument dotyczący Solca nad Wisłą pochodzący z 1136 roku informuje, że gród solecki stanowił uposażenie arcybiskupa gnieźnieńskiego. W wieku XIII przeszedł w ręce bożogrobowców miechowskich, a następnie w skład dóbr królewskich, ponieważ został wykupiony przez Władysława Łokietka. Od tego czasu aż do 1538 roku Solec nad Wisłą był siedzibą królów.

Za czasów Kazimierza Wielkiego miała miejsce lokalizacja miasta, jego rozplanowanie i budowa gotyckiego zamku, o którym informuje Janko z Czarnkowa, a następnie Jan Długosz. Zamek pierwotny zbudowano na skarpie wiślanej, jako siedzibę starostwa niegrodowego w czasach Kazimierza Wielkiego (poł. XIV w.). Składał się on z cylindrycznej wieży i budynku mieszkalnego oddzielonych przekopem od osady. Pełnił on funkcję obronną, ponieważ bronił przeprawy przez Wisłę i ochraniał spław wiślany.

Nazwa „Solec” pochodzi od wyrazu sól, którą tamtejsi mieszkańcy sprowadzali Wisłą. W drugiej połowie XIV w., za czasów Kazimierza Wielkiego, nastąpiło nadanie tej osadzie praw miejskich (ok. 1370r.). Do czasów unii z Litwą Solec nad Wisłą pełnił funkcję strategiczną.

Otwarcie drogi na Litwę oraz rozwój handlu i transportu Wisłą przyspieszyły rozwój Solca nad Wisłą. Powstał tu port obsługujący znaczną część ówczesnego województwa sandomierskiego, a liczne przywileje królewskie przyczyniły się do dłuższego utrzymania się funkcji tego miasteczka jako ośrodka handlowego. Liczne przywileje handlowe zwalniały mieszczan od ceł i podatku targowego, a zapewniały wolny wykup i sprzedaż soli, dawały prawo targów i jarmarków.

Solec nad Wisłą rozwijał się szybko, posiadał komorę celną, a z czasem zakłady szkutnicze i spichlerze zbożowe. Przez miasteczko przebiegał słynny „szlak wołowy” z Rusi Halickiej przez Radom na Śląsk i do Wielkopolski.

Najbujniejszy okres rozwoju przypadł na okres od końca XV do początków XVII w., kiedy rozwinęła się gospodarka folwarczno – pańszczyźniana i handel szlakiem „pływanek wiślanych”. Na przełomie XVI i XVII w. jako ośrodek rozległych dóbr stał się rezydencją starościńską. Zamek solecki został przebudowany przez starostę Krzysztofa Zbarawskiego w stylu późnorenansowym, a na wzgórzach i terenach nieopodal zamku zbudował rezydencję „Ray” z pałacykiem (villa subrina) wraz z rajskimi ogrodami i zwierzyńcem.

Rozwój miasta został niestety przerwany przez najazd Szwedów w czasie potopu szwedzkiego (1655 – 60). Solec i „Raj”, zamek i całe miasto zostało doszczętnie zniszczone. Po tym wydarzeniu Solec nie mógł się podźwignąć. Z zamku zachowały się szczątki murów i podstawa okrągłej baszty. Około 1780 roku zamek został częściowo odbudowany przez Starostę Solecznego Ignacego Przebendowskiego. Obecnie z byłej siedziby królów i starostów pozostały urokliwe ruiny, z których roztacza się piękny widok na dorzecze Wisły wraz z jej rozlewiskami.

Do XVIII w. Solec nad Wisłą był siedzibą starostwa niegrodowego i rywalizował z biskupią Iłżą. W 1869r. utracił prawa miejskie, kiedy pojawiły się szanse na rozwój, gdyż po Wiśle zaczęły pływać parostatki i przybijać do tutejszej przystani.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918r. osada ożyła, ponieważ rozwinęła się tu produkcja rzemieślnicza i handel. W 1939r. saperzy polscy zakończyli budowę mostu drewnianego przez Wisłę. W rejonie toczyły się ciężkie walki z okupantem, gdyż zaczęły tu spływać rozbite pod Iłżą polskie dywizje ze Zgrupowania Południowego Armii Odwodowej „Prusy”. Most solecki jednak spalili polscy saperzy. W czasie wojny aktywnie rozwijał się tu ruch partyzancki. Solec posiadał placówkę Armii Krajowej działającą w ramach Podobwoju IV Powiśle – kryptonim „Lipa”, „Zorza”, należącego do Obwodu Iłża – kryptonim „Baszta”. Placówka solecka posiadała pluton liczący ok. 30 – 40 ludzi. Bardzo aktywne w tym rejonie były oddziały Batalionów Chłopskich, które uwolniły kolumnę junaków Baudienstu, rozbiły obóz karny w Zakrzówku i dokonały wiele innych akcji bojowych.

Po wojnie nastąpiła odbudowa zniszczeń wojennych i rozwój gospodarczy osady, która znana jest głównie jako ośrodek rekreacji, kultury i oświaty.

1.2. Położenie, powierzchnia, ludność

Gmina Solec nad Wisłą położona jest w południowo-wschodnim krańcu województwa mazowieckiego i w południowo-wschodniej części powiatu lipskiego, w dorzeczu Wisły, Kamiennej i Krępianki w odległości około 50 km na południowy-wschód od Radomia.

Gmina graniczy z następującymi gminami:

- od północy z gminą Chotcza,
- od południa z gminą Tarłów (woj. świętokrzyskie),
- od zachodu z gminą Lipsko.

Wschodnią granicę stanowi rzeka Wisła, która jednocześnie jest granicą z województwem lubelskim.

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 12 983 ha (ok. 130 km²), którą zamieszkuje 5796 mieszkańców (stan na 31.12.2006r.). Gęstość zaludnienia wynosi 42,1 osób/km². W skład administracyjny gminy Solec nad Wisłą wchodzi 21 sołectw:

1. Boiska
2. Boiska Kolonia
3. Dziurków
4. Glina
5. Kalinówek
6. Kępa Piotrowińska

7. Kłudzie
8. Kolonia Nadwiślańska
9. Las Gliniański
10. Marianów
11. Pawłowice
12. Przedmieście Bliższe
13. Przedmieście Dalsze
14. Sadkowice
15. Sadkowice Kolonia
16. Słuszyn
17. Solec nad Wisłą
18. Wola Pawłowska
19. Zemborzyn Drugi
20. Zemborzyn Kolonia
21. Zemborzyn Pierwszy

1.3. Powiązania i relacje z układem zewnętrznym

1.3.1. Powiązania komunikacyjne

Dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy najistotniejsze są powiązania komunikacyjne, ponieważ tworzą połączenia pomiędzy ośrodkami obsługi ludności oraz udostępniają tereny predysponowane dla rozwoju funkcji ekonomicznych i mieszkalnictwa.

Przez obszar gminy Solec nad Wisłą nie przebiegają żadne drogi krajowe, które byłyby głównym czynnikiem aktywizującym gospodarkę pozarolniczą. Główny układ komunikacyjny gminy, zapewniający powiązania zewnętrzne, tworzą drogi wojewódzkie:

- nr 747 Iłża – Lipsko – Solec nad Wisłą – granica woj. mazowieckiego rz. Wisła - łączna długość drogi – 40,397 km,
- nr 754 granica woj. mazowieckiego – Solec nad Wisłą – Kłudzie – Boiska – Wola Solecka I – Wola Solecka II – Gołębiów – Ostrowiec Świętokrzyski - łączna długość drogi – 27,577 km,
- nr 817 Solec nad Wisłą – Kłudzie – rz. Wisła (granica województwa; przeprawa promowa) – Kamień (woj. lubelskie) - łączna długość drogi – 1,080 km.

Uzupełnieniem powyższego układu komunikacyjnego są drogi powiatowe o długości 48,7 km, które łączą sąsiednie powiaty i gminy.

1.3.2. Powiązania infrastrukturalne

Powiązania infrastrukturalne gminy z układem zewnętrznym zauważalne są również w infrastrukturze technicznej, a przede wszystkim w sieci energetycznej i telekomunikacji.

Powiązania sieci energetycznej

Powiązania zewnętrzne gminy w zakresie energetyki widoczne są w połączeniu sieci średniego napięcia. Sąsiaduje ona między innymi z gminą Tarłów, gdzie administratorem sieci jest energetyka rzeszowska.

1.3.3. Powiązania przyrodnicze

Powiązania zewnętrzne w ramach środowiska przyrodniczego dotyczą głównie systemów zlewniowych wód powierzchniowych, jak również obszarów krajobrazu prawnie chronionego.

Gmina Solec nad Wisłą położona jest nad malowniczo piękną doliną rzeki Wisły, która jest jednocześnie granicą województwa mazowieckiego (pełni rolę korytarza ekologicznego).

Obszar krajobrazu chronionego obejmuje przede wszystkim tereny kompleksu przyrodniczego oraz korytarze ekologiczne. Obejmuje on gminę Solec nad Wisłą i Chotcza, położone po zachodniej stronie Wisły. Granica obszaru ciągnie się do miejscowości Kolonia Boiska skąd drogą biegnącą na zachód od Kol. Białobrzegi, Jarentowskie Pole, na północ przez Górki, Chotczę w kierunku Borowca do drogi prowadzącej do Gniazdkowa i nią na wschód przez Gniazdków do Wisły.

Bardzo duże znaczenie mają te obszary, które predestynowane są do rozwoju różnego form turystyki, wypoczynku i rekreacji. Oczywiście takim obszarem jest dolina Wisły gdyż znajdują się tam piękne i cenne przyrodniczo tereny zasługujące na promocję i wykorzystanie w zakresie turystyki.

1.3.4. Oddziaływanie ośrodków zewnętrznych na gminę Solec nad Wisłą

Oddziaływanie ośrodków zewnętrznych na omawianą gminę może przybrać pozytywne, ale również negatywne skutki społeczno – ekonomiczne. Może mieć ono charakter regionalny, ponadlokalny, a nawet krajowy i europejski.

Sąsiednimi ośrodkami, które w większym bądź mniejszym stopniu oddziałują na sytuację gminy są miasta Lublin, Kielce, Radom, Warszawa.

Lublin – największe miasto we wschodniej Polsce najczęściej wybierane przez młodzież południowego Mazowsza na kontynuowanie nauki i podejmowanie pracy. Dodatkowo pełni dogodne powiązanie gospodarcze zachodniej części województwa mazowieckiego ze wschodnią częścią Polski.

Kielce – stolica województwa świętokrzyskiego, określana jako zagłębie budowlane o bogatych tradycjach, ośrodek kultury i turystyki. Miasto znane jest jako ośrodek wystawienniczo – targowy. Targi Kielce jako wicelider rynku targowego w Polsce organizują rocznie blisko 30 ekspozycji branżowych, które połączone są z konferencjami naukowymi i pokazami. Rozwija się tu m.in. przemysł budowlany, elektromaszynowy, a także spożywczy i przetwórczy.

Kielce są również chętnie wybierane przez młodzież południowego Mazowsza na dalsze kontynuowanie nauki, gdyż odległość dzieląca ich od miejsca zamieszkania do miasta nie jest bardzo duża.

Metropolia warszawska – obszar najmniej oddziałujący na gminę Solec nad Wisłą przede wszystkim na odległość jaka te dwa ośrodki dzieli. Jednak stolica Mazowsza stanowi dla gminy zagrożenie, chociażby w postaci odpływu zdolnej i pracowitej młodzieży w wieku produkcyjnym. Zjawisko emigracji głównie spowodowane jest poszukiwaniem lepszych warunków życia.

Gmina Solec nad Wisłą nie jest bezpośrednio połączona z metropolią żadną drogą krajową. W związku z tym można określić jej położenie peryferyjne.

Warszawa jednak stanowi pewną szansę rozwojową dla gminy, którą powinny wykorzystać władze samorządowe i społeczność lokalna. Stolica jest najważniejszym ośrodkiem obsługi gospodarki rynkowej oraz centrum logistyki i układu komunikacji międzynarodowej. Jest ona również bardzo chłonnym rynkiem towarów i usług. Ponadto może stać się pośrednikiem lokalnych przedsiębiorców w transferze innowacji i technologii. Natomiast gmina wykorzystując własne walory przyrodnicze terenów nadwiślańskich i dziedzictwo kulturowo – historyczne, może stać się najlepszym miejscem do wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców metropolii, którzy pragną uciec i odpocząć od dużego miasta.

Radom – jest najbliższym ośrodkiem gospodarki rynkowej. Jest ono również ośrodkiem akademickim, administracyjnym i usługowym południowego Mazowsza. W mieście znajduje się Delegatura Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego oraz Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Radom posiada charakter subregionalny przez co stwarza dogodne szanse rozwojowe dla gminy Solec nad Wisłą ponieważ zwiększa lepszą dostępność do usług publicznych bez potrzeby udania się do większych aglomeracji miejskich.

Lipsko – siedziba powiatu oraz miejsko – wiejskiej gminy. Na poziomie ponadlokalnym pełni funkcje obsługi ludności w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej, kultury, otoczenia biznesu i administracji. W mieście znajdują się między innymi: Powiatowy Urząd Pracy, Oddział Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin, Sąd Rejonowy z V Wydziałem Ksiąg Wieczystych, Prokuratura Rejonowa, Inspektorat ZUS, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zespół Doradztwa Rolniczego, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. W zakresie otoczenia biznesu można wyróżnić takie instytucje jak: Urząd Pocztowy, Telekomunikacja Polska S.A., Oddział Banku Pekao S.A, PKO BP S.A. i Banku Spółdzielczego. Opiekę zdrowotną ludności z obszaru powiatu lipskiego zapewnia Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej.

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

2.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu

Obszar gminy Solec nad Wisłą położony jest w obrębie Wzniesienia Południowo – Mazowieckiego (Równina Radomska), Wyżyny Kieleckiej (Przedgórze Iłżeckie) i Wyżyny Lubelskiej (Małopolski Przełom Wisły).

Równina Radomska i Przedgórze Iłżeckie to wysoczyzny plejstoceny. Północna część gminy, wchodząca w skład Równiny Radomskiej, posiada płaską powierzchnię o wysokości 145 – 175 m o spadkach nie przekraczających 2%. Jest tylko lekkie nachylenie ku północy i wschodowi. Dolina rzeki Krępanki wcina się w poziom wysoczyzny tworząc krawędź o wysokości 10 – 20 m o zróżnicowanym nachyleniu 2 – 15%. Nawiązują do niej dolinki boczne, erozyjno – denudacyjne o suchym dnie i głębokościach 2 – 3 m i nachyleniach zboczy około 5%. Niektóre z nich są głębiej wcięte na 10 – 15 m o ostrym nachyleniu zbocza ponad 10%. Są one związane z panowaniem na tym terenie klimatu peryglacjalnego.

Główne rysy rzeźby wysoczyzny plejstoceny zostały wykształcone w okresie zlodowacenia środkowo – polskiego (stadiał Radomki), a następnie uległy złagodzeniu w warunkach klimatu peryglacjalnego po ustąpieniu lodowca.

Środkową i południową część gminy stanowi wysoczyzna lessowa, która wznosi się na wysokość 140 – 185 m n.p.m. Jest to obszar prawie płaski i dlatego ciągle narażony jest na procesy erozyjne w efekcie czego powstają głęboko wcięte wąwozy w obrębie krawędzi oddzielającej wysoczyznę lessową od doliny Wisły i Kamiennej.

Fragmenty gminy, które są najbardziej wysunięte na południe, wchodzą w skład Przedgórze Iłżeckiego.

We wschodniej części gminy znajduje się rozległa dolina rzeki Wisły, która wchodzi w skład Małopolskiego Przełomu Wisły. Dolina oddzielona jest od wysoczyzny plejstoceny i lessowej krawędzią o nachyleniu około 15%. W tym miejscu spadek rzeki jest niewielki i wynosi około 2%. Dno doliny utworzone jest przez współczesny, holoceny taras nadzalewowy (zbudowany z mad o nachyleniu 2%) i zalewowy (o wysokości 120 – 122 m n.p.m. i szerokości 0,75 km). W obrębie tych tarasów występują liczne starorzecza, które wypełnia woda bądź mają podmokłe i zabagnione dna.

Taras zalewowy i nadzalewowy można spotkać również w dolinie rzek Krępanki i Kamiennej, którym towarzyszą starsze tarasy plejstoceny wznoszące się ponad poziom dna doliny na wysokość 5 -7 m.

- Teren omawianej gminy znajduje się w obrębie otoczki mezozoicznej Gór Świętokrzyskich. Podłoże kredowe można spotkać na głębokości 20 – 1m. Lokalnie odsłania się na powierzchni, głównie na zboczach głęboko wciętej doliny rzeki Krępanki. Utwory kredowe posiadają postać margli kredowych, wapieni kruchych i opok. Na tych utworach znajdują się skały czwartorzędowe (osady plejstoceny i holoceny). Największe miąższości tych skał występują w dolinie Wisły i południowo – środkowej części gminy. Osady plejstoceny związane są z akumulacją lodowcową i wodnolodowcową zlodowacenia środkowopolskiego i akumulacji eolicznej.

2.2. Klimat

Gmina Solec nad Wisłą położona jest w radomskiej strefie klimatycznej, która obejmuje swoim zasięgiem pas terenu ciągnący się wzdłuż Wisły od ujścia Pilicy po ujście Wisłoki.

Klimat gminy charakteryzuje się:

▪ średnią roczną temperaturą powietrza	7,5°C,
▪ ilością dni mroźnych w roku	< 50,
▪ ilością dni z przymrozkami w roku	115 – 117,
▪ czasem trwania pokrywy śnieżnej	60 dni,
▪ długością okresu wegetacyjnego	210 dni,
▪ średnią roczną ilością dni z mgłą	52,7
▪ średnim rocznym zachmurzeniem nieba	6,4%,
▪ średnimi rocznymi opadami atmosferycznymi	580 mm.

Wiatry dominująco wieją z kierunku zachodniego, co stanowi 21% wszystkich notowanych wiatrów w ciągu roku. Zauważa się również wiatry wiejące z kierunku południowo – zachodniego i północno – zachodniego. Najrzadziej wieją wiatry północno – wschodnie i wschodnie (4,8% i 7,2%).

Przeważająca część gminy wyposażona jest w korzystne warunki klimatyczne, które wykorzystywane są przede wszystkim do rozwoju osadnictwa i sektora rolnego. Natomiast najbardziej niekorzystne warunki klimatyczne znajdują się w dolinie Wisły.

W gminie można zaobserwować niestety niekorzystne warunki wilgotnościowe, duże amplitudy temperatur i częste mgły głównie w dolinach rzek Krępianki i Kamiennej.

W zachodniej i północnej części gminy znajdują się obszary leśne, które charakteryzują się dogodnym mikroklimatem. Drzewostan wpływa łagodząco na ekstremy temperatury i wzrost czystości powietrza.

2.3. Surowce mineralne

Na obszarze gminy występują złoża o charakterze lokalnym. Zaliczamy do nich piaski drobno i średnioziarniste, żwiry, pospółki oraz opoki. Wszystkie te surowce są eksploatowane doraźnie na potrzeby mieszkańców gminy. Tylko jedno złożo posiada dokumentację geologiczną, z którego legalnie wydobywa się surowce. Jest to złożo piasków **Solec nad Wisłą**, którego powierzchnia wynosi 1,19 ha.

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Solec nad Wisłą” znajdują złoża kruszywa naturalnego w postaci piasków, żwirów, piasków eolicznych i opok z przeznaczeniem do lokalnej eksploatacji.

Innymi surowcami mineralnymi jakie można spotkać na terenie gminy są chociażby torfy i namuły, które są charakterystyczne dla płaskich dolin rzecznych, zagłębień terenowych i starorzeczy. Posiadają one miąższość powyżej 2 m.

Gliny i piaski gliniaste, które występują na powierzchni w okolicach Boisk, posiadają miąższość dochodzącą do 7 m. Na północ i południe od rzeki

Krępanki stwierdzono zaleganie piasków lodowcowych często silnie zaglinionych. Są to najstarsze osady lodowcowe.

Utwory eoliczne w postaci lessów i mułów lessopodobnych są wytworzone z pyłów i glin pylastych, które najczęściej można spotkać na południe od doliny Krępanki i na zachód od doliny Wisły.

2.4. Zasoby wodne

Wody podziemne

Na obszarze gminy występują dwa poziomy wód podziemnych: czwartorzędowy i górnokredowy. Mają one ogromne znaczenie dla zaopatrzenia w wodę pitną mieszkańców gminy. Układ cieków wód gruntowych jest ściśle powiązany z budową geologiczną i morfologią terenu.

Poziom wód czwartorzędowych związany jest przede wszystkim z utworami jak: piaski, żwiry, wodnolodowcowe i rzeczne. Wody z tego poziomu łączą się z wodami poziomu kredowego. Wody gruntowe posiadające swobodne zwierciadło, utrzymują się w gruntach przepuszczalnych. Występują w dolinach rzecznych i częściowo w obrębie wysoczyzny. Poziom ten zasilany jest wodami opadowymi infiltrującymi i spływem podziemnym z sąsiednich terenów. Poziom wody gruntowej w dolinach jest stosunkowo płytki i wynosi nie całe 2 m. Natomiast poziom wodonośny w obrębie wysoczyzny znajduje się na różnych głębokościach, ponieważ zależy to od ukształtowania terenu oraz miąższości utworów przepuszczalnych (20 – 10 m p.p.t.).

Wody gruntowe, które występują pod ciśnieniem o nieciągłym poziomie, powiązane są z wysoczyzną plejstoceniową o strukturze trudnoprzepuszczalnej (głównie glin). Głębokość zwierciadła wody zależy od głębokości zalegania stropu glin i przeważnie jest większa niż 3 m p.p.t.

Poziom wód górnokredowych związany jest ze spękanyymi wapieniami, marglami, opokami i gezami.

Teren niemalże całej gminy podlega Obszarowi Wysokiej Ochrony Głównemu Zbiornikowi Wód Podziemnych nr 405 „Niecka Radomska”. Jej zasobność wynosi około 2,95 l/s/km².

W utworach kredowych znajdują się wody szczelinowe posiadające zwierciadło napięte, które stabilizuje się na różnych głębokościach. Wody kredowe są wodami słodkimi, średniotwardymi i twardymi. Zawierają one zwiększone zawartości żelaza i manganu i w związku z tym wymagają uzdatnienia (odżelaznienia).

Wody podziemne występujące na obszarze gminy są korzystne dla rozwoju osadnictwa i rolnictwa. Studnie głębinowe kopane wydobywają wodę głównie z poziomu czwartorzędowego wodonośnego, a studnie wiercone z poziomu kredowego.

Wody powierzchniowe

Teren gminy znajduje się w obrębie zlewni rzeki Wisły. Działy wodne II rzędu oddzielają dorzecza rzeki Iłżanki i Krępanki, a także Krępanki i Kamiennej. Rzeka Wisła płynie przez znaczny odcinek gminy i jest jednocześnie wschodnią granicą gminy jak i woj. mazowieckiego. Jej szerokość

wynosi około 200 – 800 m, a średnia głębokość – 1,5 m. Rzeka niestety nie jest uregulowana i posiada liczne wysepki.

Środkowa część gminy odwadniana jest przez rzekę Krepiankę. Swoje ujście ma w miejscowości gminnej na wysokości 124 m n.p.m. Owa rzeka również nie jest uregulowana i nie posiada żadnych dopływów. Swoją drogę ma w wyraźnie zarysowanej dolinie z północnego zachodu w kierunku południowego wschodu.

Rzeka Kamienna swoje ujście ma w rejonie Kępy Piotrowińskiej i odwadnia południowy fragment gminy. Ta rzeka w porównaniu do poprzednich jest uregulowana.

Duże znaczenie i udział w bilansie wód powierzchniowych mają oczywiście starorzecza Wisły, które usytuowane są na tarasie zalewowym. Niektóre z nich łączą się bezpośrednio z rzeką Wisłą, a pozostałe wypełniają zagłębienia bezodpływowe.

Na obszarze subregionu radomskiego znajduje się jeden punkt pomiarowy w Magnuszewie, w którym stwierdzono, że woda w Wiśle klasyfikuje się w III klasie czystości. Natomiast wody Krępianki, która badana jest na odcinku 13 kilometrów poniżej i powyżej Lipska przy ujściu Wisły, zaliczana jest do II klasy czystości w rejonie gminy Solec nad Wisłą.

2.5. Kompleksy leśne i zbiorowiska roślinne

Lasy i grunty leśne na obszarze gminy zajmują 2 593 ha, co stanowi 20% ogółu powierzchni (lasy należące do gospodarstw indywidualnych-1320 ha). Są to w większości grunty Lasów Państwowych Nadleśnictwa Zwolień obręb Lipsko. Lesistość gminy wynosi 19,7%.

Tereny leśne gminy występują w jej części północno – zachodniej. Mają postać rozległego i jednolitego kompleksu. W południowym fragmencie gminy, który powiązany jest z doliną rzeki Kamiennej oraz w północno – wschodnim w rejonie doliny Wisły, występują rozproszone malowniczo niewielkie kompleksy leśne.

Lasy w gminie znajdują się w naturalnym zasięgu jodły, buka, świerka i modrzewia polskiego. Dominują tu lasy mieszane o charakterystycznym składzie drzewostanów, w którym przeważa sosna w stosunku do jodły i dębu. Dość licznie również występują siedliska borowe głównie bory mieszane świeże z sosną, dębem, jodłą, modrzewiem polskim, brzozą, topolą, osiką.

W obrębie doliny rzeki Kamiennej i obniżeniach terenu można spotkać kompleksy olsowe, a doliny rzeki Wisły wzdłuż jej korytarza i starorzeczy – rozległe połacie zarośli wierzbowych.

W wymienionych powyżej kompleksach leśnych przeważają drzewostany, które wiekiem swoim sięgają 60 – 100 lat, ale są również młode drzewa w wieku 20 – 60 lat.

Lasy wraz z rozproszonymi zadrzewieniami i zakrzewieniami oraz z zróżnicowaną rzeźbą terenu malowniczo wkomponowują się w krajobraz nadwiślański.

Występujące kompleksy zadrzewień posiadają formę:

- zadrzewień przywodnych – można je spotkać w dolinach rzecznych, a przede wszystkim w dolinie rzeki Wisły,

- zadrzewień przydrożnych – ciągną się liniowo wzdłuż tras komunikacyjnych (m.in. trasa Kolonia Boiska – Kłudzie – Solec nad Wisłą – Sadkowice – Pawłowice – Zemborzyn oraz Solec nad Wisłą – Przedmieście Bliższe – Przedmieście Dalsze – Dziurków),
- zadrzewień śródpolnych – są one rozproszone w formie mozaiki na obszarach rolnych (m.in. rejon Solca nad Wisłą, Kłudzia, Kolonii Nadwiślańskiej, Przedmieścia Bliższego, Przedmieścia Dalszego, Dziurkowa, Sadkowic, Woli Pawłowskiej),
- zadrzewień przyzagrodowych,
- zadrzewień pozostałych – wypełniają powierzchnie parków wiejskich i podworskich (Raj, Wola Pawłowska), skwerów i cmentarzy (Solec nad Wisłą, Pawłowice).

Zbiorowiska roślinności łąkowo – pastwiskowej – tworzą je rozległe połacie roślinne występujące we wschodniej części gminy i wiążą się z doliną rzeki Wisły. Wypełniają one również pozostałe doliny dopływów Wisły, głównie rzeki Krępianki i Kamiennej.

Ponadto pokrywają tarasy zalewowe i nadzalewowe dolin rzecznych w postaci łąk i pastwisk wilgotnych, a w rejonie torfowisk niskich – łąk bagiennych. Posiadają one cenne znaczenie ekologiczne, wodochronne ponieważ przeciwdziałają erozji wodnej i nadmiernemu parowaniu terenowemu oraz pełnią funkcję gleboochronną, klimatyczno – higieniczną i krajobrazową.

Zbiorowiska szuwarowo – torfowiskowe – położone są na żyznych siedliskach łąk wilgotnych, bagiennych i torfowisk. Owa roślinność ma układ mozaikowy, który charakterystyczny jest przede wszystkim dla dolin rzecznych. Towarzyszą korytowi rzek w odciętych odnogach bądź pokrywają powierzchnie torfowisk niskich i starorzeczy oraz smug w obrębie zbiorowisk łąkowych wilgotnych.

Spełniają one znaczącą rolę ekologiczną i hydrologiczną w postaci naturalnej retencji I poziomu wód gruntowych.

3. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Gmina Solec nad Wisłą posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Opracowanie obejmuje cały obszar, który został podzielony na strefy funkcjonalne. W sferach zawarte są zadania, które należy realizować z obowiązującymi wymogami prawnymi w zakresie ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego, wyposażenia obszaru gminy w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.

3.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Duża ilość obszarów chronionych niesie ze sobą pewnego rodzaju uwarunkowania, które zakazują między innymi lokowanie nowych inwestycji zagrażającym środowisku naturalnemu. Krajowy system obszarów chronionych obejmuje parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu.

Obszar krajobrazu chronionego „**Solec nad Wisłą**”, który obejmuje całą gminę, został utworzony na mocy Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu w 1983r. Jego moc prawna została potwierdzona Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego z dnia 5 maja 2006r. Obejmuje obszar o całkowitej powierzchni 13 035 ha i jest położony nad Wisłą na terenie powiatu lipskiego w gminach Chotcza i Solec nad Wisłą. Nadzór nad nim sprawuje Wojewódzki Konserwator Przyrody.

Teren ten odznacza się dużymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi głównie ze względu na dolinę Wisły i jej naturalny charakter z rozległymi połaciami łąk, szuwarów, bagien, wiklin nadrzecznych, zadrzewień, enklaw leśnych oraz siedliskami wodno – błotnymi. Zachodni, wysoki brzeg rzeki pokrywają głębokie jary, wąwozy i przełomy o dużych walorach krajobrazowych. W części północno – zachodniej znajduje się również rozległy i cenny przyrodniczo kompleks leśny, dość liczne ciek i oczka wodne, które wypełniają liczne starorzecza.

W średniowieczu, w pobliżu zamku królewskiego (położonego na zboczu nad Wisłą) istniał obiekt o nazwie „Raj” na kształt rzymskich „villa subrina”. Uprawiano tam winorośl, morele, figi i inne egzotyczne owoce oraz warzywa włoskie.

Wiślański Park Krajobrazowy – przewidywany do utworzenia we wschodniej części gminy, w rejonie układającego się pasmowo międzywale rzeki Wisły. Koncepcja utworzenia Parku sięga końca lat 80-tych, który obejmowałby międzywale Wisły na odcinku od Sandomierza do Płocka ze względu na unikalne walory ekologiczne i przyrodnicze, które zakwalifikowano do ochrony w skali międzynarodowej.

Dolina środkowej Wisły reprezentuje bardzo zróżnicowane ekologicznie i przyrodniczo siedliska roślin i zwierząt. Jest obszarem unikalnym w skali całego kraju i odgrywa bardzo szczególną rolę w krajowym i europejskim systemie obszarów chronionych. Owy teren spełnia warunki międzynarodowego obszaru wodno – błotnego zgodnie z konwencją Ramsar, którego Polska stała się sygnatariuszem w 1979r. Stwierdzono tu aż 27 typów siedlisk ochronnych, 85 gatunków roślin, 150 lęgowych chronionych gatunków ptaków. Poza tym występuje tu 21 chronionych gatunków płazów i gadów oraz 46 (w tym 13 pod ochroną) gatunków ryb i minogów. Dla ich ochrony zaproponowano utworzenie w granicach parku krajobrazowego 12 nowych rezerwatów przyrody, 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i 20 użytków ekologicznych.

Obszar projektowanego Parku obejmuje bardzo cenne przyrodniczo fragmenty doliny rzeki Wisły o naturalnym charakterze i swobodnie płynącej (rzeka nie jest regulowana). Występują tu między innymi wysepki w nurcie i rozgałęzienia, urwiste brzegi oraz starorzecza. Wisła jako rzeka nizinna odznacza się najwyższym zróżnicowaniem struktury rzecznej i nadrzecznej.

Występują tu również najcenniejsze obszary błotne, bagienne, torfowiska i zbiorniki wodne. Można spotkać w tym miejscu różne gatunki ptactwa błotnego, które wymagają siedlisk najbardziej zbliżonych do naturalnych.

Roślinność, jaka tu występuje, jest charakterystyczna dla koryt rzecznych. Wśród nich wyróżniamy wiklinę nadrzeczną, zadrzewienia łąkowe, zbiorowiska szuwarowe i wodne oraz murawy piaszkowe na odsypach rzecznych. Natomiast na terenach oddalonych od koryta rzecznej dominują kompleksy zbiorowisk łąkowych wilgotnych i bagiennych, szuwarowo – wodnych, torfowiska, enklawy lasów olsowych i borów sosnowych oraz zarośla łąkowe i pasma roślinności kserotermicznej.

Na obrzeżach terenów chronionych znajduje się jedyny w województwie mazowieckim rezerwat stepowy **„Sadkowice”** ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 kwietnia 1977r. Znajduje się na północnym krańcu wsi Sadkowice i zajmuje powierzchnię 0,9 ha.

Rezerwat charakteryzuje się występowaniem relikтового zespołu roślinności kserotermicznej Asteri – Linetum (zespół Inu złocistego i astra gawędki), a także gatunków z rodzaju pontyjsko – pannońskiego. Na silnie nasłonecznionym zboczu wąwozu, na skale wapiennej wytworzyło się zbiorowisko „stepu kwietnego” z licznymi gatunkami roślin zielonych – aster gawędka, len złocisty, zawilec wielkokwiatowy, dzwonek syberyjski, fiołek pagórkowaty, jastrzębiec Bauhinia, gorycz silny, wisienka stepowa i niektóre krzewy. Wszystkie wymienione rośliny znajdują się pod prawną ochroną.

Rezerwat jest najpiękniejszy w czasie kwitnienia roślin w krajobrazie malowniczej doliny Wisły.

Pomiędzy wsią Sadkowice a Kolonią Raj, na stromej krawędzi doliny Wisły pociętej licznymi wąwozami rozciąga się projektowany rezerwat **„Raj”**, który będzie miał charakter florystyczny i obejmował powierzchnię o wielkości 21,38 ha.

Na terenie projektowanego rezerwatu występuje roślinność reliktowa. Ponadto na wyżej wymienionym zboczu wapiennego wąwozu wykształciło się reliktowe zbiorowisko „stepu kwietnego” z licznymi gatunkami stepowych roślin zielonych, wisienką stepową oraz kserotermicznymi krzewami.

Na obszarze rezerwatu zaobserwowano 291 gatunków roślin: rośliny naczyniowe i mchy, które zaliczane są do rodzaju pontyjskiego, pontyjsko – mediterrańskiego i subpontyjskiego.

Innym projektowanym rezerwatem w dolinie Wisły jest rezerwat **„Ujście Kamiennej”**, który będzie zajmował powierzchnię na terenie gminy Solec nad Wisłą i obszar na prawym brzegu rzeki (woj. lubelskie). Będzie miał on charakter ornitologiczny z otuliną i będzie zajmował powierzchnię o wielkości 293,61 ha.

Rezerwat obejmuje nurt rzeki oraz leżące w nim wyspy piaszczyste. Dno rzeki pozbawione jest roślinności naczyniowej. Szybko zmieniająca się konfiguracja dna uniemożliwia zasiedlenie go przez te rośliny. Muliste brzegi wąskiego kanału oddzielającego wyspę od brzegu zajmuje ubogie zbiorowisko z rzepichą ziemnowodną „Rorippa amphibia” i mozgą trzciniową „Phalaris

anindinacea". Płytkie rozlewiska na brzegach ławic i lokalne obniżenia na stałych wyspach są siedliskiem wyłącznie roślin niższych, głównie glonów. Do ciekawszych należy kilkunastocentymetrowa zielenica „Hydrodictyon reticulatum”, masowo rozwijająca się na silnie nagrzewających się płycznach. Jedynym chronionym gatunkiem rośliny odnalezionym na terenie rezerwatu jest kruszczyk szerokolistny „Epipactis hellebohne”. Występuje w najwyższej partii wyspy, jego populacja liczy kilkadziesiąt kwitnących okazów. Gatunki rzadkie reprezentują: czosnek kątowaty „Allium angulosum”, lepiężnik kutnerowaty „Petasites spurius” i stulisz sztywny „Sisymbrium strictissimum”.

Na obszarze projektowanego rezerwatu występuje bogata awifauna lęgowa piaszczystych ławic i mielizn w nurcie Wisły. Znajdują się tu również stanowiska lęgowe wielu różnorodnych gatunków ptaków ginących i zagrożonych wyginięciem takich jak: siewieczka obrozna, siewieczka rzeczna, rybitwa białoczerna, mewa srebrzysta, mewa śmieszka, mewa pospolita, brodziec piskliwy. Ponadto teren ten jest najlepszym miejscem na odpoczynek ptaków wędrownych w Polsce oraz zasiedlających północną Europę i Azję takich jak: żurawi, siewkowatych, gęsi, bocianów. Zimują tu między takie gatunki ptaków jak: czapla siwa, bielaczek, cyraneczka, łabędź niemy.

Na niewielkim fragmencie gminy w rejonie sołectwa Kolonia Boiska położony jest projektowany rezerwat przyrody, który wiąże się z rejonem skarpy nad Wisłą. Obejmuje on część skarpy nadwiślańskiej na odcinku od Jarentowskiego Pola (gmina Chotcza) w kierunku południowym do Kolonii Boiska. Występujące tu strome zbocze porożcinane jest licznymi wąwozami i porośnięte roślinnością kserotermiczną i grądową.

Na obszarze gminy Solec nad Wisłą występują również pomniki przyrody. Wśród nich wyróżniamy:

- topolę białą (białodrzew) w wieku 120 lat; znajduje się w parku wiejskim w Raju, po zachodniej stronie drogi Solec nad Wisłą – Pawłowice,
- dęba szypułkowego w wieku 250 lat; znajduje się w Raju, po zachodniej stronie drogi Solec nad Wisłą – Pawłowice,
- dęba szypułkowego w wieku 300 lat; zlokalizowany jest w Kolonii Raj, na podwórzu obok Kapliczki,
- dęba szypułkowego zlokalizowanego na terenie wsi Boiska.

Na obszarze gminy ochroną prawną objęte są dwa parki wiejskie.

- **Park w Raju** – zachowały się tu okazy starodrzew z pomnikowymi drzewami takimi jak: topola biała, dąb szypułkowy,
- **Park w Woli Pawłowskiej** – został tu dwór drewniany z zadrzewieniami.

3.2. Dziedzictwo kulturowe

Gmina Solec nad Wisłą jest terenem bogatym kulturowo i turystycznie. Znajdują się tu obiekty, które posiadają dużą wartość kulturową i historyczną. Obiekty dziedzictwa kulturowo – historycznego silnie oddziałują na tożsamość i więź kulturową społeczności lokalnej gminy.

Kościół farny p.w. Najświętszej Marii Panny z XIV w. fundacji Kazimierza Wielkiego. Został przebudowany w XVI/XVII w. z fundacji Krzysztofa Zbaraskiego, a następnie restaurowany w 1825 i 1917r. Posiada charakter budowli późnorenesansowej. Warto zwrócić uwagę na jego bogaty wystrój wnętrza z XVII – XVIII w. Na uwagę zasługują również sklepienia ze sztukateriami, żelazne drzwi z okuciami do zakrystii oraz późnorenesansowy i barokowy ołtarz z XVII w. Z murów rozciąga się panorama nie tylko na łąki i dolinę Wisły, ale również na znaczny fragment Lubelszczyzny.

Kościół i dawny klasztor oo. Reformatorów z I poł. XVII w. (1625r.), wzniesiony z fundacji Krzysztofa Zbaraskiego, murowany i gruntownie przebudowany. Wielokrotnie restaurowany m.in. po pożarze w 1876r. Kościół p.w. św. Stanisława Biskupa reprezentuje wczesny barok. Orientowany ołtarz główny został wykonany z piaskowca, z herbami Zbaraskich i obrazem Św. Stanisława Biskupa z Piotrowinem. Działanie prostokątne, obwiedziony murowanym krużgankiem otwartym do wnętrza filarów arkadami, ze stacjami Męki Pańskiej. Do kościoła przylegają zabudowania przyklasztorne, obecnie w administracji Liceum. Obecnie funkcjonujący jako kościół pomocniczy - odprawiają się tu jedynie msze o godz. 10 w niedziele poza sezonem grzewczym.

Kościół cmentarny p.w. św. Barbary z końca XVI w. lub pocz. XVII w. Orientowany, drewniany, szalowany o konstrukcji zrębowej. W drugiej połowie XVIII w. dobudowano część zachodnią. Wnętrze nakryte stropem ze skrzywieniami. Wystrój i wyposażenie barokowe oraz rokokowe.

Dom z podcieniami – budowlę należy datować na rok 1787 na podstawie inwentarza. Pierwotnie obiekt ten należał do probostwa, gdzie był mieszkaniem duchownego. W latach następnych znajdowała się tu prawdopodobnie karczma i zajazd, W latach międzywojennych i po wojnie do 1963 roku mieściła się tu szkoła podstawowa. Gruntowne prace restauratorskie i konserwatorskie ukończone w 1978r. przywróciły domowi pierwotny stan i świetność. Jest to budowla parterowa na planie wydłużonego prostokąta. Do szczytu przylega wsparty na czterech murowanych kolumnach, głęboki podcień. Budynek wykonany jest z bali modrzewiowych w konstrukcji wieńcowej, o węglach łączonych na tzw. jaskółczy ogon i pięknie wykończonych zakończeniach belek stropowych. Dwuspadowy, kryty gontem wysoki dach kryje nieoświetlone poddasze. W chwili obecnej znajduje się tam Gminny Ośrodek Kultury.

Zamek – wznosił się na krawędzi skarpy doliny Wisły, w pobliżu miasteczka. Był to bardzo ważny punkt obronny. Wystawienie zamku w Solcu przypisuje się Bolesławowi Śmiałemu (1060). Odrestaurowanie Kazimierzowi Wielkiemu. W XV w. zamek został rozbudowany, a w 1412 roku przebywał tu król Władysław Jagiełło. W latach 1604-27 zamek został gruntownie przebudowany przez Krzysztofa Zbaraskiego i zapewne wówczas otrzymał

umocnienia bastionowe, zaznaczone na planie miasta z roku 1818. Powstała renesansowa twierdza założona na planie prostokątnym z bastionami na trzech narożach. Na czwartym narożu, południowo-wschodnim, zostały zaznaczone zarówno pozostałości zamku średniowiecznego z wieżą i budynkiem mieszkalnym, jak i nowe elementy związane z nowożytną przebudową. Na wzgórzach i terenach koło zamku wznosił on rezydencję "Raj" z pałacykiem, ogrodami i zwierzyńcem. Po zniszczeniach potopu szwedzkiego (w mieście pozostało 6 chałup) zamek odbudowano około roku 1780, lecz z lustracji z 1789 wynika, że nie dbano o przestarzałe mury i ziemne umocnienia. W XIX w. posiadał on jeszcze częściowo zadaszenie, lecz w końcu został opuszczony i powoli ulegał zniszczeniu. Po zamku pozostały tylko fragmenty murów i fundamentów wykonanych z kamienia i cegły w jego południowo-wschodniej części, a w północno-zachodnim narożniku ślady fundamentów cylindrycznej wieży. Do zamku należały: Dom pod zamkiem o jednej izbie, Dom w rynku miasta (szynk), Browar pod zamkiem i chałupa, Pisaria o dwóch izbach i dwóch alkierzach ze spiżarką z drewna łupanego, Stajnie ze stancją dla pachołka a obok dwie wozówki dla pisarza i ekonomy.

Na terenie gminy można spotkać inne obiekty kultury materialnej, wśród których wyróżniamy:

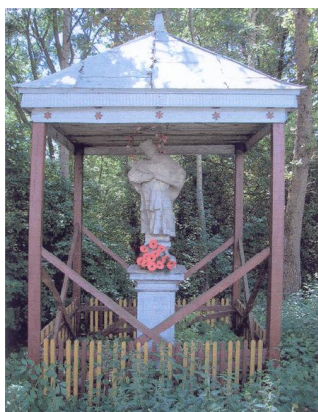

Figura św. Jana Nepomucena w Solcu nad Wisłą ufundowana przez mieszkańców Solca nad Wisłą w 1841r.

Krzyż na Placu Bolesława Śmiałego w Solcu nad Wisłą ufundowany przez rodzinę Czechowiczów w 1852r.

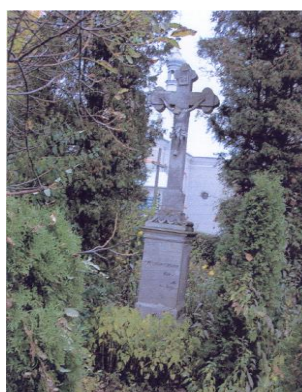

Figura św. Nepomucena przy drodze Z Solca nad Wisłą do Kłudzia ufundowana przez rodzinę Zagozdonów w 1790r.

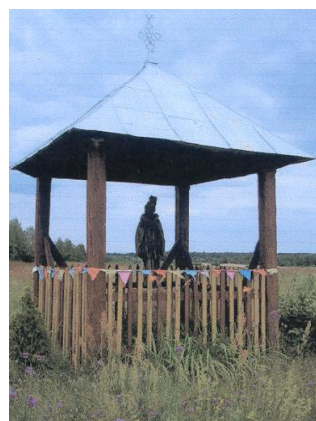
Kapliczka Matki Boskiej Częstochowskiej z poł. XIX w. w Kłudziu

Krzyż ufundowany przez Jana i Mariannę Tomanów w 1895r.

Figura św. Jana Nepomucena przy drodze z Solca nad Wisłą do Boisk prawdopodobnie odnaleziona przez Jana Kasperskiego i Stanisława Zagozdona na brzegu Wisły

Kapliczka św. Jana Nepomucena z około 1937r. w Dziurkowie

Kapliczka ufundowana przez Marcina Świechowskiego w mieszkańców wsi w 1938r. w Przedmieściu Bliższym

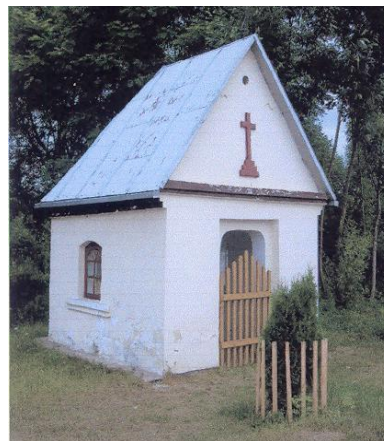

Figura Jana Chrzciciela wystawiona przez mieszkańców wsi w 1905r. w Pawłowicach

Figura św. Floriana z 1811r. w Sadkowicach Pierwszych

Krzyż ku czci ojczyzny z lat 1795 – 1919 w Sadkowicach Drugich

Kapliczki na drzewie w Kazimierówce

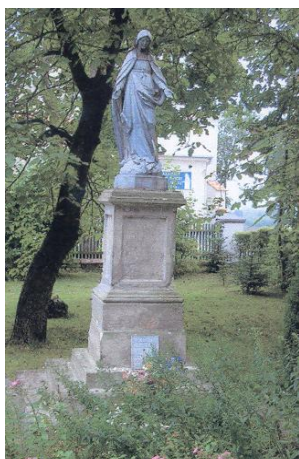

Figura Matki Boskiej z 1854r. na Placu Bolesława Śmiałego w Solcu nad Wisłą

Krzyż ufundowany przez Tomasza Czechowicza z 1853r. w Solcu nad Wisłą

Nagrobek Aleksandra Młodzianowskiego z 1872r. na cmentarzu św. Barbary w Solcu nad Wisłą

Nagrobek Macieja Mierzejewskiego – burmistrza Solca nad Wisłą i Franciszki z Jaworskich Mierzejewskiej z 1869r. na cmentarzu św. Barbary w Solcu nad Wisłą

3.3. Turystyka i rekreacja

Gmina Solec nad Wisłą, o zróżnicowanym i bogatym charakterze krajobrazowym i cennych walorach przyrodniczych, może stać się rejonem o charakterze turystycznym, agroturystycznym i letniskowym. Na jej terenach jak najbardziej może rozwijać się rolnictwo ekologiczne. Ten rodzaj sektora rolnego znacząco przyczynia się do zwiększenia zatrudnienia na wsi, ilości nowych miejsc pracy, a także daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu. Z kolei innym czynnikiem przyczyniającym się do tego zjawiska jest działalność agroturystyczna, która stwarza ludności wiejskiej dodatkowe możliwości pracy, wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych, produkowanej w gospodarstwie żywności o wysokiej jakości.

O zaplecze noclegowe dbają przede wszystkim ośrodki wypoczynkowe, które bardzo dobrze funkcjonują na obszarze gminy. Wśród nich wyróżniamy:

- Ośrodek wypoczynkowy „Zacisze” – 60 miejsc noclegowych,
- Ośrodek wypoczynkowy „Relaks” – 40 miejsc noclegowych,
- Ośrodek wypoczynkowy zaadoptowany po byłym ośrodku „Walter” (będący obecnie w modernizacji z przewidzianą liczbą 80 miejsc noclegowych),
- Schronisko Młodzieżowe – 48 miejsc noclegowych.

Okolice Solca nad Wisłą to raj dla wędkarzy i miejsce, gdzie mieszkańcy blokowisk mogą odpocząć w bliskim kontakcie z naturą. Zwiedzanie samego miasteczka można zacząć od rynku i zabytkowego gotyckiego kościoła. Z wysokiego kościelnego muru widać rozległą panoramę krajobrazu nadwiślańskiego. W rynku można zjeść smacznie i nie drogo regionalne przysmaki.

W Solcu wypoczywają nie tylko turyści z województwa mazowieckiego, ale również obywatele Unii Europejskiej. Na dobre osiedli tu mieszkańcy Niemiec, którzy są oczarowani miasteczkiem i okolicą.

Jadąc nad Wisłę zauroczy nas niepowtarzalny widok - dominującą na wzgórzu architekturę soleckich kościołów, ruiny zamku i biel tonących w zieleni budynków. Solec nad Wisłą to cudowne miejsce dla twórczości artystów plastyków i fotografów.

Jedną z form rekreacji i turystyki jest wypoczynek na własnych działkach letniskowych, które koncentrują się głównie w sołectwach położonych nad Wisłą.

Wzdłuż rzek – Kamiennej i Krępianki – są doskonałe warunki do spacerów, joggingu, zwiedzania zabytków, obserwacji przyrody, grzybobrania, łowiectwa, turystyki rowerowej, zbierania ziół, kwiatów polnych, runa leśnego, poznania kultury lokalnej, fotografowania i malowania.

O atrakcyjności turystycznej gminy i okolic poświadcza fakt, iż przez jej teren przebiegają oznakowane szlaki rowerowe:

- **czarny szlak: Opole Lubelskie – Solec nad Wisłą** - trasa przebiega przez miejscowości Opole Lubelskie (AL 600-lecia), Łaziska, Janiszów, Kamień, Kępa Gostecka, Kłudzie, Solec nad Wisłą i liczy 21 km. Trasa prowadzi przez urokliwe zakątki Chodelskiego Obszaru Chronionego

Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej i Solca nad Wisłą, łącząc 2 województwa lubelskie i mazowieckie. Rozpoczyna się wraz ze szlakiem "Powiśle" w Opolu Lubelskim przy Al. 600-lecia, obok zespołu pałacowo-parkowego z XVIII-wieczną rezydencją Lubomirskich. Przebiega przez teren Projektowanego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Las Głodzieński a także Ostoję Ptasia Małopolski Przełom Wisły wchodzącą w skład Sieci Natura 2000. Trasa ta pozwala na zwiedzenie obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego,

- **niebieski szlak: Sandomierz – Solec nad Wisłą** – trasa przebiega przez takie miejscowości jak: Sandomierz, Ocinek, Kichary, Góry Wysokie, Garbów, Zawichost, Zawichost – Trójca, Piotrowice, Linów, Maruszów, Dębno, Biedzychów, Nowe, Słupia Nadbrzeżna, Mieczysławów, Julianów, Wólka Tarłowska, Tarłów, Janów, Zemborzyn, Pawłowice, Sadkowice, Raj, Solec nad Wisłą i liczy 74,3 km. Szlak piękny krajobrazowo, liczne zabytki: ruiny folwarku benedyktynek w Kucharach Nowych, zabytki Zawichostu - kościoły z XII i XIII w., kościół w Tarłowie – najwyższej klasy wystrój sztukatorski, w Solcu kościoły renesansowe i ruiny zamku, rezerваты przyrody,
- **niebieski szlak: Żółwia i Dinozaura** – trasa przebiega przez miejscowości: Bałtów, Pętkowice, Potoczek, Tarłów, Zemborzyn, Solec nad Wisłą, Boiska, Chotcza, Borowiec, Lucimia, Janowiec i liczy około 62 km. Trasa przebiega przez tereny cenne przyrodniczo, które mają duże walory krajobrazowo – turystyczne. W Solcu nad Wisłą łączy się z czarnym szlakiem rowerowym „Opole Lubelskie-Solec nad Wisłą”. Turyści mogą podziwiać jedyną w Polsce roślinność stepową w rezerwacie „Sadkowice” i roślinność ciepłolubną w rezerwacie „Raj”. Ponadto Solec nad Wisłą na tym szlaku jest największą atrakcją turystyczną, którą określono jako perłę architektoniczną i „miasteczko królewskie”. Jest on podzielony na szlak niebieski, który prowadzi z Bałtowa do Janowca i zielony pieszy, który prowadzi trasą Solec nad Wisłą – Lipsko,
- **szlak regionalny** – trasa nadwiślańska lewobrzeżna, która rozpoczyna się mostem na rzece Kamiennej u jej ujścia do Wisły. Prowadzi ona przez obszar Solca nad Wisłą, Chotczę-Józefów, skąd prosto na północ do Gniewoszowa, gdzie wraca nad Wisłę. Kończy się na granicy województwa mazowieckiego za Nowym Duninowem.

Gmina Solec nad Wisłą planuje przystąpić do realizacji projektu pod nazwą **Bursztynowy Szlak**. Jego główna trasa swoim zasięgiem obejmie następujące gminy: Solec nad Wisłą, Lipsko, Chotcza, Czarnolas, Pionki, Kozienice, Magnuszew, Warka i Mniszew.

Idea Bursztynowy Szlak powstała w 2000r. z przedsięwzięcia fundacji Partnerstwo dla Środowiska. Należy on do środkowoeuropejskiej sieci szlaków Greenways. Jest polsko – słowacko – węgierską inicjatywą, która realizuje się wzdłuż cennego przyrodniczo – kulturowo szlaku od Budapesztu przez Szczawnicę, Kraków, Dolinę Wisły po Morze Bałtyckie. Trasa ta tworzy

międzynarodowy trak rowerowy oraz lokalne pętle tematyczne. Ponadto ma za zadanie eksponować unikalne wartości zakątków Bursztynowego Szlaku, ich przyrodę, tradycje, regionalną kuchnię, rzemiosło, sztukę, imprezy artystyczne i jarmarki. Współczesny Bursztynowy Szlak ma promować lokalną wytwórczość, tradycyjne zawody i sposoby gospodarowania, a także lokalne produkty.

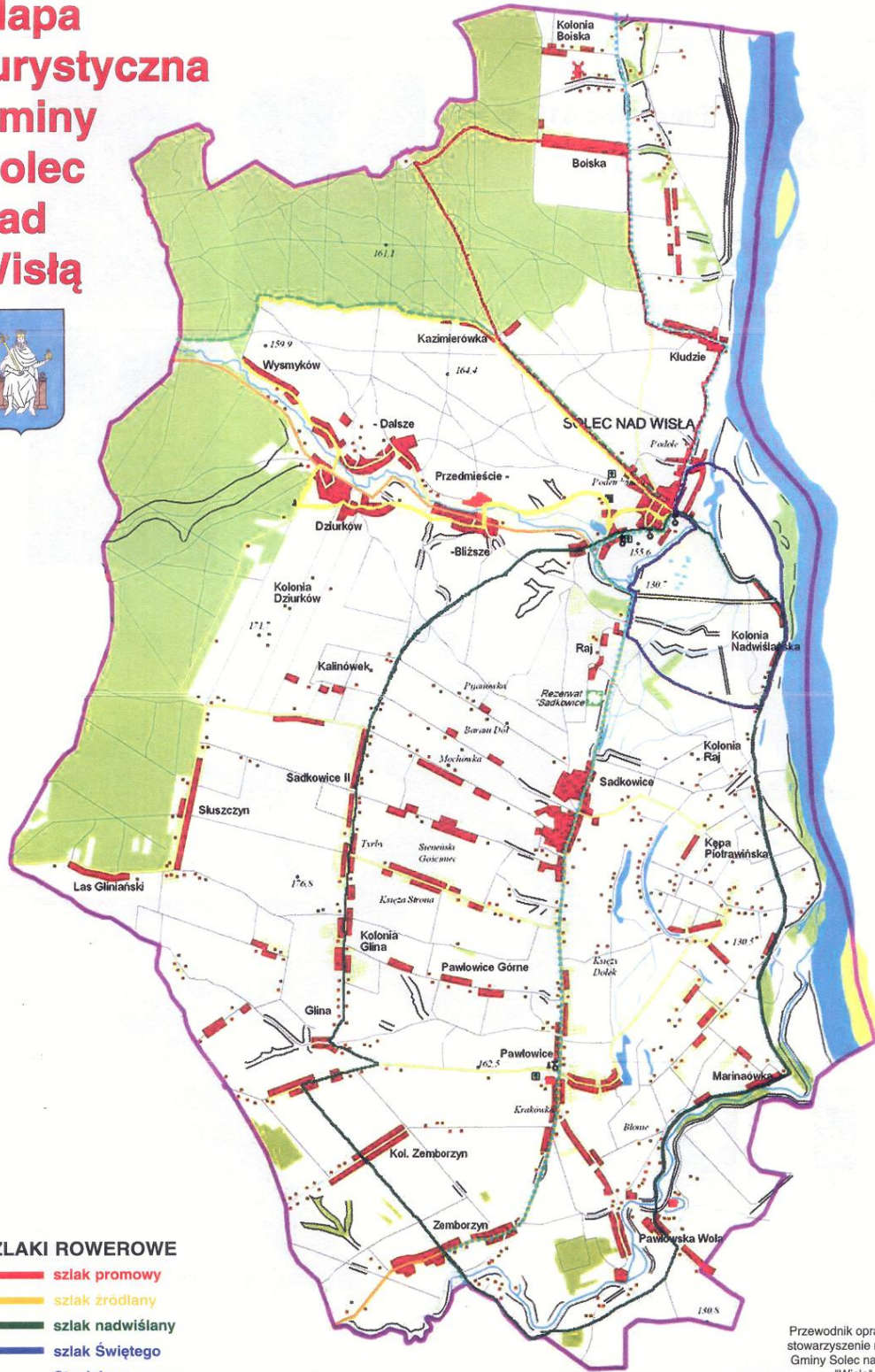
Szlak pod hasłem „Przyroda, tradycja, ludzie” oprócz trasy turystycznej ma też inicjować i wspierać ciekawe inicjatywy lokalne w ramach zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przez jego mieszkańców. Miejscowości prezentują to, co mają najlepszego, rozrasta się baza noclegowa, która napędza koniunkturę.

Symbolem roślinnym Bursztynowego Szlaku jest jarzębina. To drzewo jest bardzo charakterystyczne dla regionów, przez które ma przebiegać szlak, ponieważ ona w tych miejscach rośnie. Zostało ono wytypowane na owy symbol głównie ze względu na kolor jego owoców, które są pomarańczowe jak bursztyn.

W ramach Programu Szlak Bursztynowy tworzona będzie, dzięki silnym lokalnym partnerom, bogata sieć "małych ojczyzn", w celu pobudzania kontaktów, by dać inspirację do działań społeczności lokalnej.. Istotnym wyzwaniem jest wykreowanie i wypromowanie turystycznej trasy dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego łączącej ciekawe miejsca, ludzi i ich inicjatywy.

Stowarzyszenie na rzecz Gminy Solec nad Wisłą „Wisła” w roku 2007 wytyczyło i oznakowało lokalne szlaki rowerowe przebiegające przez najciekawsze miejsca gminy.

Mapa turystyczna gminy Solec nad Wisłą

- SZLAKI ROWEROWE**
- szlak promowy
 - szlak źródłany
 - szlak nadwiślany
 - szlak Świętego Stanisława

Przewodnik opracowało stowarzyszenie na rzecz Gminy Solec nad Wisłą "Wisła"

Atrakcyjność regionu Solca nad Wisłą zależy głównie od jego mieszkańców i władz samorządowych, sposobu zagospodarowania, wykorzystania i promocji lokalnych skarbów przyrody i kultury. Odkrycie i umiejętne wykorzystanie ducha nadwiślańskiego bogactwa, które tkwi przede wszystkim w charakterze krajobrazu, przyrodzie i spuściznie wielu pokoleń może przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców a także stanowić doskonały magnes (jak symboliczny bursztyn) przyciągający przybyszów z innych zakątków Polski i świata.

Niewątpliwym atutem rozwoju turystyki w gminie jest bliskość miasta Lipsko, które stanowi bardzo dobre zaplecze usługowe dla prowadzenia promocji turystyki i rekreacji. Również społeczność lokalna i funkcjonujące stowarzyszenia powinny prężnie działać na rzecz promocji własnej małej ojczyzny, by przyciągnąć jak najwięcej turystów. Ponadto gmina posiada także zaplecze podstawowej opieki medycznej, usługowe i instytucje w celu dbania o bezpieczeństwo i porządek.

Niezwykle ważnymi składnikami, które przemawiają za rozwojem i promocją turystyki w tym regionie, jest niewątpliwie czyste środowisko naturalne, dobry mikroklimat, brak ciężkiego przemysłu zanieczyszczającego środowisko, dziedzictwo i tradycje kulturalno – historyczne, liczne zabytki. Ciekawą atrakcją dla przybywających tu turystów jest szlak żółwia i dinozaura, który przebiega przez gminę oraz planowany szlak bursztynowy i związane z nimi rarytasy.

3.4. Komunikacja i infrastruktura techniczna

Powiązania komunikacyjne oraz sprawna i rozbudowana infrastruktura techniczna są niezwykle ważne dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gminy, ponieważ wpływają na wszystkie obszary jej działalności.

Infrastruktura drogowa

Dostępność komunikacyjna spełnia kluczową rolę w rozwoju lokalnym gminy Solec nad Wisłą. Układ drogowy, o który opiera się gmina, gwarantuje bardzo dobre relacje z otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym. Układ ten na obszarze gminy tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, które pośrednio bądź bezpośrednio wiążą ośrodek gminy z jej miejscowościami, z pozostałymi gminami powiatu lipskiego, jak również z sąsiednimi ośrodkami powiatowymi i województwami.

Do najważniejszych dróg wojewódzkich, jakie przecinają gminę Solec nad Wisłą należą:

- nr 747 o relacji Iłża – Lipsko – Solec nad Wisłą – granica województwa mazowieckiego – Opole Lubelskie (woj. lubelskie); jest to odcinek ciągu komunikacyjnego obsługującego południowe rejony województwa mazowieckiego, łączącej poszczególne gminy i rejony wypoczynkowe i rekreacyjne (las przysusko – szydlowieckie, rejony Szydłowca, Iłży, tereny nadwiślańskie w rejonie Solca nad Wisłą),
- nr 754 o relacji Solec nad Wisłą – granica woj. mazowieckiego – Ostrowiec Świętokrzyski.

Droga wojewódzka (nr 747) zyska na znaczeniu a wraz z nią Solec nad Wisłą, kiedy zostanie zbudowany most na Wiśle w miejscowości Kamień łączący bezpośrednio woj. mazowieckie i lubelskie. Przedsięwzięcie będzie realizowane w latach 2008-2013 w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Już zostały powołane zespoły robocze, które będą odpowiedzialne za koordynację przedsięwzięcia po obu stronach Wisły. Porozumienie podpisali władze obu województw oraz przedstawiciele władz powiatów lipskiego i radomskiego oraz gmin: Iłża, Lipsko, Rzecznów, Sienno, Solec nad Wisłą (gospodarz spotkania).

Przebudowywana droga nr 747 przebiega przez region Mazowsza i Lubelszczyzny i mierzy łącznie 96,5 km. Planowana budowa będzie służyła oczywiście rozwojowi współpracy ekonomicznej i kulturowej regionów z pozostałymi terenami Polski Wschodniej. Ta inwestycja to daleko idący krok w przyszłość, który zagwarantuje szersze pole wspólnego działania na rzecz rozwoju lokalnego. Ponadto pozytywnie przyczyni się do ożywienia gospodarczego i turystycznego tych regionów. Dzięki tej inwestycji zostanie podniesiona ranga i znaczenie tych terenów (głównie nadwiślańskich) w Europie jako obszarów, które posiadają lepszy dostęp do międzynarodowych korytarzy transportowych sieci TEN-T.

Samorząd Mazowsza przekazuje 150 mln zł na przebudowę drogi nr 747, której część przebiega po lewej stronie Wisły od Iłży do przeprawy na Wiśle. Po zakończeniu inwestycji droga uzyska europejskie standardy techniczne wymagane dla ciężkiego transportu samochodowego. Natomiast samorząd województwa lubelskiego przekaze aż 400 mln zł z czego 340 mln zł będzie pochodziło z funduszy unijnych. Oprócz budowy mostu zostanie przebudowany lubelski odcinek drogi nr 747.

Dzięki przeprawie mostowej oba brzegi Wisły staną sobie bliższe i będą wspólnie pracować na rzecz wzrostu gospodarczego, ochrony przyrody nadwiślańskiej i turystyki.

Uzupełnieniem układu komunikacyjnego gminy są drogi powiatowe:

- nr 34 582 Solec nad Wisłą – Boiska – Chotcza Górna,
- nr 34 592 Dziurków – Słuszczyn – Walentynów,
- nr 34 593 Słuszczyn – do drogi nr 34 594,
- nr 34 594 Solec nad Wisłą – Kalinówek – Głina,
- nr 34 595 Sadkowice I – Sadkowice II,
- nr 34 596 Walentynów – Pawłowice,
- nr 34 597 Sadkowice – Kępa Piotrowińska – Pawłowice,
- nr 34 598 Pawłowice – gr. województwa – Ciszycza,
- nr 34 601 Zemborzyn Pierwszy – Zemborzyn Drugi.

Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy wynosi 48,7 km.

Powiązania wewnętrzne gminy zapewniają drogi gminne, do których zaliczamy:

- nr 34 56002 Zemborzyn Pierwszy – Zemborzyn Drugi,
- nr 34 56003 Zemborzyn Górny – Pawłowice,
- nr 34 56004 Pawłowice – Dwudniówka,

- nr 3456005 Solec nad Wisłą – granica gminy – Wola Solecka Pierwsza (gm. Lipsko),
- nr 34 56006 Wola Solecka Pierwsza – granica gminy – Boiska – granica gminy – Białobrzegi Kolonia,
- nr 34 56007 od drogi nr 34 593 – Sadkowice,
- nr 34 56008 Solec nad Wisłą – Dziurków – granica gminy – Tomaszówka (gm. Niedzwica Duża, powiat lubelski, woj. lubelskie),
- nr 34 56009 Dziurków–granica gminy–Jadwinów (gm. Policzna),
- nr 34 56010 Boiska – Kłudzie,
- nr 34 56011 Dziurków–granica gminy–Wola Solecka Pierwsza (gm. Lipsko)
- nr 34 56012 Glina – Zemborzyn Kolonia – Zemborzyn,
- nr 34 56013 Wola Pawłowska – gr. województwa – Ostrów,
- nr 34 56014 Walentynów – granica gminy – Słuszczyn – do drogi 34 595,
- nr 34 56015 Wola Pawłowska – gr. województwa,
- nr 34 56016 Przedmieście Bliższe – Kalinówek,
- nr 34 56017 Sadkowice – Solec nad Wisłą,
- nr 34 56018 Wola Pawłowska – Marianów – Kolonia Pawłowice – do drogi 34 597,
- nr 34 56020 od drogi 34 582 – Boiska Kolonia – Boiska,
- nr 34 56021 Dziurków – Sadkowice,
- nr 34 56023 Słuszczyn – Sadkowice,
- nr 34 56024 od drogi nr 747 – gr. gminy – Katarzynów,
- nr 34 56026 Solec nad Wisłą – Kłudzie,
- nr 34 56027 od drogi nr 34 56001
- nr 34 56028 Glina – do drogi 34 596,
- nr 34 56029 Kolonia Nadwiślańska – Kępa Piotrowiańska – Wrzocołka – do drogi nr 34 56018,
- nr 34 56030 Boiska – do rzeki Wisły,
- nr 34 56032 Solec nad Wisłą – Kolonia Nadwiślańska – Kępa Piotrowiańska,
- nr 34 56033 Tomaszówka – granica gminy – drogi 34 592,
- nr 34 56034 Słuszczyn – Glina Kolonia – Pawłowice,
- nr 34 56025 Raj – do drogi 34 56017,
- nr 34 56036 Pawłowice – do drogi nr34 597,
- nr 34 56037 od drogi 34 597 – do drogi 34 56018,
- nr 34 56038 od drogi 34 597 – Sadkowice Powiśle – do drogi nr 34 597,

- nr 34 56039 Pawłowice Górne – do drogi 34 56038,
- nr 34 56040 od drogi 34 56018 – Dwudniówka – Marianów – wał wiślany,
- nr 34 56041 od drogi 34 597 – Kępa Piotrowińska – wał wiślany,
- nr 34 56042 Kępa Piotrowińska – wał wiślany,
- nr 34 56043 od drogi 34 597 – Sadkowice Pierwsze – do drogi 3456029,
- nr 34 56044 od drogi 34 56039 – Sadkowice Powiśle – Sadkowice Pierwsze,
- nr 34 56045 Kolonia Glina – Sadkowice Gościniec,
- nr 34 56046 od drogi 34 596 – Kolonia Zemborzyn – do drogi nr 754,
- nr 34 56047 od drogi 754 – Zemborzyn – do drogi 34 601,
- nr 34 56048 Przymiarki – Zemborzyn - Czekarzewice – gr. świętokrzyskiego – do drogi 34 56046,
- nr 34 56049 od drogi 34 56015 – gr. województwa – Ciszyca,
- nr 34 56050 od drogi 34 56049
- nr 34 56051 od drogi 34 596 – Zemborzyn – do drogi 34 56003,
- nr 34 56052 od drogi 754 – do drogi 34 56048,
- nr 34 56053 Raj – do drogi nr 34 56017,
- nr 34 56054 od drogi 34 56017 – Przedmieście Bliższe – do drogi nr 34 56008,
- nr 34 56055 od drogi nr 34 56008 – Błonie – Przedmieście Dalsze.

Ogółem drogi gminne mają długość 173 km. Drogi dojazdowe do gruntów mają długość łączną 55 km, ale w tym ulepszone – 31 km. Na obszarze gminy Solec nad Wisłą funkcjonują 4 mosty o łącznej długości 38 m. Wskaźnik gęstości dróg na obszarze gminy na 100 km² wynosi 126,28.

Wyżej przedstawiony układ komunikacyjny zapewnia podstawowe połączenia między innymi z:

- siedzibą gminy w Solcu nad Wisłą,
- miejscowościami gminnymi w układzie wewnętrznym,
- sąsiednimi gminami: miastem i gminą Lipsko – droga nr 747, 34 597, 34 592, 34 596; gminą Chotcza – droga nr 34 582, gminą Łaziska (woj. lubelskie) – drogą nr 747, gminą Tarłów (woj. świętokrzyskie) – drogą nr 754, 34 598.

Uzupełnieniem układu komunikacyjnego jest przeprawa promowa na rzece Wiśle, dzięki której można dostać się na drugą stronę rzeki i tym samym na teren woj. lubelskiego. Przeprawa była jak najbardziej potrzebna, ponieważ po drugiej stronie Wisły występowały miejscowości należące do gminy Solec nad Wisłą.

Na obszarze omawianej gminy nie występuje transport kolejowy.

Infrastruktura techniczna

Sieć energetyczna

Gmina Solec nad Wisłą zasilana jest w energię elektryczną z terenowych sieci nadpowietrznych 15 kV wychodzących z GPZ-tów 110/15kV w Lipsku i Zwoleniu. Linie 15 kV zasilają szereg stacji transformatorowych 15/0,4 kV, które pracują w układzie promieniowym.

Ilość stacji transformatorowych wynosi 72 sztuki, z których wychodzą linie niskiego napięcia doprowadzające energię elektryczną do wszystkich odbiorców gminy.

Długość linii przesyłowych niskiego napięcia wynosi 124,7 km, a średniego napięcia – 158,2 km. Natomiast nie występują linie wysokiego napięcia.

Administratorem sieci przebiegających przez obszar gminy jest ZEORK Dystrybucja sp. z o.o. Rejonowy Zakład Energetyczny w Zwoleniu.

Sieć gazowa

Gmina nie posiada sieci gazowej. Gospodarstwa domowe korzystają z gazu w butlach. Jego dystrybucją zajmuje się prywatna firma. Zaopatrzenie pokrywa bieżące potrzeby społeczności lokalnej.

W 1997r. Polskie Górnictwo Nafty i Gazu podpisało porozumienie ze Związkiem Gmin Powiśle w sprawie budowy sieci gazowych na terenie Rzeczniowa, Sienna, Lipska, Solca nad Wisłą, Chotczy i Ciepłowa.

Budowa pierwszej stacji rozdzielczej (redukcyjno – pomiarowej) miała się rozpocząć niedaleko miejscowości Pastwiska (gm. Iłża). Koszt całego przedsięwzięcia oszacowano na 15 mln zł.

Gmina miała być zaopatrzona w gaz z projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia Lubienia – Sękocin. Pomimo opracowania całej dokumentacji i przyjęcia jej, to jednak inwestycja w ogóle nie została rozpoczęta i do tej pory znajduje się w zawieszeniu.

Sieć ciepłownicza

Na obszarze gminy Solec nad Wisłą na razie nie przewiduje się realizacji zbiorowych systemów zaopatrzenia w ciepło. Lokalne kotłownie wymagają modernizacji poprzez zastosowanie ekologicznych źródeł energii.

Istniejące źródła zaopatrzenia w ciepło na terenie gminy stanowią lokalne kotłownie w obiektach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych.

Gospodarka wodno – ściekowa

Z sieci wodociągowej z obszaru omawianej gminy korzysta tylko około 33% mieszkańców (1908 osób). Wskaźnik zwodociągowania gminy jest niski i wynosi 8,4. Pozostali korzystają z własnych indywidualnych ujęć wodnych w postaci studni kopanych lub wierconych. Jednak to rozwój sieci wodociągów

zbiorowych stanowi podstawę zaopatrzenia miejscowości w wodę pitną. Istniejące już wodociągi zbiorowe muszą być sukcesywnie rozbudowywane w taki sposób, aby umożliwić obsługę całej sieci osadniczej.

Dla zapotrzebowań wodociągów eksploatowane są cztery ujęcia wody:

- wodociąg grupowy Solec zasilany jest z ujęcia wód w głębszych o wydajności 55 m³/h i obejmuje wsie: Solec nad Wisłą, Kłudzie, Boiska, Boiska Kolonia,
- wodociąg grupowy Glina zasilany z ujęcia wód w głębszych o wydajności 84 m³/h i obejmuje wsie: Glina i Sadkowice Kolonia.

Wydajność ujęć, które należą do gminy wynosi około 3300 m³/d, a szacunkowe średnie zaopatrzenie dla gminy w roku 2010 wynosić będzie około 1700 m³/d. Rezerwy wody pitnej są spore i pozwalają na całkowite zaopatrzenie mieszkańców, którzy korzystają już z istniejących wodociągów zbiorowych, jak również z tych już projektowanych.

Długość sieci rozdzielczej sieci wodociągowej obecnie wynosi 46,3 km, a w przeliczeniu na 100 km² wynosi 35,7 km. Gospodarstwom domowym woda dostarczana jest w ilości 40,7 dm³. Ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego obecnie wynosi 689 sztuk. Natomiast długość przyłączy do budynków wynosi 20,1 km.

Z kanalizacji układu rozdzielczego korzysta tylko około 2,5% mieszkańców (145 osób). Jest to bardzo mało w porównaniu do subregionu radomskiego, dla którego średnia dla gmin 45,6%. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na obszarze gminy wynosi zaledwie 3,6 km, a ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 56 sztuk. Sieć rozdzielcza sieci kanalizacyjnej na 100 km² wynosi 2,8 km.

Gmina Solec nad Wisłą posiada jedną mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 200 m³/d. Obsługuje ona część miejscowości gminy z sieci kanalizacyjnej. Do niej dowożone są również ścieki z szamb z obszaru gminy. Ogólnie obsługuje 850 osób. Rocznie jest odprowadzanych około 7,6 dm³ ścieków.

W latach następnych odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z terenu gminy będzie wymagać sukcesywnej rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków w celu zwiększenia jej przepustowości oraz sieci kanalizacji sanitarnej. Przewiduje się również budowę systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków na obszarze całej gminy.

Istniejący układ kanalizacji ściekowej jest niewydolny w zakresie urządzeń ściekowych, ponieważ nie spełnia oczekiwań wszystkich mieszkańców gminy. W związku z tym wymagana jest ciągła rozbudowa sieci, aby cała gmina już w 2015r. była skanalizowana w 100%. Owa rozbudowa konieczna jest przede wszystkim na terenach wiejskich w celu przyłączenia coraz więcej gospodarstw domowych i tym samym zwiększenia liczby odbiorców.

Na terenach wiejskich brak jest jakichkolwiek przydomowych oczyszczalni ścieków. Dlatego nieoczyszczone ścieki surowe, które nie trafiają do oczyszczalni, są odprowadzane bezpośrednio do gleby i wód powierzchniowych.

Gospodarka odpadami

Istniejące składowisko śmieci znajdujące się na terenie sołectwa Przedmieście Dalsze jest zamknięte od 2006r. i wymaga rekultywacji.

Gmina posiada podpisaną umowę z Firmą „REMONDIS” Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim na odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu całej gminy. Odpłatnie podstawia pojemniki na odpady i gwarantuje ich terminowy odbiór.

Na obszarze gminy został wdrożony program selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (segregacja). Program ten dotyczy makulatury, plastiku i szkła.

W 2006r. ilość zebranych odpadów komunalnych wynosi:

- 200102 szkło – 1,75 Mg,
- 200139 tworzywo sztuczne – 0,47 Mg,
- 200301 makulatura – 69,64 Mg.

4. GOSPODARKA

4.1. Charakterystyka podmiotów gospodarczych

Struktura podmiotowa gospodarki na obszarze gminy Solec nad Wisłą ulega dynamicznemu rozwojowi i przemianom ekonomicznym, który przejawia się coraz większą liczbą nowych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym.

Na obszarze gminy funkcjonuje 238 podmiotów gospodarczych, z czego 28 to podmioty z sektora publicznego, a 210 to podmioty z sektora prywatnego (w tym 179 prowadzonych podmiotów gospodarczych jest przez osoby fizyczne).

Tabela 2. Struktura podmiotowa gospodarki z sektora prywatnego gminy Solec nad Wisłą wg wybranych sekcji PKD w 2006r.

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów
Rolnictwo i leśnictwo	30
Działalność produkcyjna	20
Zaopatrywanie w energię, gaz i wodę	1
Budownictwo	33
Handel i naprawy	65
Hotele i restauracje	2
Transport i łączność	16
Pośrednictwo finansowe	5
Obsługa nieruchomości	11
Administracja publiczna i obrona narodowa	6
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	6
Pozostała działalność usługowa	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUSu

Na terenie gminy dominującą działalnością jest handel, który stanowi 31% ogółu podmiotów. Na drugim planie znajduje się budownictwo, które stanowi około 16%. Na dalszym planie znajdują się działalność produkcyjna, usługowa czy transport.

Dla lepszego funkcjonowania i rozwoju podmiotów gospodarczych niezbędne jest istnienie odpowiedniego otoczenia, które zapewni obsługę merytoryczną i finansową.

Na obszarze gminy Solec nad Wisłą funkcjonują następujące instytucje otoczenia biznesu:

- Bank Spółdzielczy w Lipsku Oddział w Solcu nad Wisłą,
- Urząd Pocztowy.

4.2. Rolnictwo

Pomimo tego, że liczba pracowników rolnych i liczba gospodarstw rolnych spada, to jednak rolnictwo pozostaje nadal niezwykle ważną gałęzią gospodarki w tym regionie. Pozostanie jeszcze przez dłuższy czas podstawowym działem, który będzie decydował o rozwoju społeczno – ekonomicznym gminy. Ponadto służy temu charakter rolniczy, który gmina posiada, co w konsekwencji stwarza dogodne warunki dla przemysłu rolno – spożywczego i przetwórczego a także rozwoju agroturystyki, które będą wytwarzać i promować zdrową żywność.

Charakterystyka powierzchni

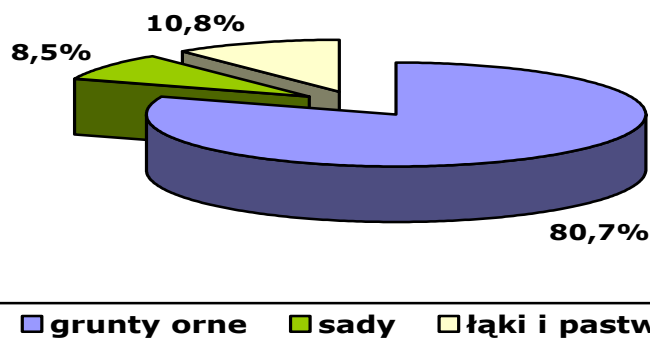
Ogólna powierzchnia gminy Solec nad Wisłą wynosi 12 983 ha, z czego użytki rolne zajmują 59,8%.

Tabela 3. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Solec nad Wisłą

Powierzchnia ogólna	Użytki rolne			Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
	Razem	Grunty orne	Sady		
	w ha				
12983	7769	6266	665	838	2593
	w %				
100	59,8	80,7	8,5	10,8	20,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą

Struktura użytków rolnych

W powyższym zestawieniu użytkowania gruntów dominującą pozycję zajmują użytki rolne – 59,8% ogólnej powierzchni gminy. Natomiast same grunty orne stanowią 80,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych. W pozostałej części owych użytków znajdują się sady – 8,5% oraz łąki i pastwiska – 10,8%.

Gmina znajduje się w dwóch regionach glebowo rolniczych: nadwiślańskim i iłżecko – soleckim. Działalność glebotwórcza rzeki Wisły jest niezwykle ważna ponieważ nanosi ona najżyźniejsze pod uprawę gleby.

Region nadwiślański obejmuje wąski pas doliny rzeki Wisły po wschodniej stronie gminy. Znajdują się tu bardzo dobre i żyzne gleby – mady. Ponadto przeważają tu gleby kompleksu pszennego i zbożowo – pastewnego, które zalicza się do najwyższych klas bonitacyjnych. W związku z tym region ten kwalifikuje się do prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej w zakresie uprawy bardzo wymaganych roślin rolniczych i ogrodowych.

Region iłżecko – solecki obejmuje obszary zachodnie i środkowe w gminie. Występują tu gleby lessowe o niewielkiej miąższości oraz utwory pyłowe pochodzenia wodnego. Można tu również spotkać gleby pochodzenia lodowcowego w postaci piasków i glin zwałowych oraz wychodne skał węglowych – jurajskie i kredowe, na których wykształciły się gleby rędziny i pseudobielicowe. W dolinach rzek można spotkać gleby bagienne i pobagienne. Przeważają tu gleby III i IV klasy bonitacyjnej.

Tabela 4. Udział gleb ornych według klas bonitacyjnych

Gmina Solec nad Wisłą	% - owy udział gleb w klasach		
	I - III	IV	V i VI
	61	11	28

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą

Region ten również spełnia kryteria, aby prowadzić tu intensywną gospodarkę rolną w zakresie roślin bardzo wymagających i ogrodowych.

Jakość gleb jest dobra. W zależności od specyfiki upraw i zbiorów płodów rolnych wyróżniamy:

- gleby kompleksu pszennego bardzo dobre i dobre, które zaliczane są do I, II i III klasy bonitacyjnej (56,2%). Są to w większości mady średnie oraz gleby pseudobielicowe i brunatne wytworzone z lessów. Są one przepuszczalne, ale mają zdolność do dużego magazynowania wody;
- gleby kompleksu pszennego wadliwe i żytniego bardzo dobre (14,7%), które posiadają dobrze wykształcone podłoże próchnicze. Wymagają one ciągłego nawożenia i innych zabiegów agrotechnicznych. Przeważnie są to gleby brunatne wylugowane, czarne ziemie wylugowane oraz piski gliniaste mocne. Zaliczane są do III i IV klasy bonitacyjnej;
- gleby kompleksu żytniego dobre (7,7%) obejmują gleby lekkie, które wytworzone są z piasków gliniastych lekkich, gleby brunatne wylugowane i kwaśne. Są one bardzo wyczułone i wrażliwe na suszę. Na nich uprawia się żyto, jęczmień oraz ziemniaki. Zaliczane są do IV klasy bonitacyjnej;
- gleby kompleksu żytniego słabe (14%) należące przede wszystkim do V i częściowo do IV klasy bonitacyjnej. Ich występowanie wiąże się z glebami lekkimi bielicoziemnymi i brunatnymi kwaśnymi. Są one nadmiernie przepuszczalne i wykazują słabą zdolność zatrzymywania wody oraz składników mineralnych. Na tych glebach uprawia się głównie żyto, owies, ziemniaki, seradele i łubiny;
- gleby kompleksu żytniego bardzo słabe (4%) należące przede wszystkim do VI klasy bonitacyjnej. Występują w rejonie gleb bielicoziemnych wytworzonych na piaskach słabo gliniastych i luźnych. Wykazują nadmierną przepuszczalność i słabą zdolność do zatrzymywania wody i składników mineralnych. Na nich głównie uprawia się żyto i łubiny;
- gleby kompleksu zbożowo – pastewnego mocne (3%) zaliczane do IV klasy bonitacyjnej. Znajdują się na glebach średnio zwięzłych i ciężkich, nadmiernie nawilgoconych. Gleby te ulegają podmokłości, ponieważ położone są w części obniżonego terenu oraz w ich dolnej części występują warstwy słabo przepuszczalne. Drenowanie likwiduje okresowe nadmierne uwilgotnienie, ale równocześnie pogłębia okresowe susze. Na tych glebach uprawia się rośliny pastewne;

- gleby kompleksu zbożowo – pastewnego słabe (0,4%) zaliczane głównie do V i VI klasy bonitacyjnej. Występują w rejonie gleb lekkich, bielicoziemnych oglejnowych, murszastych, które wykształcone są na piaskach luźnych o wyraźnym podsiąkaniu wód gruntowych. Nadmierne uwilgotnienie występuje tu głównie wiosną co powoduje wymakanie żyta oraz przyczynia się do opóźnienia sadzenia ziemniaków. Na glebach tych uprawia się przede wszystkim rośliny pastewne.

Charakterystyka gospodarstw rolnych

W gminie Solec nad Wisłą rolnictwem trudni się 2415 indywidualnych gospodarstw rolnych. Głównie są to małe gospodarstwa (powierzchnia do 5 ha) oraz średnie (powierzchnia do 10 ha).

Tabela 5. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Solec nad Wisłą

Powierzchnia	Liczba gospodarstw
do 1 ha	836
od 1 – 5 ha	1010
od 5 – 10 ha	475
powyżej 10 ha	94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Solec nad Wisłą

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych

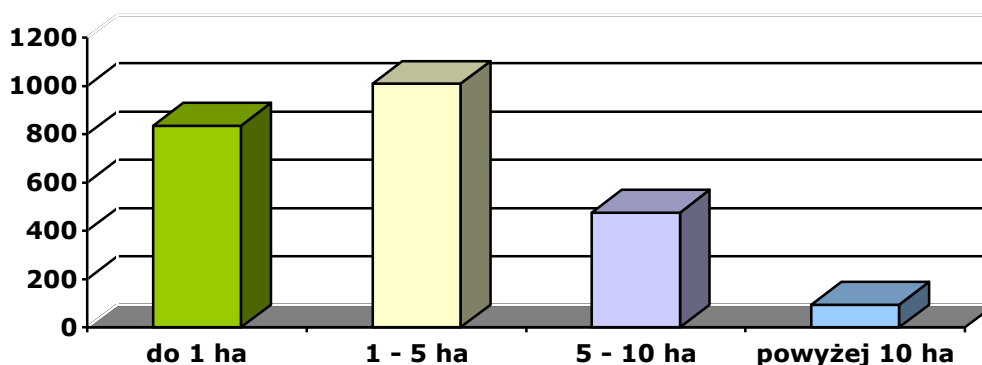

Tabela 6. Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych w 2006r.

Lp.	Wielkość gospodarstwa (ha)	Liczba gospodarstw	Łączna powierzchnia	% łącznej powierzchni
1.	1-2	836	1196,23	14
2.	2-5	1010	3074,54	38
3.	5-7	296	1687,45	17
4.	7-15	248	2189,42	20
5.	Powyżej 15	25	622,17	11
Razem		2415	8769,81	100

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą

Charakterystyka upraw

Klasa gleb to decydujący i determinujący czynnik wpływający na charakter upraw. Ogólna powierzchnia upraw zajmuje 5634 ha, czyli 43,4% powierzchni całej gminy.

W rankingu upraw największą powierzchnię zajmują zboża. Na dalszej pozycji znalazły się ziemniaki, warzywa gruntowe i pastewne.

Tabela 7. Charakterystyka upraw na terenie gminy Solec nad Wisłą

Rodzaj uprawy	Powierzchnia w ha
Zboża ogółem	3960
Kukurydza na ziarno	19
Ziemniaki	800
Truskawki	40
Mieszanki motylkowych na zieloną pasję	80
Pastewne	140
Kukurydza na kiszonkę	19
Warzywa gruntowe	568
Rzepak	8
Ogółem	5634

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą.

4.3. Pomoc doradcza dla rolników

Obecnie niezwykle ważna jest wszelka pomoc doradcza dla ludzi pracujących w rolnictwie. Od momentu, kiedy Polska stała się oficjalnym członkiem Unii Europejskiej wiele przepisów prawnych uległo zmianie i nadal ulega. Obecnie istnieje wiele programów mających pomóc rolnikom w dostosowywaniu się do unijnych standardów. Jednak odnalezienie się w gąszczu informacji, przepisów i wymogów dla potencjalnego rolnika jest niezwykle trudne. Dlatego funkcjonuje wiele instytucji, których głównym zadaniem jest pomoc i doradztwo rolnikom.

Na terenie powiatu lipskiego funkcjonuje **Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych**, który świadczy usługi dla rolników ze wszystkich gmin powiatu lipskiego, w tym również gminy Solec nad Wisłą. Instytucja ta pełni funkcje związkowe i gospodarcze. Ponadto świadczy usługi agrotechniczne w zakresie: siewów, ochrony roślin, zbiorów ziemioplodów, jak również świadczy usługi warsztatowe i transportowe.

Kolejną instytucją jest **Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Lipsku**, który świadczy pomoc w zakresie pisania wniosków o dofinansowanie, pomaga w kompletowaniu niezbędnych dokumentów oraz dokumentacji technologicznych.

Inną instytucją nastawioną na pomoc rolnikom jest **Mazowiecka Izba Rolnicza**, która funkcjonuje poprzez swoich delegatów w postaci Rady Powiatowej w Lipsku. Pomoc świadczy w zakresie:

- opiniowania i wnioskowania rozwiązań prawno – legislacyjnych, które dotyczą rozwoju rolnictwa,
- przeprowadzenia analizy sytuacji rynkowej i dochodowej rodzin wiejskich,

- doradztwa w zakresie działalności rolniczej wiejskiego gospodarstwa domowego oraz uzyskiwania przez rolników dodatkowych dochodów,
- podnoszenia kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie,
- kształtowania świadomości ekologicznej producentów rolnych,
- inicjowania działań mających na celu powoływanie i wspieranie zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych,
- organizowania szkoleń z zakresu technologii produkcji, ekonomii oraz organizacji gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

Natomiast od marca 2007r. w Urzędzie Gminy w Solcu nad Wisłą funkcjonuje komórka pod nazwą Gminne Centrum Informacji. Gdzie rolnicy uzyskują pomoc w wypełnianiu formularzy o dopłaty do produkcji rolnej ze środków Unii Europejskiej.

W Lipsku mieszczą się inne podmioty świadczące usługi rolnikom, wśród których wyróżniamy „Agromę” Przedsiębiorstwo Handlu Sprzętem Rolniczym obsługująca gminy: Lipsko, Solec nad Wisłą, Ciepiałów oraz Siemno.

5. SFERA SPOŁECZNA

5.1. Sytuacja demograficzna

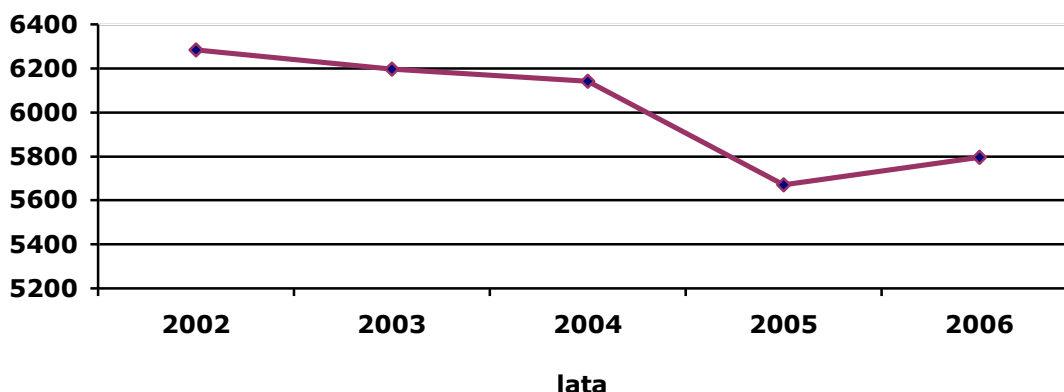
Gmina Solec nad Wisłą według stanu na dzień 31.12.2006r. liczy 5796 mieszkańców. Od 2002r. następuje zauważalny spadek ludności. Jednak trend spadkowy uległ odwróceniu, ponieważ pod koniec zeszłego roku jest on lekko wzrostowy.

Tabela 8. Liczba Ludności w latach 2002 – 2006 na terenie gminy Solec nad Wisłą

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba ludności	6284	6198	6140	5671	5796

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą i GUSu

Liczba ludności w latach 2002-2006 na terenie gminy Solec nad Wisłą

Na strukturę demograficzną gminy znacząco wpływają ruch ludności i przyrost naturalny. Są one podstawowymi czynnikami warunkującymi liczebność populacji na omawianym obszarze. Migracje modyfikują oddziaływanie przyrostu naturalnego na liczbę ludności oraz silnie wpływają na jej rozmieszczenie głównie w relacjach miasto – wieś.

Na obszarze gminy w 2006r. zaobserwowano ujemne saldo migracji.

Tabela 9. Ruch ludności na terenie gminy Solec nad Wisłą w 2006r.

	Gmina
zameldowania	42
wymeldowania	93
Saldo migracji	-51

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą

Tabela 10. Przyrost naturalny na terenie gminy Solec nad Wisłą w 2006r.

	Gmina
urodzenia	34
zgony	83
Przyrost naturalny	-49

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą

W 2006r. wskaźnik urodzeń żywych na 1000 osób wynosił 5,8, a zgonów – 14,5. W 2006r. przyrost naturalny miał postać ujemną i wynosił -8,6‰ na 1000 osób.

Wskaźnik gęstości zaludnienia na obszarze gminy wynosi około 42 os./km². Dla porównania wskaźnik ten dla subregionu radomskiego wynosi około 104 os./km², a dla województwa mazowieckiego – około 145 os./km².

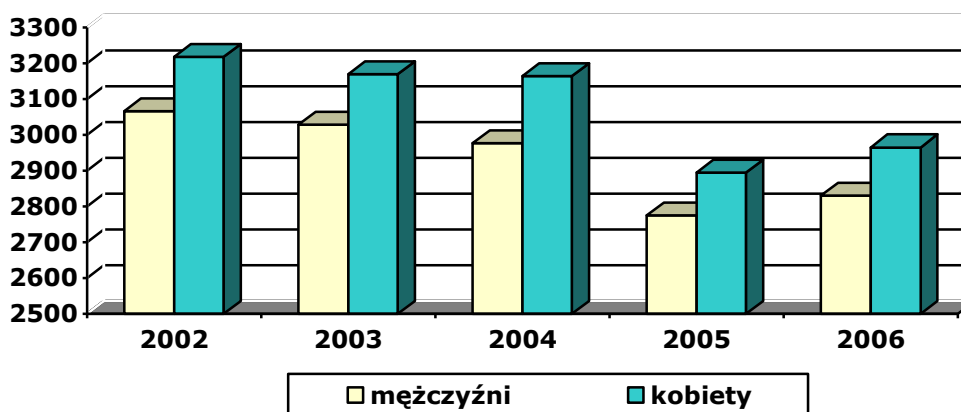
Struktura płci na terenie omawianej gminy jest względnie symetryczna i charakteryzuje się niewielką nadwyżką liczby kobiet. Wskaźnik feminizacji oscyluje się aktualnie wokół wartości 104,7/100.

Tabela 11. Struktura płci ludności gminy Solec nad Wisłą w latach 2002 – 2006

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn
2002	3066	3218	104,9
2003	3029	3169	104,6
2004	2977	3163	106,2
2005	2776	2895	104,2
2006	2831	2965	104,7

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą i GUSu

Struktura płci ludności gminy Solec nad Wisłą w latach 2002 - 2006

W strukturze wiekowej ludności gminy obserwuje się duży udział ludności w wieku produkcyjnym – 60,4% i zdecydowanie mniejszą grupę ludności w wieku przedprodukcyjnym – 19%. Wysokość procentowa ludności w wieku produkcyjnym jest korzystna głównie ze względów ekonomicznych. Jednak niepokojącym zjawiskiem jest wyższa wartość procentowa liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Jest to sygnał dla władz samorządowych do propagowania polityki prorodzinnej i poprawy warunków bytowych.

Tabela 12. Struktura wieku w gminie Solec nad Wisłą na tle woj. mazowieckiego

Wyszczególnienie	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
gmina Solec nad Wisłą	19%	60,4%	20,6%
woj. mazowieckie	19,4%	63,7%	16,9%

Źródło: Opracowanie i wyliczenie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą i GUSu

Struktura wiekowa (wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny) ma istotny wpływ na szereg sfer życia, a także na zakres działań i zadań, które bezpośrednio przypisuje się władzom samorządowym. Do najważniejszych dziedzin należą: oświata, gospodarka, polityka zatrudnienia, rynek pracy, polityka społeczna.

Uwarunkowania demograficzne to podstawowy instrument do przeprowadzenia modyfikacji kierunków rozwojowych gminy Solec nad Wisłą. Temu służyć ma podnoszenie świadomości i kwalifikacji ludności wobec wymagań gospodarki rynkowej.

5.2. Bezrobocie

Gmina Solec nad Wisłą jest obsługiwany przez Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku, który swoim działaniem obejmuje cały powiat lipski.

Liczba bezrobotnych na obszarze gminy na koniec I półrocza 2007r. wynosiła 365 osób, w tym 177 kobiet. Stopa bezrobocia w gminie wynosiła 15,1%, a w całym powiecie lipskim – 13,5%. W czerwcu 2007r. Urząd Pracy dysponował 117 ofertami pracy dla całego powiatu lipskiego.

Tabela 13. Bezrobocie w gminie Solec nad Wisłą na koniec czerwca 2007r.

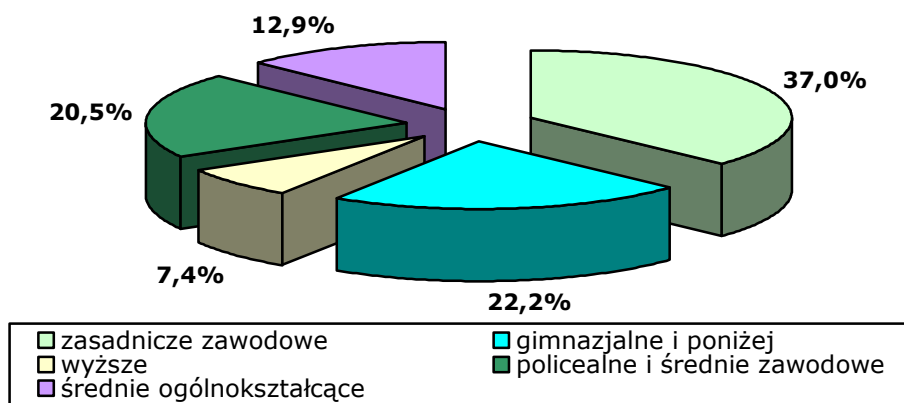
	Liczba bezrobotnych		Bezrobotni z prawem do zasiłku	Liczba osób bezrobotnych do 25 lat
	ogółem	kobiety	ogółem	
Gmina Solec nad Wisłą	365	177	21	86

Źródło: Dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Lipsku

W ogólnej strukturze zarejestrowanych bezrobotnych na obszarze gminy Solec nad Wisłą dominującą przewagę mają osoby z wykształceniem

zasadniczym zawodowym – 37% (135 osób) oraz gimnazjalnym i poniżej – 22,2% (81 osób). Osoby z wyższym wykształceniem stanowią 7,4% ogólnej liczby bezrobotnych (27 osób). Znaczny odsetek stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 20,5% (75 osób). Osób posiadających wykształcenie średnie ogólne jest 12,9% (47 osób).

Struktura bezrobotnych według wykształcenia

W dniu 01.02.2006r. Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku przystąpił do realizacji projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich:

- Start w dorosłość – Działanie 1.2 „Perspektywy dla Młodzieży”,
- Powrót na rynek pracy – Działanie 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”.

W ramach Działania 1.2 „Perspektywy dla Młodzieży” wsparciem objęto młodzież z całego powiatu poniżej 25 roku życia i bezrobotnych przez okres do 6 miesięcy, młodzież poniżej 25 roku życia i bezrobotnych przez okres od 6 miesięcy do 12 miesięcy oraz absolwentów wszystkich typów szkół. Projekt był realizowany w terminie od 01.02.2006r. do 31.12.2006r. Młodzież brała udział w zajęciach grupowych, których celem było zdobycie wiedzy na temat jak samodzielnie poszukiwać pierwszą pracę. Podczas tych zajęć młodzież uzyskała informacje o lokalnym rynku pracy i jak się po nim poruszać. Ponadto byli objęci poradnictwem zawodowym i pośrednictwem pracy. Dzięki temu projektowi 35 osób zostało skierowanych na szkolenia, 45 osób na staże, po 5 osób na przygotowanie zawodowe i prace interwencyjne. Razem w projekcie uczestniczyło 90 osób.

W zakresie Działania 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia” pod nazwą „Powrót na rynek pracy” objęto wsparciem 78 osób z terenu całego powiatu. Projekt był skierowany do osób powyżej 25 roku życia i bezrobotnych przez okres do 12 miesięcy oraz osób powyżej 25 roku życia i długotrwale bezrobotnych przez okres 12 – 24 miesięcy. Projekt trwał od 01.02.2006r. do 31.12.2006r. Wszystkie osoby brały udział w zajęciach grupowych, były objęte poradnictwem zawodowym i pośrednictwem pracy. W wyniku tego działania 40 osób zostało skierowanych na szkolenia, 20 osób na przygotowanie zawodowe, 6 na prace interwencyjne, a 12 otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W celu przeciwdziałania bezrobocia i tworzenia nowych obszarów aktywności gospodarczej znaczącą rolę oprócz Urzędu Pracy odgrywają różne organizacje i stowarzyszenia, które realizują projekty nastawione na pomoc nowopowstającym firmom. Taki projekt obecnie realizuje Towarzystwo ALTUM z Radomia pod tytułem „Przedsiębiorca to Ja” w ramach programu ZPORR, Działanie 2.5 Promocja Przedsiębiorczości. Projekt ten swoim zasięgiem obejmuje również powiat lipski i będzie realizowany do 31.05.2008r.

Cel bezpośredni projektu to aktywne wspieranie zatrudnienia, poprzez stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw zamierzających działać w sektorach nietradycyjnych oraz zapewnienie nowozarejestrowanym mikroprzedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia. Działanie jest ukierunkowane głównie na zapewnienie osobom zakładającym własną działalność gospodarczą bezpośredniego, kompleksowego wsparcia mającego im pomóc w pokonaniu barier utrudniających rozpoczęcie działalności.

Odbiorcami wsparcia w ramach tego działania są głównie osoby fizyczne, nie zarejestrowane jako bezrobotne, zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą, które nie były do tej pory właścicielami przedsiębiorstwa i po raz pierwszy rozpoczynają prowadzenie działalności gospodarczej oraz osoby, które założyły działalność gospodarczą (mikroprzedsiębiorstwo) w trakcie korzystania ze wsparcia doradczo-szkoleniowego w ramach działania 2.5 ZPORR, jednakże nie dłużej niż 3 lata od momentu zarejestrowania tej działalności.

Pomoc publiczna może być udzielona Beneficjentowi Ostatecznemu na:

- jednorazową dotację inwestycyjną w wysokości maksymalnej 20 000zł, ale Beneficjent musi posiadać wkład własny w wysokości 6000 zł,
- wsparcie pomostowe – bezpośrednia i bezzwrotna pomoc kapitałowa wspomagająca „przetrwanie” mikroprzedsiębiorcy do momentu uzyskania przez niego płynności finansowej. Przysługuje tylko przez pierwsze 6 miesięcy działalności w postaci comiesięcznej dotacji w wysokości 700 zł na ZUS,
- uczestnictwo w przedsięwzięciach służących rozprzestrzenianiu dobrych praktyk i metod rozwoju,
- uczestnictwo w przedsięwzięciach grupowych o charakterze szkoleniowym,
- zapewnienie opieki indywidualnego doradcy,
- specjalistyczne usługi szkoleniowo-doradcze umożliwiające nabywanie umiejętności niezbędnych dla prowadzenia działalności gospodarczej i służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

5.3. Warunki mieszkaniowe

W gminie Solec nad Wisłą w 2006r. ogół zasobów mieszkaniowych liczył 1981 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 163932 m², a średnia powierzchnia na 1 mieszkanie wynosiła 82,8 m² (w przeliczeniu na 1 osobę przypadało 29,3 m²). Łączna liczba izb zajmowanych przez mieszkańców wynosiła 7107. Przeciętna liczba mieszkań przypadających na 1000 osób wynosiła 302 (a w przeliczeniu na 1 mieszkanie przypadało około 3 osoby). Natomiast liczba mieszkań zamieszkałych na stałe wynosiła 1884, które liczą 6891 izb.

Zasoby mieszkaniowe w gminie to w przeważającej większości mieszkania indywidualne, które stanowią 97,8% ogólnej liczby mieszkań. Mieszkania stanowiące własność gminy to 1,6%, zakładów pracy – 0,4%, a innych podmiotów – 0,1%. Obecnie na obszarze gminy nie ma żadnych mieszkań należących do spółdzielni mieszkaniowych i Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Niewiele ponad połowa mieszkań wyposażona jest w instalacje techniczno – sanitarne. Najwięcej mieszkań wyposażonych jest w sieć wodociągową – 66,3%, nieco mniej w sieć kanalizacyjną – 55,2%.

Obecna sytuacja mieszkaniowa gminy charakteryzuje się:

- dysproporcjami w zakresie standardu mieszkań,
- brak przeludnień w mieszkaniach,
- niedostatecznością wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne.

5.4. Bezpieczeństwo publiczne

Straż pożarna

Na terenie gminy Solec nad Wisłą funkcjonuje siedem jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w: Solcu nad Wisłą, Pawłowicach, Woli Pawłowskiej, Sadkowicach, Słuszczynie, Zemborzynie Pierwszym i Przedmieściu Bliższym. Tylko jedna jednostka OSP należy do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego – OSP w Solcu nad Wisłą, która przystąpiła do niego w 2002r. Liczba strażaków we wszystkich jednostkach OSP w gminie wynosi 224 osób. Wszystkie jednostki posiadają swoje strażnice, z wyjątkiem jednostki OSP w Woli Pawłowskiej, która posiada tylko garaż i OSP w Zemborzynie Pierwszym – w garażu Zakładu Usług Komunalno – Rolnych.

Stan wyposażenia wyżej wymienionych jednostek:

1. OSP Solec nad Wisłą:
 - dwa samochody gaśnicze typ GBA-2,5/16,
 - samochód Ford,
 - motopompy pożarnicze i szlamowe,
 - aparaty powietrzne,
2. OSP Pawłowice:
 - samochód gaśniczy Jelcz 315,
 - samochód Lublin III,
 - pompa pływająca,
3. OSP Przedmieście Bliższe:
 - samochód gaśniczy Mercedes,
 - drobny sprzęt pożarniczy,
4. OSP Sadkowice:
 - samochód Lublin III,
 - motopompa Honda,
 - pompa szlamowa,
 - drobny sprzęt pożarniczy,

5. OSP Służszyn:

- samochód Ford,
- podstawowy sprzęt pożarniczy,

6. OSP Wola Pawłowska:

- samochód Lublin III,
- pompa dużej wydajności 200HL-24S,

7. OSP Zemborzyn Pierwszy:

- samochód Żuk,
- podstawowy sprzęt pożarniczy.

Jednostki OSP na obszarze gminy są dobrze wyposażone w podstawowy i jednocześnie specjalistyczny sprzęt pożarniczy i ratowniczy. W porównaniu do pozostałych najlepiej wyposażona jest jednostka OSP w Solcu nad Wisłą ze względu na przynależność do KSRG. Jednakże wszystkie jednostki wyposażone w systemy łączności w postaci syren. Jednostka OSP w Solcu nad Wisłą posiada bezpośrednie połączenie z Powiatową Komendą Państwowej Straży Pożarnej w Lipsku.

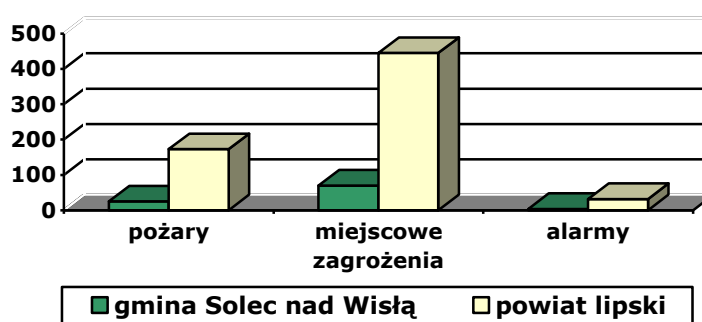
W ubiegłym roku w gminie zaistniało 99 zdarzeń, a w całym powiecie lipskim – 647. Jest to o 24 zdarzenia więcej niż w roku 2005r. Takie statystyki wynikają głównie ze zwiększonej ilości miejscowych zagrożeń, które występują na tym obszarze. Natomiast do końca sierpnia 2007r. wystąpiło 19 pożarów, w tym 18 małych i 1 średni.

Tabela 14. Ilość zdarzeń na terenie gminy Solec nad Wisłą w 2006r. na tle powiatu lipskiego

jednostka	Pożary			Miejscowe zagrożenia				Alarmy	
	małe	średnie	duże	małe	lokalne	średnie	duże	falszywe	dobrze
Gmina Solec nad Wisłą	22	3	0	11	59	0	0	4	0
Powiat lipski	144	29	0	54	391	1	0	28	4

Źródło: Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lipsku

Ilość zdarzeń na terenie gminy Solec nad Wisłą na tle powiatu lipskiego

W najbliższym czasie planuje się kapitalny remont strażnicy OSP w Solcu nad Wisłą oraz rozbudowę strażnic w Pawłowicach i Przedmieściu Bliższym o nowy garaż. Ponadto planuje się przejąć zlewnię mleka, aby w tym budynku zlokalizować strażnicę. W Woli Pawłowskiej zostanie zaadoptowany budynek pałacyku pod strażnicę dla tamtejszej OSP.

Policja

Gmina posiada swojego dzielnicowego z siedzibą w Solcu nad Wisłą przy ulicy Łoteckiego.

Według statystyk prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Lipsku w I półroczu 2007r. na terenie gminy zanotowano 58 przestępstw.

Tabela 15. Kategorie przestępstw popełnionych na terenie gminy Solec nad Wisłą na tle powiatu lipskiego

Kategoria przestępstw	I półrocze 2006r.		I półrocze 2007r.	
	Powiat lipski	Gmina Solec nad Wisłą	Powiat lipski	Gmina Solec nad Wisłą
Kradzież mienia	75	9	52	8
Włamania do obiektów	45	4	23	7
Wypadki drogowe	17	1	13	-
Bójki i pobicia	11	4	11	4
Zabójstwa	-	-	-	-
Rozboje i wymuszenia	6	-	1	-
Uszkodzenia mienia	16	3	17	5
Narkotyki	12	-	1	-
Nietrzeźwi kierujący	230	16	153	19
Inne przestępstwa	7	22	142	15
Razem	542	59	413	58

Źródło: Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku

Na podstawie powyższych danych statystycznych w I półroczu 2007r. na obszarze największe zagrożenie odnotowano w kierowaniu pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości – 19 przypadków. Następną kategorią to kradzież mienia, gdzie odnotowano 8 zdarzeń oraz kradzież z włamaniem – 7 zdarzeń. W pozostałych kategoriach przestępczość była niewielka. W porównaniu do 2006r. nastąpił bardzo nieznaczny spadek zanotowanych przestępstw z 59 do 58.

Na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego prócz przestępstw wpływają również wykroczenia.

Tabela 16. Kategorie wykroczeń zaistniałych na terenie gminy Solec nad Wisłą na tle powiatu lipskiego

Kategoria wykroczenia	I półrocze 2006r.		I półrocze 2007r.	
	Powiat lipski	Gmina Solec nad Wisłą	Powiat lipski	Gmina Solec nad Wisłą
Kradzieże	51	9	50	8
Uszkodzenie mienia	34	1	36	1
Zakłócenie porządku publicznego	17	-	22	8
Wykroczenia drogowe	67	6	70	6
Kierowanie pojazdem po spożyciu alkoholu	20	4	10	-
Nieobyczajny wybryk	15	1	11	-
Zaśmieszanie miejsc publicznych	4	-	3	-
Inne wykroczenia	100	5	78	5
Razem	304	23	280	28

Źródło: Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku

W omawianym okresie sprawozdawczym na obszarze gminy odnotowano 28 wykroczeń. W większości postępowania o wykroczenie kończyły się sporządzeniem wniosków do Sądu Grodzkiego w Lipsku. Ponadto policjanci nakładali mandaty karne za naruszenie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (spożywanie alkoholu w miejscu niedozwolonym) oraz za nie wywiązanie się z obowiązku przy trzymaniu psów.

Do najbardziej zagrożonych miejsc o charakterze kryminalnym na terenie gminy można uznać miejscowości:

- Solec nad Wisłą 18 zdarzeń,
- Sadkowie 8 zdarzeń,
- Boiska 7 zdarzeń,
- Przedmieście Dalsze 4 zdarzenia,
- Pawłowice 4 zdarzenia.

W celu ograniczenia przestępczości oraz poprawy bezpieczeństwa na terenie gminy policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Lipsku i dzielnicowy gminy Solec nad Wisłą prowadzą działania prewencyjno – edukacyjne.

Dzielnicowy objął nadzorem rodziny patologiczne gdzie kierowano wnioski o przeprowadzenie interwencji kryzysowej oraz młodzież zagrożoną demoralizacją. Do tych działań przyłączyli się również dyrektorzy szkół, wychowawcy klas i pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Kontynuowano przedsięwzięcia z zakresu prewencji kryminalnej i ruchu drogowego.

Prowadzone są również działania informacyjno – edukacyjne w szkołach mające na celu przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom uzależnień narkotykowych.

Dla potrzeb działań prewencyjnych nagrano cykl audycji radiowych dla lokalnego radia – „Twoje Radio Lipsko”, w którym policjanci propagowali:

- nowe sposoby zabezpieczenia mienia,
- pouczali jak nie stać się ofiarą przestępstwa,
- informowali jak bezpiecznie dojść do szkoły.

Do akcji prewencyjno – edukacyjnej prócz lokalnego radia wykorzystano również gazetę „Echo Dnia”, na łamach której dzielnicowy gminy Solec nad Wisłą zaprezentował cykl programu „Poznaj swojego dzielnicowego”.

W roku bieżącym podejmowane będą działania ukierunkowane na kontrolę punktów sprzedaży alkoholu odnośnie przestrzegania Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez wprowadzenie wymiennego systemu pełnienia służby dzielnicowych w celu ograniczenia pijaństwa, kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości oraz zakłócenia ładu i porządku publicznego.

Wdrożone działania przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa w gminie.

Z ramienia Komendy Powiatowej Policji w Lipsku kierowanych jest 2 Policjantów Zespołu Patrolowo – Interwencyjnego na teren gminy głównie po to, aby zwiększyć ilość służb i podnieść poczucie bezpieczeństwa lokalnej społeczności. W działaniach uczestniczy Rada Gminy i Wójt poprzez pomoc w sfinansowaniu zakupu paliwa do radiowozów. Taka akcja przyczynia się do zwiększenia ilości patroli kierowanych do służby na teren gminy Solec nad Wisłą.

W okresie letnim na rzece Wiśle systematycznie służbę pełnią policjanci na łodzi wspomagani przez strażaków z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lipsku. Służby te w znaczącym stopniu poprawiają bezpieczeństwo wypoczywających osób nad wodą czego znaczącym faktem może być brak tragicznych zdarzeń podczas kąpieli. W roku 2007r. dla poprawy bezpieczeństwa wypoczywających nad Wisłą Urząd Gminy zorganizował kąpielisko strzeżone.

5.5. Opieka zdrowotna

Fundamentalnym celem podstawowej opieki zdrowotnej jest poprawa i zachowanie stanu zdrowia społeczności lokalnej, która zamieszkuje dany obszar.

Na terenie gminy Solec nad Wisłą za opiekę zdrowotną i ochronę zdrowia odpowiedzialny jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Solcu nad Wisłą. Środki na działalność NZOZ pochodzą ze sprzedaży usług, które refundowane są z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Solcu nad Wisłą świadczy swoje usługi w oparciu o jednostki organizacyjne (Ośrodek Zdrowia w Solcu nad Wisłą i Ośrodek Zdrowia w Pawłowicach) w następujących zakresach:

- ginekologia i położnictwo,
- medycyna ogólna/rodzinna,
 - medycyna ogólna,
 - medycyna rodzinna,
 - medycyna szkolna,
 - pielęgniarstwo i położnictwo środowiskowe,
- otolaryngologia,
 - audiologia,
 - foniatria dziecięca,
- pediatria.

Wyżej wymienione usługi medyczne obejmują następujące schorzenia:

- choroby układu krążenia,
- choroby ucha i wyrostka sutkowatego,
- choroby układu moczowo – płciowego,
- choroby układu oddechowego,
- choroby układu trawiennego,
- choroby zakaźne i pasożytnicze,
- ciąża, poród, połóg,
- zaburzenia przemiany metabolicznej.

Do wyżej wymienionych placówek medycznych zapisanych jest 4860 pacjentów.

W NZOZ w Solcu nad Wisłą i Ośrodku Zdrowia w Pawłowicach zatrudnionych jest 9 osób, w tym:

- 2 lekarzy ze specjalizacją medycyny rodzinnej,
- 6 pielęgniarek,
- 1 położna.

Na terenie gminy znajduje się apteka z siedzibą w Solcu nad Wisłą oraz punkt apteczny w Pawłowicach. Wskaźnik liczby ludności obsługiwanej wynosi około 5600.

5.6. Pomoc społeczna

Instytucją realizującą zadania z zakresu pomocy i polityki społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Solcu nad Wisłą. Udziela on pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, usług specjalistycznych i opiekuńczych oraz dożywiania dzieci w szkołach. Z tych i innych form pomocy w pierwszym kwartale 2007r. skorzystało 186 rodzin (tj. 690 osób).

Tabela 17. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w gminie Solec nad Wisłą w I półroczu 2007r.

wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	282	186	690
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę)	28	23	70
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę)	263	172	661
Pomoc udzielania w postaci pracy socjalnej - ogółem	x	35	129
W tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	18	63

Źródło: Dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, a także ustawy o zaliczce alimentacyjnej i postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych.

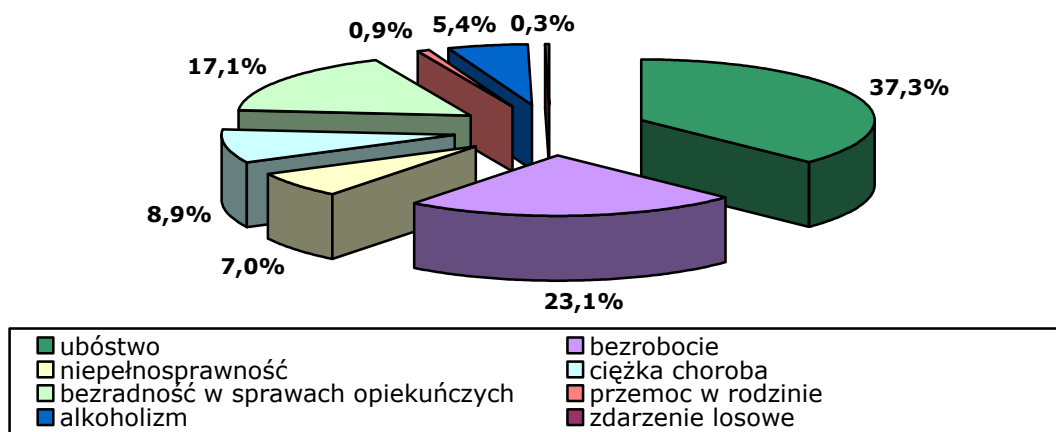
Pomoc udzielania jest osobom i ich rodzinom w szczególności z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, zdarzeń losowych, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczy i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, braku umiejętności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Tabela 18. Powody przyznania pomocy w I półroczu 2007r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	147	542
bezrobocie	88	336
niepełnosprawność	31	102
długotrwała lub ciężka choroba	37	129
bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	44	248
przemoc w rodzinie	3	13
alkoholizm	20	78
zdarzenie losowe	2	5

Źródło: Dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą

Powody przyznania pomocy w I półroczu 2007r.

Problem ubóstwa wiąże się bezpośrednio z problemem bezrobocia, co najlepiej można zaobserwować na przykładzie zasiłków okresowych, które przyznaje się głównie rodzinom osób bezrobotnych. Tą formą pomocy w pierwszym półroczu 2007r. na obszarze gminy zostało objętych 23 rodziny (tj. 80 osób). Łączna kwota na zasiłki okresowe dla rodzin osób bezrobotnych wynosiła 6 689 zł (a łączna suma na zasiłki okresowe wynosiła 7 560zł).

Dożywianiem objęto 472 dzieci z terenu gminy na łączną kwotę 27 838zł.

Na udzielanie pomocy (na świadczenia i zasiłki) w I półroczu 2007r. wydatkowano łącznie na terenie gminy 158 170zł. Środki te przeznaczone były między innymi na:

- zasiłki okresowe – 7 560 zł, :
 - przyznane z powodu bezrobocia – 6 689 zł,
 - przyznane z powodu długotrwałej choroby – 321 zł,
 - przyznane z powodu niepełnosprawności – 550 zł,
- usługi opiekuńcze – 35 859 zł,
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – 600 zł,
- sprawienie pogrzebu – 1000 zł,
- inne zasiłki celowe i w naturze – 3 013 zł,
- odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej – 30 846 zł.

5.7. Oświata i wychowanie

Na obszarze gminy Solec nad Wisłą znajdują się trzy placówki oświatowe w następujących miejscowościach: Solcu nad Wisłą, Pawłowicach i Przedmieściu Dalszym.

Dzieci i młodzież z terenu gminy uczęszcza do poniżej wymienionych typów szkół:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Przedmieściu Dalszym,
- Zespół Szkół Samorządowych w Pawłowicach:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa
 - Publiczne Gimnazjum,
- Zespół Szkół Samorządowych w Solcu nad Wisłą:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa,
 - Publiczne Gimnazjum.

W roku szkolnym 2006/2007 naukę pobierało w wyżej wymienionych placówkach oświatowych 578 uczniów (w tym w szkołach podstawowych – 354, w gimnazjum – 224, w klasach „0” – 35). Liczba absolwentów tych placówek, którzy ukończyli je w 2007r. wynosiła 136.

Średnia liczebność klas w szkołach podstawowych wynosi 14,75, a w gimnazjach – 24.

Tabela 19. Stan szkolnictwa w gminie Solec nad Wisłą w roku szkolnym 2006/2007

Typ placówki	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli		Liczba sal
		pełnozatrudnionych	niepełnozatrudnionych	
Publiczna Szkoła Podstawowa w Przedmieściu Dalszym	69	6	5	9
Zespół Szkół Samorządowych w Pawłowicach:	272	14	14	10
-Publiczna Szkoła Podstawowa	169	8	4	7
-Publiczne Gimnazjum	103	6	10	3
Zespół Szkół Samorządowych w Solcu nad Wisłą:	237	15	24	14
-Publiczna Szkoła Podstawowa	116	10	12	8
-Publiczne Gimnazjum	121	5	12	6

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Solcu nad Wisłą

Nauczyciele nauczający w wyżej wymienionych placówkach oświatowych, są zatrudnieni w nich na cały bądź na pół etatu, pielęgnując własną posadę w kilku szkołach.

Przy szkołach podstawowych funkcjonuje 3 oddziały klas „0” liczących 35 dzieci:

- przy PSP w Przedmieściu Dalszym – 9 dzieci, 1 nauczyciel pełnozatrudniony,
- przy PSP w Pawłowicach – 11 dzieci, 2 nauczycieli na niepełnym etacie,
- przy PSP w Solcu nad Wisłą – 15 dzieci, 1 nauczyciel niepełnozatrudniony i 1 pełnozatrudniony.

Na obszarze gminy nie funkcjonuje żadne przedszkole publiczne podległe samorządowi gminnemu.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują ponadgimnazjalne placówki szkolne, nad którymi pieczę sprawują władze powiatu lipskiego. Wśród nich wyróżniamy:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Solcu nad Wisłą:
 - Liceum Ogólnokształcące,
 - Liceum Profilowane,
 - Medyczna Szkoła Policealna,
 - Szkoła Policealna.

Ogólny stan techniczny obiektów oświatowych na obszarze gminy jest dobry i nie stwarza zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia uczniów i nauczycieli. Placówki te posiadają zmodernizowane sale gimnastyczne oraz dobrze urządzone boiska szkolne. Dodatkowo wyposażone są w nowoczesne meble szkolne i pomoce dydaktyczne. Wszystkie placówki zostały zmodernizowane, odremontowane i z termomodernizowane.

W najbliższych latach planowana jest rozbudowa i modernizacja bazy sportowej w placówkach oświatowych na terenie gminy w postaci budowy boiska sportowego do piłki nożnej i siatkowej wraz ze skocznią w dal i bieżnią przy Zespole Szkół Samorządowych w Pawłowicach. Planowana jest również budowa hali sportowej przy Zespole Szkół Samorządowych w Solcu nad Wisłą. Ponadto zostanie rozbudowany plac zabaw dla dzieci nauczania przedszkolnego w ZSS w Pawłowicach.

Na terenie gminy funkcjonuje system stypendialny, w ramach którego uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych mogą ubiegać się o dofinansowanie w celu kontynuowania nauki. Inspektorat Oświaty Samorządowej w Solcu nad Wisłą jako zadanie własne gminy realizuje świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Stypendium socjalne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie (do 351 zł miesięcznie). W szczególności takie stypendium otrzymuje ten uczeń, w którego rodzinie występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, alkoholizm lub narkomania a także, gdy rodzina jest niepełna. Stypendium socjalne ma pomóc uczniom w dostępie do edukacji (wyrównanie jego szans edukacyjnych). Jest ono wypłacane w dwóch terminach: za pierwsze półrocze od stycznia do czerwca oraz za drugie półrocze od września do końca grudnia.

System stypendialny przewiduje również stypendia naukowe za bardzo dobre wyniki w nauce. Otrzymują je uczniowie na wniosek dyrektora szkoły zgodnie z ustalonym regulaminem przyznawania takiego stypendium w danej szkole.

W roku 2006 stypendium socjalne otrzymało 239 uczniów, a stypendia motywacyjne za wyniki w nauce – 23 uczniów.

5.8. Aktywność kulturalna, sportowa i społeczna

Aktywność kulturalna, sportowa i społeczna może przybierać różną postać. W tym zakresie wyróżnia się instytucje kultury, ośrodki sportu i rekreacji, muzea, stowarzyszenia, których funkcjonowanie ukierunkowane jest na działalność kulturową, społeczną i charytatywną, folklorystyczną.

Na obszarze gminy istnieje trzy placówki kultury:

- Gminny Ośrodek Kultury w Solcu nad Wisłą z siedzibą w zabytkowym domu z podcieniami,
- Wiejski Dom Kultury w Dziurkowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Solcu nad Wisłą

Gminny Dom Kultury w Solcu nad Wisłą proponuje interesującą ofertę imprez edukacyjno – kulturalnych. Jest on jednocześnie organizatorem i współorganizatorem imprez okolicznościowych, spotkań kameralnych i plenerowych. W tym roku był on organizatorem nocy sobótkowej, Dni Solca czy Festiwalu Muzyki Klasycznej.

W dniach 2 -3 czerwca 2007r. Solec nad Wisłą już 15 raz obchodził swoje święto. Mieszkańcy mogli uczestniczyć w wydarzeniach artystycznych, kulturalnych, spotkaniach plenerowych oraz zawodach wędkarskich i strażackich. W pierwszym dniu obchodów Dni Solca mieszkańcy mogli zobaczyć występy artystyczne uczniów ze szkół gminnych: ZSS w Solcu nad Wisłą, ZSS w Pawłowicach, PSP w Przedmieściu Dalszym oraz wychowanków Domu Dziecka w Solcu nad Wisłą. Zostały również zaprezentowane projekty, które zostały dofinansowane przez Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka” w Radomiu w ramach programu „Działaj Lokalnie”.

Gminny Ośrodek Kultury opracował projekt w ramach konkursu „Działaj Lokalnie”. Projekt nosi nawę „Szczodraki – Kapuśniaki – Soleckie przysmaki”, który miałyby na celu promocję regionalnych wypieków.

Działalnością kulturalną, społeczną i sportową na obszarze gminy Solec nad Wisłą zajmują się również stowarzyszenia, wspomagające jej promocję.

Stowarzyszenie na rzecz Gminy Solec nad Wisłą „WISŁA” na koniec 2006r. liczyło 150 członków. Zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym we wrześniu 2006r. Podstawową strukturą stowarzyszenia jest sekcja. W ramach stowarzyszenia funkcjonuje pięć sekcji: rolna („Spichlerz”), turystyki i rekreacji („Perła Powiśla”), pomocy („Albert”), promocji historii („Korybut”) oraz sportu. Stowarzyszenie obejmuje wiele inicjatyw związanych z edukacją rolniczą, organizacją lokalnych imprez promujących gminę. Ponadto udziela pomocy rzeczowej najuboższym mieszkańcom gminy oraz podejmuje wiele inicjatyw służącym rozwojowi turystyki, rekreacji i sportu.

Stowarzyszenie Przyjaciół Solca powstało w 2005r. i liczy 32 członków. Działalność tego stowarzyszenia skupia się na organizowaniu imprez kulturalnych, na przykład Festiwal Muzyki Klasycznej, który odbywa się rokrocznie.

O wychowanie intelektualne i oświatowe dzieci i młodzieży dba Gminna Biblioteka Publiczna w Solcu nad Wisłą. Od początku istnienia placówka kompletowała księgozbiór obejmujący wszystkie dziedziny wiedzy, który przeznaczony jest dla szerokiego grona czytelników.

W bibliotece zatrudniona jest jedna osoba na pełnym etacie i jedna na 1/2 etatu. Biblioteka liczy 24 256 woluminów. Na koniec 2006r. zarejestrowano 457 czytelników, którzy wypożyczyli 13 676 woluminów. W czytelni udzielono 432 informacji bibliograficznych. W 2006r. zakupiono 572 woluminów na łączną kwotę 9 500zł.

W Gminnej Bibliotece Publicznej prowadzone są takie prace biblioteczne jak:

- gromadzenie zbiorów bibliotecznych,
- opracowywanie zbiorów,
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych czytelnikom,
- opracowanie bibliografii regionalnych,
- usługi dla czytelników – wypożyczanie księgozbioru oraz wyszukiwanie informacji bibliograficznych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Solcu nad Wisłą prowadzi działalność z zakresu upowszechniania czytelnictwa, książki i promocji kultury. W tym zakresie wykonywane są gazetki i organizowane są wystawy książek z racji rocznic literackich i państwowych. Ponadto prowadzi lekcje biblioteczne, głośne czytanie, gry i zabawy literackie. Organizuje imprezy środowiskowe, między innymi „Imieniny książki”, w których uczestniczą dzieci przedszkolne.

Biblioteka posiada czytelnię internetową.

Na obszarze gminy Solec nad Wisłą funkcjonują zespoły wokalne – taneczne i śpiewacze. Jednym z nich jest **Zespół Śpiewaczy z Boisk**, który dwukrotnie brał udział w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym. Ponadto zajął III miejsce w 2001r. na Wojewódzkim Przeglądzie w Zaborowiu. Wielokrotnie nagrywany przez Kielecką Rozgłośnię Polskiego Radia, ośrodki telewizyjne z Warszawy i Krakowa. Zespół jest kontynuatorem tradycji kultury ludowej, śpiewa pieśni obrzędowe, weselne, orylskie, które są charakterystyczne dla regionu Powiśla. W swoim dorobku ma obrzęd sobótkowy, chodzenie po dyngusie i szczodraki, które zachowały się w kształcie prawie niezmiennym.

Innym funkcjonującym zespołem jest **Dziewczęcy Zespół Śpiewaczy z Boisk**, który uczestniczył w Przeglądzie Młodych Artystów Ludowych Województwa Radomskiego (1998r.). W 2002r. prezentował się na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym. Za krzewienie kultury ludowej, twórcze kontynuowanie folkloru i jego popularyzację otrzymał wiele nagród i dyplomów uznania. Biorą udział w widowiskach ukazujących zwyczaje i obrzędy: śmingus dyngus, szczodraki, chodzenie z gwiazdą, darcie pierza.

W gminie działa również **Zespół Śpiewaczy z Pawłowic**, który uczestniczył między innymi w Dniach Kolbergowskich w Przysusze, Festiwalu Folkloru i Twórczości Nieprofesjonalnej Powiśle w Lipsku oraz Biesiadach Folkloru w Solcu, Zespół Śpiewaczy z Woli Pawłowskiej oraz Białe Żagle z Kłudzia.

W gminie Solec nad Wisłą swoją tradycję posiadają sołeckie kluby i koła sportowe. Pod koniec lat 60 –tych powstał Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy „Wisła” z sekcją piłki nożnej. W 2000r. klub ten został zarejestrowany w Wojewódzkim Okręgu Sportowym w Radomiu jako Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Sportu. Klub skupiał młodzież z całej gminy.

CZĘŚĆ II

ANALIZA SWOT

Niezwykle ważnym i istotnym elementem, stanowiącym punkt wyjścia do wypracowania i sformułowania strategii rozwoju gminy, jest niewątpliwie diagnoza prospektywna, ponieważ pozwala ocenić stan obecny gminy oraz wskazać główne kierunki rozwoju i problemy z jakimi boryka się społeczność lokalna gminy.

Diagnoza prospektywna przyjmuje postać analizy uwarunkowań, szans i zagrożeń rozwoju gminy. Próbuje ocenić również stan aktualnego rozwoju, ze zwróceniem szczególnej uwagi na te aspekty stanu istniejącego, które będą w przyszłości odgrywały zasadniczą rolę.

Gmina Solec nad Wisłą już osiągnęła pewien stopień rozwoju jako gmina przyjazna mieszkańcom, inwestorom oraz turystom. Poprawa, jaka nastąpiła w gminie, przejawia się lepszym stanem dróg gminnych, rozbudową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, tworzeniem warunków w celu przyciągania zewnętrznych inwestorów. Dużym atutem jest to, że gmina ciągle się rozwija i udoskonala, by osiągnąć wysoki poziom rozwoju.

To, w jaki sposób będzie wykorzystywany potencjał drzemący w gminie i jej mieszkańcach, zależy od nich samych i od czynników zewnętrznych, które oddziałują na tę społeczność. Mogą one przybierać postać szans bądź zagrożeń. W celu określenia mocnych i słabych stron gminy zastosowano analizę SWOT, która jest metodą do badania otoczenia gminy i jej wnętrza.

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych technik analitycznych i metod analizy strategicznej, która identyfikuje kategorie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń w celu uporządkowania informacji o gminie. Zasadniczą jej intencją jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji gminy oraz prognozy strategii postępowania. Pozwala rozpoznać problemy i bariery oraz potencjał rozwojowy, jakim charakteryzuje się owa jednostka terytorialna.

Technika analityczna pozwala na posegregowanie i uporządkowanie posiadanych informacji o gminie na cztery kategorie strategiczne: mocne strony (**S**trengths), słabości (**W**eaknesses), szanse (**O**pportunities) i zagrożenia (**T**hreats).

Atuty -	walory i uwarunkowania występujące wewnątrz gminy, które w sposób pozytywny wyróżniają ją w otoczeniu i spośród konkurencji,
Słabości -	uwarunkowania wewnętrzne oceniane negatywnie, niewykorzystane z uwagi na realizację celów,
Szanse -	zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia,
Zagrożenia -	wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.

Atuty i słabości to pozytywne i niekorzystne zjawiska zachodzące wewnątrz gminy i w jej najbliższym otoczeniu, które mają charakter

endogeniczny. Szanse i zagrożenia swoim zasięgiem obejmują zewnętrzne oddziaływania i uwarunkowania, które bezpośrednio wpływają na dalsze funkcjonowanie gminy Solec nad Wisłą. To, co może okazać się szansą a co zagrożeniem zależy przede wszystkim od posiadanego potencjału.

ANALIZA SWOT

SFERA SPOŁECZNA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zaangażowanie władz samorządowych gminy w sprawy jej mieszkańców, ✓ aktywnie i pręźnie funkcjonujące stowarzyszenia ✓ liczne cykliczne imprezy kulturalne cieszące się dużym zainteresowaniem, ✓ zaangażowanie szkół samorządowych w realizację różnych projektów finansowych, ✓ dostosowanie kierunków nauczania do potrzeb na rynku pracy, ✓ korzystna struktura demograficzna ludności gminy: duży udział ludności w wieku produkcyjnym, ✓ brak przeludnień w budynkach mieszkalnych, ✓ prawidłowo rozwinięta sieć placówek podstawowej opieki zdrowotnej ✓ wspólne działania policji, PSP i OSP na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców gminy, ✓ funkcjonowanie Gminnej Komórki Zarządzania Kryzysowego, ✓ funkcjonowanie OSP w Solcu nad Wisłą w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym, ✓ dobre wyposażenie sprzętowe jednostek OSP, ✓ pręźnie i aktywnie działające zespoły artystyczne i śpiewacze, ✓ aktywna działalność kulturowa i artystyczna Gminnego Ośrodka Kultury, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ duże obciążenie budżetu gminy wydatkami na pomoc społeczną, ✓ wysoka stopa bezrobocia głównie w wieku produkcyjnym, ✓ migracja osób wykształconych i młodych z obszaru gminy do większych ośrodków miejskich, ✓ niedostosowanie kierunków nauczania do potrzeb na rynku pracy, ✓ brak posterunku policji na terenie gminy, ✓ niedostateczna promocja gminy, ✓ niskie nakłady finansowe na renowację i modernizację obiektów dziedzictwa kultury materialnej, ✓ brak zorganizowanych pól namiotowych oraz brak bazy informacyjnej, ✓ brak w gminie Centrum Informacji Turystycznej, ✓ brak Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji, ✓ likwidacja filii Gminnej Biblioteki Publicznej w Pawłowicach i Dziurkowie, ✓ mała liczba zakładów usługowych, ✓ brak przeprawy mostowej,

<ul style="list-style-type: none"> ✓ funkcjonowanie szkół ponad gimnazjalnych w Solcu nad Wisłą, ✓ promocja czytelnictwa poprzez zabawy i gry literackie organizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną, ✓ aktywna działalność klubu sportowego w Solcu nad Wisłą, ✓ cenne pamiątki dziedzictwa kulturowego i historycznego (ruiny zamku, dworki, budowle sakralne, miejsca pamięci narodowej), 	
---	--

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwój gospodarki i przedsiębiorczości to podstawowe instrumenty dla zapewnienia lepszych warunków życia mieszkańców gminy, ✓ możliwość zewnętrznego dofinansowania (w ramach funduszy unijnych) działań ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, ✓ rozwój turystyki o agroturystyki, które wpłyną na stopniową likwidację bezrobocia, ✓ dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych, ✓ utworzenie Centrum Informacji Turystycznej, ✓ utworzenie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w celu organizowania imprez sportowych i promowania czynnego wypoczynku, ✓ aktywnie działające na terenie gminy organizacje oraz stowarzyszenia, przyczyniające się do podniesienia aktywności społecznej gminy, ✓ zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze gminy poprzez utworzenie posterunku policji w gminie, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wysoka stopa bezrobocia, duża liczba osób pozostająca długotrwale bez pracy, ✓ deficyt miejsc pracy, ✓ słaby rozwój budownictwa mieszkalnego, ✓ migracja ludzi młodych i wykształconych oraz fachowców do większych aglomeracji i za granicę – starzejąca się struktura ludności, ✓ pogłębiające się zróżnicowanie społeczne grup społecznych (znaczny przyrost liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), ✓ związany z bezrobociem postępujący spadek poziomu życia, wzrost patologii, frustracje, ✓ niskie zarobki pracowników w sektorze usług medycznych, ✓ zła i dynamicznie zmieniająca się polityka państwa odnośnie służby zdrowia, ✓ niska aktywność społeczna mieszkańców,

SFERA GOSPODARCZA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ korzystne warunki przyrodnicze, glebowe i ekonomiczne do produkcji zdrowej żywności, ✓ tereny nadające się pod inwestycje dla podmiotów gospodarczych z sektora MŚP, ✓ rozbudowująca się infrastruktura techniczna i drogowa do prowadzenia biznesu, ✓ rozwój drobnej przedsiębiorczości z sektora prywatnego, ✓ przychylność władz samorządowych dla podejmujących działalność gospodarczą i inwestorów tworzących miejsca pracy na terenie gminy, ✓ zasoby wykwalifikowanej kadry pracowniczej jako czynnik warunkujący rozwój gospodarczy, ✓ głębokie tradycje rolnicze, ✓ rozwijające się sadownictwa, ✓ inwestycje rolno – spożywcze, ✓ sprzyjający mikroklimat, ✓ produkcja owoców i warzyw na terenie całej gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ brak linii kolejowej, ✓ brak napływu obcego kapitału, ✓ ubożenie społeczeństwa, ✓ brak zakładów pracy, ✓ ograniczona chłonność lokalnego rynku na produkty rolne, ✓ coraz mniejsze zainteresowanie rolnictwem wśród ludzi młodych, ✓ mała liczba instytucji zrzeszających przedsiębiorców np. izba gospodarcza, ✓ niedostateczna wiedza na temat pozyskiwania środków dla sektora MSP jak i sektora rolnego, ✓ znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych na terenie gminy, ✓ brak instytucji ukierunkowanych na pomoc rolnikom – najbliższe znajdują się w Lipsku, ✓ niedostatecznie rozwinięta sieć usług otoczenia biznesu, ✓ mała atrakcyjność terenów pod inwestycje ze względu na odległość od metropolii i większych aglomeracji, ✓ powolne wprowadzanie nowych technologii w sektorze rolnym, ✓ brak bazy przetwórstwa,

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ działania władz samorządu gminnego i stowarzyszeń na rzecz promocji i rozwoju gminy, ✓ postępujący rozwój sektora usług – dominujący rozwój podmiotów gospodarczych strefy usługowej, ✓ rozwój bazy przetwórstwa owocowo – warzywnego wykorzystującego produkcję rolną na terenie gminy, ✓ modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej zmierzająca do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, ✓ zagospodarowanie obiektów poprodukcyjnych szansą na wzrost 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zwiększająca się niechęć ludzi młodych do pracy w rolnictwie, ✓ niski stopień wykształcenia ludności na obszarach wiejskich głównie starszego pokolenia, ✓ rozdrobnienie gruntów, dominują gospodarstwa rolne o powierzchni nie przekraczające 5 ha, co utrudnia ich zmechanizowanie, ✓ słaby wzrost dochodowości prowadzonej działalności gospodarczej uniemożliwia kumulowanie środków na inwestycje, ✓ brak stabilnej polityki państwa w sektorze rolnym i finansowym,

<p>gospodarczy gminy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ stworzenie i doskonalenie systemu preferencji (np. ulgi podatkowe) dla nowych inwestorów, którzy zatrudniają coraz większą liczbę pracowników, ✓ organizacja robót publicznych szansą na realizację inwestycji infrastrukturalnych, ✓ nowy okres programowania 2007-2013 i napływ środków unijnych na wspieranie polityki regionalnej i sektora przedsiębiorczości, ✓ rozwój produkcji pozarolniczej, ✓ restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa i wsparcie na upowszechnienie produkcji rolnej, ✓ wprowadzanie nowych rozwiązań technologicznych do produkcji rolnej, ✓ rozwój rolnictwa ekologicznego jako dodatkowe źródło dochodu rolników, ✓ rozwój agroturystyki i innych form krótkookresowego wypoczynku, ✓ utworzenie grup producenckich oraz inkubatora przedsiębiorczości, ✓ ciągły wzrost popytu na zdrową żywność, ✓ budowa mostu na rzece Wiśle (łąiącego Mazowsze z Lubelszczyzną) szansą na rozwój współpracy ekonomicznej z regionami Polski Wschodniej, ✓ możliwość poszukiwania nowych rynków zbytu na produkty rolne, ✓ scalanie gruntów o niższych klasach bonitacyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ konkurencja unijnych produktów rolnych, ✓ wysokie koszty produkcji rolnej wpływające na nierentowność gospodarstw, ✓ skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego, ✓ nadmierne obciążenia finansowe firm prywatnych poprzez wysokooprocentowane kredyty na prowadzenie działalności, brak ulg podatkowych, ✓ brak strategicznych nowych inwestorów i podmiotów gospodarczych, którzy zapewniłiby nowe miejsca pracy na społeczności lokalnej, ✓ zbyt niska świadomość i zainteresowaniem wprowadzeniem do produkcji rolnej metod ekologicznych,
---	--

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

Mocne strony	Słabe strony
---------------------	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ opracowany „Program gospodarki odpadami dla gminy Solec nad Wisłą”, ✓ bogactwo flory i fauny oraz włączenie całego obszaru gminy w krajobraz prawnie chroniony, ✓ niezagrożone środowisko przyrodnicze przy braku większych zakładów przemysłowych, ✓ położenie gminy nad malowniczą doliną rzeki Wisły, ✓ przystąpienie do szlaku bursztynowego oraz żółwia i dinozaura, które przebiegają przez obszar gminy, ✓ walory i bogactwo środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi turystyki, wypoczynkowi i rekreacji, ✓ atrakcyjne tereny dla turystyki pieszej i rowerowej, ✓ występowanie licznych zabytków kultury sakralnej, ✓ istniejące zabytki historyczne, ✓ odnawianie i utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej i niskiej, ✓ występowanie na terenie gminy licznych obszarów objętych ochroną, pomników przyrody, surowców mineralnych, użytków ekologicznych, ✓ funkcjonująca oczyszczalnia ścieków, ✓ organizacja rajdów rowerowych po ziemi soleckiej jako aktywne spędzanie czasu, ✓ aktywna działalność stowarzyszeń i organizacji na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i promocji gminy, ✓ znaczna ilość obszarów leśnych, ✓ funkcjonowanie w okresie letnim kąpieliska strzeżonego w Solcu nad Wisłą, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ słabo rozwinięta baza turystyczna, ✓ słaba promocja walorów turystycznych i dziedzictwa kulturowo – historycznego gminy, ✓ brak legalnego składowiska odpadów komunalnych, ✓ brak profesjonalnej oferty promocyjnej skutecznie rozszerzającej grono korzystających z usług turystyki i wypoczynku, ✓ brak właściwej infrastruktury turystycznej (pola namiotowe, ośrodki sportowo-wodne, parkingi, punkty gastronomiczne), ✓ brak odpowiedniego akwenu wodnego umożliwiającego rozwój różnych form rekreacji, ✓ zanieczyszczenia wód gruntowych (nieszczelne zbiorniki ścieków z gospodarstw domowych, stosowanie nawozów sztucznych, wylewanie nieczystości płynnych do gruntów), ✓ niedostateczna edukacja ekologiczna i świadomość społeczna dotycząca ochrony środowiska,
--	--

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ udokumentowanie Wiślańskiego Parku Krajobrazowego, ✓ unijne nakłady finansowe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozprzestrzenianie się rozległych terytorialnie chorób drzew i wzrost populacji szkodliwych owadów,

<p>przewidziane w nowym okresie programowania na rozwój turystyki,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ projekt utworzenia rezerwatu przyrody „Raj” i „Boiska Kolonia”, ✓ zwiększające się zainteresowanie ludności rekreacją i turystyką wiejską, ✓ rozbudowa i rozwój gospodarstw agroturystycznych stwarzające ludności wiejskiej dodatkowe miejsca pracy i dochody; wykorzystanie produkowanej w gospodarstwach zdrowej i ekologicznej żywności, ✓ wyznaczanie terenów na działalność turystyczną (promowanie walorów przyrodniczych, ścieżek rowerowych i pieszych), ✓ promocja w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych i bogactwa kultury, ✓ wdrożenie systemu regulacji rzeki Wisły, ✓ nawiązanie współpracy partnerskiej z miastami państw członkowskich w celu promowania własnej gminy i wymiany doświadczeń w zakresie turystyki, ✓ system grzewczy z wykorzystaniem biopaliw i biomasy, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zarastanie gatunkami drzewiastymi i krzewami brzegów doliny Wisły oraz nieużytkowanych łąk i pastwisk, ✓ degradacja środowiska naturalnego poprzez niską świadomość ekologiczną ludności (niewłaściwe gospodarowanie odpadami),
--	--

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I DROGOWA

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dostęp do sieci elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych, ✓ dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych, ✓ znaczna dynamika rozwoju transportu indywidualnego (samochody osobowe, ciężarowe), ✓ znaczne zaangażowanie społeczeństwa w realizację inwestycji infrastrukturalnych, ✓ postępujący proces skanalizowania 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ niedogodne połączenie z miejscowościami województwa lubelskiego – funkcjonuje obecnie tylko przeprawa promowa, ✓ brak sieci gazowej na obszarze gminy, ✓ zbyt mała liczba mieszkańców podłączona do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, ✓ brak przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich (rozproszona zabudowa), ✓ wzrost liczby środków transportu

<p>i zwodociągowania gminy</p>	<p>indywidualnego, który wpływa na wzrost skali zagrożeń bezpieczeństwa na drogach,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ przestarzały stan techniczny sieci elektroenergetycznych (wiek linii napowietrznych i kablowych - 30 lat), ✓ problem „dzikich wysypisk”, ✓ zły stan techniczny dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w odniesieniu do rosnącego ruchu samochodowego, ✓ miejscowe braki oświetlenia drogowego, ✓ brak chodników, ✓ mała częstotliwość przewozów pasażerskich, ✓ brak przeprawy mostowej,
--------------------------------	---

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ działania przyspieszające budowę mostu na rzece Wisły pozwoli na dogodne połączenie Mazowsza z Lubelszczyzną i dalszą częścią Polski Wschodniej, ✓ modernizacja dróg gminnych, ✓ rozwój infrastruktury technicznej i drogowej przy współudziale środków unijnych, ✓ rozbudowa sieci telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, ✓ nakłady finansowe na rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, ✓ budowa chodników przy drogach gminnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ małe nakłady finansowe na modernizację dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, ✓ niskie środki finansowe na infrastrukturę techniczną, ✓ skomplikowane procedury rządowe i instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego,

Główne wnioski wynikające z analizy uwarunkowań

Diagnoza stanu gminy Solec nad Wisłą i uwarunkowań jej rozwoju pozwala na uwypuklenie atutów i problemów, jakimi mogą pochwalić się mieszkańcy i władze gminne, a z jakimi borykają się na co dzień.

Tempo strategicznego rozwoju gminy uzależnione jest przede wszystkim od umiejętnego wykorzystania sprzyjających czynników zewnętrznych i niwelowania pojawiających się barier oraz przeszkód. Dlatego właśnie została przeprowadzona analiza SWOT, aby zwrócić uwagę na bardzo istotne aspekty w gminie.

Analiza mocnych i słabych stron sytuacji społeczno – gospodarczej gminy wskazuje na znaczne problemy, które mają podłoże głównie ekonomiczne.

Wśród słabych stron gminy będącymi problemami rozwojowymi wyróżniamy:

- wysoką stopę bezrobocia i duży odsetek ludzi młodych pozostających bez zatrudnienia,
- brak stabilizacji w polityce państwa dotyczącej sektora rolnego co w konsekwencji przyczynia się do nieopłacalności produkcji rolnej,
- brak systemu preferencji w postaci ulg podatkowych i niskooprocentowanych kredytów dla przedsiębiorców i rolników; nadmierne obciążenia finansowe,
- niedostateczne wykorzystanie środków unijnych przez przedsiębiorców z sektora MŚP,
- zbyt małą liczbę mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej,
- brak sieci gazowej na obszarze gminy,
- brak kompleksowej oferty turystyczno – wypoczynkowej; zbyt mała promocja gminy i jej dziedzictwa kulturowego,
- niskie nakłady finansowe na infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
- niską świadomość ludności wiejskiej o ekologicznych metodach produkcji rolnej.

Gmina Solec nad Wisłą posiada niezwykle silny potencjał rozwojowy, który tkwi w społeczności lokalnej oraz w bogactwie środowiska przyrodniczego i kulturowego. Niezwykle istotnym elementem tego potencjału jest poczucie solidarności, wspólnoty i więzi lokalnej, a także pełna odpowiedzialność za dalsze losy swojej małej ojczyzny. Integracja wewnątrzgminna jest ważnym instrumentem do osiągnięcia zaplanowanych celów i rezultatów działania, ponieważ mogą one doprowadzić do wzrostu gospodarczego gminy i tym samym do poprawy warunków bytowych jej mieszkańców.

Najważniejsze atuty rozwojowe gminy to:

- ciągły i dynamiczny rozwój przedsiębiorczości z sektora prywatnego i MŚP,
- duże zaangażowanie władz samorządowych, mieszkańców i organizacji pozarządowych w rozwój gminy,
- malownicza i bogata w niezwykłą roślinność dolina rzeki Wisły,

- dogodny mikroklimat i dobre gleby na produkcję zdrowej żywności i prowadzenie ekologicznych gospodarstw,
- gotowość władz gminy do podejmowania inicjatyw prorozwojowych i partnerskiej współpracy z sąsiednimi gminami powiatu lipskiego i województwa lubelskiego,
- duże możliwości rozwoju turystyki, agroturystyki wykorzystując tereny zielone i nadwiślańskie oraz dziedzictwo historyczno - kulturowe,
- niskie zanieczyszczenie środowiska naturalnego z powodu braku zakładów przemysłowych.

Niezwykle ważnym i istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój gminy Solec nad Wisłą jest członkostwo w strukturach Unii Europejskiej, dzięki czemu władze samorządowe mogą ubiegać się o fundusze unijne na zaplanowane inwestycje w gminie. To ułatwia na rozwój integracji funkcjonalno – przestrzennej pomiędzy wszystkimi miejscowościami gminy, ale również między innymi gminami powiatu lipskiego.

Skierowanie potencjału ekonomicznego i intelektualnego na realizację zaplanowanych przedsięwzięć i zadań umożliwi rozwój gminy przy wykorzystaniu między innymi środków unijnych.

CZĘŚĆ III

KIERUNKI ROWOJU GMINY SOLEC NAD WISŁĄ

W oparciu o przeprowadzoną powyżej analizę SWOT, mającą na celu uwydatnienie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, określono priorytetowe kierunki rozwoju gminy Solec nad Wisłą. Będą one stanowiły fundament, podobnie jak diagnoza prognostyczna, do zdefiniowania celów strategicznych i zadań, przed realizacją którymi staną władze i społeczność lokalna.

1. Wzrost jakości warunków bytowych mieszkańców

Jakość życia mieszkańców gminy jest znacznie zróżnicowana w poszczególnych jej rejonach. Usługi, które świadczone są na obszarze gminy, zaspokajają tylko podstawowe potrzeby społeczności lokalnej. Szerszy zakres usług dostępny jest w Lipsku, który jest miastem powiatowym, położonym niedaleko gminy. Mieszkańcy miejscowości położonych najbliżej ośrodka miejskiego posiadają dogodniejsze warunki bytowe w porównaniu do mieszkańców z terenów wiejskich. Aby owa sytuacja uległa poprawie niezwykle ważne jest dogodne połączenie komunikacyjne i jakość dróg gminnych i powiatowych, umożliwiające dojazd do miasta. W tym celu władze gminy powinny zaplanować inwestycje nastawione na modernizację i budowę tych dróg.

Niezwykle ważnym zadaniem dla władz samorządu gminnego jest zaopatrzenie wszystkich mieszkańców w infrastrukturę techniczną, która zapewniłaby wyższy standard życia. Do tych przedsięwzięć zmierzających do czynnej realizacji należą głównie rozbudowa sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz oczyszczalni ścieków. Ponadto władze powinny ponownie przystąpić do realizacji przyjętego wcześniej projektu budowy sieci gazowej i przyłączenia do niej mieszkańców. Taka inwestycja wiąże się ze zmianą systemu grzewczego z węglowego na ekologiczny.

Jakość życia i warunki bytowe związane są nie tylko z wyposażeniem budynków mieszkalnych w podstawową infrastrukturę techniczną, ale przede wszystkim z rozwojem ekonomicznym gminy. Rozwój gospodarczy stanowi fundamentalny czynnik, który decyduje o poprawie warunków bytowych oraz przesądza o atrakcyjności gminy w oczach potencjalnych inwestorów. Wzrost gospodarczy gminy przyczyni się głównie do zmniejszenia bezrobocia poprzez popyt na wykształconych i wykwalifikowanych pracowników oraz inwestycję w zasoby ludzkie.

O jakości życia soleckiej społeczności w dużej mierze decyduje również dostępność do usług medycznych, poziom rozwoju kultury i edukacji, a także możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu w placówkach i instytucjach kultury i sportu.

Im wyższy poziom intelektualny mieszkańców tym większe zaangażowanie w niwelowaniu i rozwiązywaniu problemów oraz aktywność w realizację zamierzonych zadań i działań zmierzających do rozwoju i zmiany wizerunku gminy. W takich sytuacjach bardzo ważnym instrumentem jest integracja społeczności, dla której priorytetem jest zmiana własnych warunków życia i rozwój swojej małej ojczyzny.

Wynika z tego potrzeba prowadzenia działań, które będą ukierunkowane na uaktywnienie różnych grup działania, które będą odpowiedzialne wspólnie z władzami za politykę prorozwojową gminy. Załączek takich grup widoczny jest w czynnie funkcjonujących stowarzyszeniach, które zajmują się między innymi promocją gminy. Jednak wynika potrzeba, aby działały również organizacje zrzeszające chociażby młodzież, przedsiębiorców czy producentów rolnych.

2. Rozwój gospodarki i przedsiębiorczości

W ostatnich latach w gminie zauważalny jest dynamiczny wzrost rozwoju przedsiębiorczości w formie prywatnych działalności gospodarczych. Powstaje coraz więcej przedsiębiorstw, które tworzą nowe miejsca pracy i tym samym przyczyniają się do wzrostu ekonomicznego gminy i poprawy warunków materialnych mieszkańców.

Wzrost przedsiębiorczości dokonuje się głównie na drodze działań edukacyjnych, które należy skierować do całej społeczności gminnej, a przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Dlatego jednym z przedmiotów nauczania w placówkach oświatowych jest przedmiot pod nazwą podstawy przedsiębiorczości, który zwraca uwagę między innymi na kwestie jak rozpocząć i prowadzić własną działalność gospodarczą oraz inwestować.

Obecnie funkcjonuje wiele programów ułatwiających rozpoczęcie tego typu działalności organizowanych przez urzędy pracy lub inne instytucje czy organizacje. W ramach tych programów udzielana jest pomoc doradcza, konsultingowa i finansowa. Dzięki temu założenie własnej firmy nie jest już aż tak trudne.

Takie działania ułatwiające i propagujące rozwijanie przedsiębiorczości przyczyniają się przede wszystkim do powstawania nowych podmiotów gospodarczych, które w swojej działalności powinny ukierunkowywać się na współpracę z inwestorami zewnętrznymi z kraju i zagranicy.

3. Rozwój turystyki, agroturystyki i rekreacji na terenach wiejskich

Cały teren gminy to obszar krajobrazu prawnie chronionego ze względu na unikalne bogactwo flory i fauny w dolinie rzeki Wisły. Walory przyrodnicze kulturowo – historyczne mogą przyczynić się do rozwoju turystyki i agroturystyki połączone z wypoczynkiem i rekreacją.

Wypoczynkowi i rekreacji wino służyć wybudowanie ośrodków sportów wodnych wraz z zalewem w miejscowości Solec nad Wisłą.

Gmina w najbliższym czasie powinna stać się doskonałym miejscem do wypoczynku rodzinnego, dzieci i młodzieży poprzez organizację dla nich między innymi letnich kolonii czy „zielonych szkół”, również dla tych, którzy uwielbiają spokój, ciszę, piesze i rowerowe wędrówki. Dolina nadwiślańska jest najlepszym miejscem to takiego harmonijnego spędzania wolnego czasu.

Rozwój turystyki czy agroturystyki to niewątpliwie nowe miejsca pracy dla społeczności lokalnej, które przyczynią się do wzrostu ich dochodowości i promocji gminy. Rozwój działalności agroturystycznej stwarza ludności wiejskiej dodatkowe zajęcia i wykorzystuje istniejące zasoby mieszkaniowe oraz produkowaną w tych gospodarstwach żywność o wysokiej jakości zdrowotnej.

Gospodarze, w celu wypracowania najlepszej i atrakcyjnej oferty turystycznej promującej własne gospodarstwo, uciekają się do różnych

i ciekawych pomysłów np. jazda konna czy ogniska z pieczeniem ziemniaka. W wyniku takiej oferty każdy dla siebie może znaleźć coś ciekawego i idealnie dopasowanego do siebie. Turysta, który spędza wolny czas na wsi wśród zieleni może przypatrywać się pracy rolnika, korzystać ze świeżych owoców, warzyw i produktów mlecznych. Ponadto może pobierać naukę jazdy konnej, artystycznego rzemiosła, wypiekania chleba. Miłośnicy grzybów i ryb znajdą tu również coś ciekawego dla siebie.

Ważnym aspektem rozwoju agroturystyki jest oczywiście baza noclegowa o jak najlepszym standardzie. W tym zakresie bardzo istotne jest, aby takie gospodarstwa posiadały podłączenia do infrastruktury technicznej. Gospodarstwa oferując nocleg standardowy mogłyby również być wyposażone w pola namiotowe przyzagrodowe i campingowe. Jest to idealne rozwiązanie dla ludzi młodych, którzy wyrażają chęć do wrażeń i chcą uciec od monotonii dnia codziennego. Atrakcją dla wczasowiczów byłyby posiłki przygotowywane przez gospodynie z własnych produktów rolnych o wysokiej jakości zdrowotnej. W menu znajdowałyby się tradycyjne regionalne i lokalne potrawy, których oczywiście turyści nie mają okazji skosztować na co dzień.

W dzisiejszych czasach turyści lubią spędzać czas na wypoczynku dość aktywnie. W tym kierunku poszły również gospodarstwa agroturystyczne, które oferują swoim gościom wachlarz dyscyplin sportowych między innymi: wycieczki rowerowe, marsze, gry terenowe, łowiectwo, wędkowanie, jazdę konną. Wielce ciekawą, nowatorską ofertą są sporty ekstremalne, takie jak rowery motokrosowe lub paintball.

Aby wyżej wymienione działania oraz inne były w ogóle opłacalne i możliwe potrzebna jest również bardzo dobra i skuteczna promocja gminy. W tym kierunku powinno działać utworzone Centrum Informacji Turystycznej, w którym byłoby można otrzymać informacje o bazie noclegowej, gospodarstwach agroturystycznych imprezach kulturalnych itp. Aktualnie zasadniczej wagi nabierają działania edukacyjne i doradcze, które przyczyniają się do profesjonalizacji świadczenia usług turystycznych.

4. Rozwój rolnictwa

Warunki dla rozwoju rolnictwa w gminie są korzystne. Sprzyja temu dogodny mikroklimat, niezanieczyszczone środowisko i dobrej jakości gleby bogate w składniki naturalne. Produkcja rolna poszerzona jest o chów zwierząt oraz o przetwórstwo rolno – spożywcze. Taka działalność zapewnia opłacalność produkcji rolnej i zapewnia podstawowe utrzymanie rodziny rolnika.

Rolnictwo wymaga jednak modernizacji i zmiany systemowej, które skierowane powinno być na wprowadzenie nowych, specjalistycznych technologii i ekologicznych metod uprawy. Rolnicy powinni zrzeszać się w grupy producenckie i szukać zewnętrznych odbiorców na własne produkty.

Dla wielu rodzin z obszaru gminy rolnictwo jest jedynym źródłem utrzymania. Jednak coraz więcej ludzi młodych nie wyraża chęci na pracę w sektorze rolnym głównie ze względu na jej niską opłacalność i niestabilną politykę państwa.

CZĘŚĆ IV

MISJA I WIZJA ROZWOJU GMINY SOLEC NAD WISŁĄ

MISJA

Przestrzeń wiejska gminy Solec nad Wisłą oraz jej powiązania z otoczeniem zewnętrznym od wieków kształtowały wizerunek i kulturę ziemi soleckiej. Układ przestrzenny, obyczaje, tradycje, historia dawnych mieszkańców są niezwykłym i cennym dziedzictwem historyczno – kulturowym dla obecnej i przyszłej społeczności lokalnej. Te wszystkie znaczące wartości są przez nią chronione i pomnażane głównie po to, aby pamięć o nich nie zaginęła i aby budowały futurystyczny wizerunek gminy w następnych pokoleniach.

W procesie opracowywania strategii rozwoju, po uprzednim zdiagnozowaniu sytuacji aktualnej w gminie i wyznaczeniu atutów i zagrożeń, przystąpiono do zdefiniowania misji określającej nadrzędny kierunek rozwoju. Misja gminy jest uzasadnieniem sensu jej istnienia. Jest wynikiem całościowej refleksji nad perspektywą rozwoju gminy, nad głównymi kierunkami działania, wartościami oraz pożądanymi standardami. Jej określenie jest konieczne do wyznaczenia wizji rozwoju, celów strategicznych i zadań, które będą w kolejnych latach realizowane.

Misja rozwoju gminy przedstawia perspektywiczny obraz gminy w przeciągu kilkunastu lat oraz określa kierunki dążeń jej mieszkańców i zadań dla władz samorządowych. To idea ujmująca główne i planowane kierunki działań strategicznych, których założenia muszą być zrealizowane. Formułowanie misji wymaga uprzedniego wyznaczenia roli i funkcji, jakie gmina ma pełnić w czasie określonym w dokumencie planistycznym.

Generalnym przesłaniem misji ujętej w Strategii Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą jest nakreślenie obrazu gminy w perspektywie do 2020 roku oraz profil dążeń i aspiracji jej mieszkańców.

Za cel nadrzędny gminy uznano:

**SOLEC NAD WISŁĄ GMINĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, BOGACTWA
I DZIEDZICTWA NADWIŚLAŃSKIEGO KRAJOBRAZU, KULTYWUJĄCĄ
TRADYCJE I OBYCZAJE Z ROZWINIĘTĄ INFRASTRUKTURĄ
TURYSTYCZNĄ, OTWARTĄ DLA POSZUKIWACZY HARMONII Z
PRZYRODĄ, OBSZAREM DLA INWESTYCJI
I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

Tak sformułowana misja jest kwintesencją wszystkich społecznych oczekiwań i dążeń społeczności lokalnej do poprawy swoich warunków bytowych i mieszkalnych. Gmina jest w niej ukazana jako najlepsze miejsce na inwestycje i rozwój przedsiębiorczości turystycznej i rolno-spożywczej, dzięki czemu nastąpi w niej wzrost gospodarczy.

WIZJA

Wizja rozwoju gminy jest zwięzłą formułą, którą określa perspektywę jej pożądanego stanu w okresie następnych kilkunastu lat. Uwzględnia jej dominujący, funkcjonalny charakter, który wyróżnia ją spośród innych gmin w toku historycznego rozwoju.

Wizja rozwoju to nic innego jak wcielenie w życie wyżej zdefiniowanej misji oraz kierunków rozwoju, które mają postać scenariuszy rozwoju, gdyż zawarte są w nich najistotniejsze elementy i czynniki oddziałujące na polepszenie aktualnej sytuacji w gminie. Realizacją mają oczywiście zająć się władze lokalne przy współudziale mieszkańców.

W 2020 roku gmina Solec nad Wisłą to gmina, w której będzie panował ład społeczny, mieszkańcom będzie żyło się zdecydowanie lepiej i wygodniej, a o bezpieczeństwo publiczne będą dbały uprawnione do tego służby. Ponadto gmina będzie odznaczać się wzrostem gospodarczym dzięki rozwojowi turystyki i przetwórstwu owoców i warzyw. Taka sytuacja przyczyni się do znacznego obniżenia stopy bezrobocia w gminie osób w wieku produkcyjnym, poprawy jakości życia. Dodatkowo gmina zostanie w pełni skanalizowana i zwodociągowana, a infrastruktura drogowa swoim wyglądem nie będzie odbiegała od unijnej.

Taka pragmatyczna wizja gminy będzie możliwa jedynie racjonalnemu wykorzystaniu szans, jakie w chwili obecnej daje Unia Europejska w postaci programów pomocowych i funduszy europejskich. Ważnym atutem jest potencjał istniejący w gminie, którym jest chociażby jej położenie, ponieważ może być ono jak najbardziej wykorzystane do rozwoju branży turystyczno – rekreacyjnej. Krajobraz nadwiślański jest niezwykle ujmującym miejscem, doskonałym do wycieczek rowerowych i pieszych. Przez obszar gminy przebiega szlak Żółwia i Dinozaura, a w niedługim czasie Szlak Bursztynowy, z którymi związanych jest wiele atrakcji turystycznych. Śmiało można rzec, że Powiśle to ostoja harmonii, spokoju i wypoczynku.

Wizytówką gminy będzie również ekologiczne rolnictwo, które będzie bazą produkcyjną dla przetwórstwa owoców i warzyw. Dzięki takim przedsięwzięciom polska zdrowa żywność stanie się konkurencją na europejskim rynku i trafi do coraz szerszego grona odbiorców. Produkcją zdrowej żywności będą zajmować się również gospodarstwa agroturystyczne, którą będą mogli skosztować przybywający turyści.

Spółeczność lokalna wraz z władzami lokalnymi będzie bardzo aktywnie zaangażowana w prace nad perspektywnym wizerunkiem swojej małej ojczyzny. Wspólnie będą realizować cele i zadania wyznaczone w dokumencie strategicznym, aby przyciągnąć turystów oraz inwestorów krajowych i zagranicznych.

CZEŚĆ V

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

1. CELE STRATEGICZNE

Zrównoważony rozwój to rozwój, który odpowiada potrzebom współczesnego pokolenia, nie zagrażając możliwościom przeszłych pokoleń, zaspakaja potrzeby obecne i przyszłe. Zrównoważony rozwój jest celem nadrzędnym, który należy osiągnąć dzięki odpowiednio dobranym celom strategicznym opracowanym na podstawie przeprowadzonej analizy i diagnozy stanu obecnego, przeprowadzonych konsultacji oraz przyjętej misji i wizji.

Cele strategiczne charakteryzują się długim horyzontem czasowym, który wynika z wizji rozwoju, będącymi jej konkretyzacją. Wyznaczają kierunek działania życia społeczno – ekonomicznego gminy. Wskazują kierunki działań, które prowadzą do zwiększenia przyszłych możliwości i konkurencyjności gminy. Związane są one z pewną określoną rzeczywistością oraz prognozą jej zmian w przyszłości. Dlatego sformułowano sześć celów strategicznych:

CEL STRATEGICZNY I	NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA GWARANCJĄ WYSOKIEGO STANDARDU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
CEL STRATEGICZNY II	EFEKTYWNA GOSPODARKA O DUŻYM POTENCJALE WZROSTU
CEL STRATEGICZNY III:	ROZBUDOWA I DOSKONALENIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I DROGOWEJ
CEL STRATEGICZNY IV:	ROZWÓJ SEKTORA ROLNEGO W GOSPODARCE RYNKOWEJ
CEL STRATEGICZNY V:	OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH KRAJOBRAZU NADWISLAŃSKIEGO
CEL STRATEGICZNY VI:	ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA I REKREACYJNA GMINY

Powyższe cele wyrażają zgodność z celami, działaniami i zadaniami przyjętymi w nadrzędnych dokumentach planistycznych:

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013.

2. CELE OPERACYJNE I ZADANIA

Do każdego celu strategicznego przypisany jest cel operacyjny, do których z kolei przypisane są zadania. W dalszej części dokumentu zostały przedstawione cele i zadania.

Takie przedsięwzięcie jest niezwykle ważne i niezbędne, aby faktycznie i realnie realizować cele zawarte w tejże strategii. Dla każdego zadania został wskazany:

- podmiot odpowiedzialny za jego realizację (partnerzy),
- przedział czasowy, w którym ma być zrealizowane planowane zadanie,
- źródła finansowania zadania.

CEL STRATEGICZNY I

NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA GWARANCJĄ WYSOKIEGO STANDARDU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1.1. Cel operacyjny: Wzrost poziomu edukacji mieszkańców

Zadania:

- 1.1.1. Wyposażenie gminnych placówek oświatowych w niezbędne i specjalistyczne środki dydaktyczne i multimedialne optymalizujące proces kształcenia
- 1.1.2. Rozbudowa i modernizacja bazy sportowej w obiektach szkolnych na obszarze gminy (budowa boiska sportowego do piłki nożnej i siatkowej, wraz ze skocznią w dal i bieżnią przy Publicznej Szkole Podstawowej w Przedmieściu Dalszym i Zespole Szkół Samorządowych w Pawłowicach oraz hali sportowej przy Zespole Szkół Samorządowych w Solcu nad Wisłą)
- 1.1.3. Wyposażenie obiektów szkolnych w sale informatyczne z dostępem do sieci internetowej
- 1.1.4. Realizacja programów edukacyjnych z naciskiem na naukę języków obcych oraz przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, technicznych i informatycznych
- 1.1.5. Stworzenie systemu stypendialnego dla dzieci i młodzieży utalentowanych i zdolnych pochodzących z ubogich rodzin
- 1.1.6. Organizacja zajęć pozalekcyjnych
- 1.1.7. Rozbudowa placu zabaw dla dzieci nauczania przedszkolnego w ZSS w Pawłowicach
- 1.1.8. Rozszerzona oferta kierunków kształcenia w Centrum Kształcenia Ustawicznego

Realizacja:

Partnerzy:

Termin realizacji:

Źródła finansowania:

*Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą,
dyrektorzy szkół, stowarzyszenia
oświatowe, kuratorium oświaty,*

2007 – 2020,

*budżet gminy, budżet państwa, środki
z UE.*

1.2. Cel operacyjny: Aktywizacja mieszkańców na rzecz promocji i rozwoju gminy

Zadania:

- 1.2.1. Rozszerzenie działalności funkcjonujących instytucji kulturalnych
- 1.2.2. Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych promujących lokalną tradycję i obyczaje (Dni Solca, Dożynki Rolne, itp.)
- 1.2.3. Doskonalenie bazy kulturalnej poprzez tworzenie bazy lokalowej dla świetlic wiejskich (Dom Kultury w Dziurkowie)
- 1.2.4. Integracja społeczności lokalnej oparta na walorach historyczno - kulturowych

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą,</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>organizacje pozarządowe,</i>
	<i>stowarzyszenia, instytucje kultury, Rady</i>
	<i>Soleckie,</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>zadania ciągłe,</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa,</i>
	<i>sponsorzy, środki z UE.</i>

1.3. Cel operacyjny: Poprawa jakości usług świadczonych przez gminę

Zadania:

- 1.3.1. Usprawnienie funkcjonowania administracji gminnej poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Urzędu Gminy
- 1.3.2. Informatyzacja i przygotowanie Urzędu Gminy do elektronicznego obiegu dokumentów
- 1.3.3. Przygotowanie Urzędu Gminy do wdrożenia Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z normą PN-EN ISO 9001:2001 (Certyfikatu ISO)
- 1.3.4. Modernizacja i poprawa stanu obiektu administracji gminnej z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych
- 1.3.5. Organizacja publicznego dostępu do Internetu w budynku Urzędu Gminy, tak zwany InterPunkt

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą,</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>firmy świadczące usługi internetowe,</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 – 2020,</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki z UE,</i>

1.4. Cel operacyjny: Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

Zadania:

- 1.4.1. Utworzenie i wyposażenie w niezbędny sprzęt Posterunku Policji w Solcu nad Wisłą
- 1.4.2. Doposażenie placówek Ochotniczych Straży Pożarnych w specjalistyczny sprzęt do ratowania mienia i życia ludzkiego
- 1.4.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej i pomieszczeń lokalowych jednostek OSP na obszarze gminy (budowa boks garażowego w Przedmieściu Bliższym, rozbudowa budynku OSP w Pawłowicach o boks garażowy i pomieszczenia z przeznaczeniem na Ośrodek Zdrowia)
- 1.4.4. Opracowywanie i wprowadzanie programów profilaktyki bezpieczeństwa
- 1.4.5. Przeprowadzanie akcji nastawionych na poprawę stanu bezpieczeństwa na drogach gminnych
- 1.4.6. Organizacja szkoleń specjalistycznych dla strażaków z jednostek OSP
- 1.4.7. Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy

- 1.4.8. Integracja społeczności lokalnej działającej na rzecz własnego bezpieczeństwa

Realizacja: Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą,
Partnerzy: Policja, OSP, KP PSP,
Termin realizacji: zadania ciągłe,
Źródła finansowania: budżet gminy, budżet państwa, środki z UE, inne

1.5. Cel operacyjny: Udoskonalenie systemu pomocy społecznej i zwiększony udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy

Zadania:

- 1.5.1. Opracowanie programów profilaktycznych do walki z patologiami społecznymi i przestępczością
- 1.5.2. Organizacja czasu wolnego dzieciom i młodzieży wywodzącym się z rodzin dotkniętych różnymi patologiami społecznymi,
- 1.5.3. Organizacja prac społecznie użytecznych dla osób dotkniętych bezrobociem i trudną sytuacją materialną
- 1.5.4. Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych
- 1.5.5. Nakłady finansowe na rozwój systemu rehabilitacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i medycznej osób niepełnosprawnych
- 1.5.6. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej w celu lepszej dostępności osobom niepełnosprawnym
- 1.5.7. Działania zapobiegające wykluczeniu osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy

Realizacja: GOPS
Partnerzy: Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia
Termin realizacji: od 2007r.
Źródła finansowania: PFRON, budżet gminy, budżet państwa, środki z UE, inne

1.6. Cel operacyjny: Efektywna służba zdrowia i promocja zdrowego trybu życia

Zadania:

- 1.6.1. Sprawny system ochrony zdrowia
- 1.6.2. Promocja zdrowego trybu życia w ramach opracowanych programów profilaktycznych
- 1.6.3. Modernizacja i wyposażenie placówek służby zdrowia w specjalistyczny sprzęt medyczny
- 1.6.4. Wprowadzenie do szkół opieki pielęgniarskiej i stomatologicznej
- 1.6.5. Przeprowadzenie w szkołach akcji „Kubek mleka”

- 1.6.6. Program szkoleń dla mieszkańców z zakresu udzielania pierwszej pomocy

Realizacja: Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą,
Partnerzy: Narodowy Fundusz Zdrowia, NZOZ w Solcu nad Wisłą,
Termin realizacji: od 2007r.
Źródła finansowania: budżet gminy, budżet państwa, środki UE, inne

1.7. Cel operacyjny: Rozwijające się społeczeństwo informacyjne

Zadania:

- 1.7.1. Budowa i rozbudowa lokalnych sieci szerokopasmowych
- 1.7.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez opracowanie oferty usług i informacji oraz szkolenia w zakresie e – usług
- 1.7.3. Utworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu poprzez adaptację obiektów na świetlice wiejskie
- 1.7.4. Utworzenie kawiarenek internetowych i nowoczesnych punktów bibliotecznych

Realizacja: Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą
Partnerzy: firmy informatyczne, przedsiębiorcy,
Termin realizacji: od 2007r.
Źródła finansowania: budżet gminy, budżet państwa, środki UE

CEL STRATEGICZNY II

EFEKTYWNA GOSPODARKA O DUŻYM POTENCJALE WZROSTU

2.1. Cel operacyjny: Podniesienie konkurencyjności lokalnej gospodarki

Zadania:

- 2.1.1. Wysoko wykwalifikowana kadra pracownicza
- 2.1.2. Nawiązywanie współpracy z ośrodkami badawczymi
- 2.1.3. Opracowanie bogatej oferty o możliwościach inwestowania w gminie
- 2.1.4. Promocja rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>przedsiębiorcy, inwestorzy zewnętrzni</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>od 2007r.</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki prywatne, środki z UE</i>

2.2. Cel operacyjny: Doradztwo merytoryczne i organizacyjne dla firm z sektora MŚP

Zadania:

- 2.2.1. Opracowanie profesjonalnej bazy danych na temat potencjału ekonomicznego lokalnych przedsiębiorstw, ich produktów i rynków zbytu
- 2.2.2. Utworzenie i zarządzanie bazą danych dotyczącą warunków i klimatu inwestowania w gminie
- 2.2.3. Doradztwo merytoryczne udzielane w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej
- 2.2.4. Gromadzenie informacji o działalności ośrodków doradztwa prawno – ekonomicznego z przeznaczeniem dla osób prowadzących i rozpoczynających własną działalność
- 2.2.5. Powołanie forum gospodarczego skupiającego lokalnych przedsiębiorców i przedstawicieli Urzędu Gminy w celu wymiany doświadczeń, informacji oraz określenia dalszych kierunków rozwoju rodzimej przedsiębiorczości
- 2.2.6. Koordynacja działań w zakresie organizacji wystaw i targów

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>przedsiębiorcy, inwestorzy zewnętrzni, mieszkańcy gminy</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>od 2007r.</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE</i>

2.3. Cel operacyjny: Opracowanie i wdrożenie systemu preferencji dla przedsiębiorstw

Zadania:

- 2.3.1. Wprowadzenie i stosowanie ulg podatkowych w celu promowania samozatrudnienia i tworzenia miejsc pracy
- 2.3.2. Powołanie inkubatora przedsiębiorczości
- 2.3.3. Współpraca z instytucjami finansowymi w celu udzielania kredytów preferencyjnych i niskoprocentowanych
- 2.3.4. Nakłady finansowe wspomagające rozwój sektora MŚP
- 2.3.5. Udzielanie preferencji podatkowych istniejącym przedsiębiorstwom znajdującym w trudnej sytuacji finansowej

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>instytucje finansowe, przedsiębiorcy</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>od 2007r.</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, inne</i>

2.4. Cel operacyjny: Opracowanie profesjonalnej oferty walorów gospodarczych gminy w celu pozyskania zewnętrznych inwestorów

Zadania:

- 2.4.1. Sporządzenie wykazu i opracowanie oferty promującej wolne tereny i obiekty przeznaczone do zainwestowania (sporządzenie programu zagospodarowania pozyskanych obszarów)
- 2.4.2. Uzbrojenie wyznaczonych terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną
- 2.4.3. Nawiązanie współpracy z samorządami sąsiednimi i zagranicznymi
- 2.4.4. Organizacja wystaw i targów nastawionych na prezentację oferty inwestycyjnej gminy (współpraca władz gminy z lokalnymi przedsiębiorstwami i instytucjami finansowymi)
- 2.4.5. Promocja i reklama gminy jako najlepszego miejsca do inwestycji

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>przedsiębiorcy, inwestorzy zewnętrzni,</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>zadania ciągle</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, fundusze zewnętrzne</i>

2.5. Cel operacyjny: Tworzenie nowych miejsc pracy i aktywizacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa

Zadania:

- 2.5.1. Organizowanie robót publicznych i prac interwencyjnych dla osób pozbawionych zatrudnienia

- 2.5.2. Promowanie zatrudnienia osób bezrobotnych przy inwestycjach gminnych przez wykonawców prac w ramach zamówień publicznych
- 2.5.3. Przekwalifikowania kadry pracowniczej poprzez szkolenia, kursy, warsztaty
- 2.5.4. Rozwój sektora rolno – spożywczego i produkcyjno – usługowego
- 2.5.5. Jednorazowe dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej szansą na nowe miejsca pracy
- 2.5.6. Opracowanie i wdrożenie programu nastawionego na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów wiejskich
- 2.5.7. Wsparcie finansowe dla lokalnego rzemiosła i jego promocja na zewnątrz gminy
- 2.5.8. Modernizacja placu targowego
- 2.5.9. Budowa wytwórni wód mineralnych przy źródle

Realizacja:

Partnerzy:

Termin realizacji:

Źródła finansowania:

Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku

Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą, agencje rządowe, samorząd wojewódzki, organizacje pozarządowe

zadania ciągłe

budżet państwa, budżet województwa, budżet gminy, środki z UE

CEL STRATEGICZNY III

ROZBUDOWA I DOSKONALENIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I DROGOWEJ

3.1. Cel operacyjny: Nowoczesna infrastruktura techniczna

Zadania:

- 3.1.1. Sprawny i efektywny system odprowadzania i utylizacji ścieków
- 3.1.2. Sprawny i efektywny system gospodarki odpadami
- 3.1.3. Likwidacja nielegalnego składowiska odpadów w Przedmieściu
- 3.1.4. Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej
- 3.1.5. Pełne zwodociągowanie gminy i podłączenie do sieci wszystkich mieszkańców
- 3.1.6. Wymiana rur azbestowych instalacji wodnej
- 3.1.7. Budowa wodociągu „Powiśle” zasilającego wsie: Pawłowice, Wola Pawłowska, Marianów, Zemborzyn, Kępa Piotrowińska, Sadkowice, Kolonia Nadwisłańska, wodociągu „Zachód” zasilającego miejscowości: Przedmieście Dalsze, Przedmieście Bliższe, Dziurków oraz wodociągu „Podemłyńnie”
- 3.1.8. Gazyfikacja gminy poprzez budowę gazociągu i stacji redukcyjnych
- 3.1.9. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie objętych siecią kanalizacyjną (struktura rozproszona)
- 3.1.10. Modernizacja stacji uzdatniania wody (hydroforni w Solcu nad Wisłą i Glinie)
- 3.1.11. Rozbudowa i modernizacja sieci telekomunikacyjnej

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>PGNiG S.A., zakłady energetyczne, przedsiębiorcy</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 - 2020</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, inne</i>

3.2. Cel operacyjny: Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej

Zadania:

- 3.2.1 Budowa parkingu dla samochodów osobowych w Solcu nad Wisłą
- 3.2.2 Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych
- 3.2.3 Budowa i modernizacja sieci oświetlenia ulicznego w gminie
- 3.2.4 Budowa mostu na rzece Wiśle łączącego województwo mazowieckie z lubelskim
- 3.2.5 Budowa tras rowerowych
- 3.2.6 Budowa i modernizacja chodników

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>Powiatowy Zarząd Dróg w Lipsku, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego</i>

Termin realizacji: 2007 – 2020
Źródła finansowania: budżet gminy, budżet państwa, środki UE

3.3. Cel operacyjny: Modernizacja systemów grzewczych i elektroenergetycznych

Zadania:

- 3.3.1. Budowa i modernizacja systemów elektroenergetycznych umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- 3.3.2. Modernizacja systemów grzewczych
- 3.3.3. Propagowanie wykorzystania alternatywnych źródeł energii i biopaliw

Realizacja: Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą
Partnerzy: przedsiębiorcy, mieszkańcy
Termin realizacji: 2007 – 2020
Źródła finansowania: budżet gminy, budżet państwa, środki UE, fundusze ochrony środowiska, kapitał prywatny

CEL STRATEGICZNY IV

ROZWÓJ SEKTORA ROLNEGO W GOSPODARCE RYNKOWEJ

4.1. Cel operacyjny: Modernizacja gospodarstw rolnych oraz ich przebudowa systemowa

Zadania:

- 4.1.1. Tworzenie w istniejących gospodarstwach rolnych bazy agroturystycznej w celu dodatkowego źródła dochodu
- 4.1.2. Promowanie wśród rolników nowych technologii i sposobów poprawiających jakość upraw
- 4.1.3. Zwiększanie areału upraw warzywniczych i sadowniczych oraz surowców do produkcji biopaliw
- 4.1.4. Organizacja szkoleń, kursów i warsztatów dla rolników podnoszących kwalifikacje i świadomość ekologicznych sposobów produkcji rolnej
- 4.1.5. Pomoc doradcza i informacyjna dla rolników aplikujących po środki finansowe z Unii Europejskiej i inne źródła finansowania

Realizacja: CDR, Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą

Partnerzy: rolnicy, przedsiębiorcy

Termin realizacji: zadania ciągłe

Źródła finansowania: budżet gminy, budżet państwa, kapitał własny, środki UE

4.2. Cel operacyjny: Wsparcie dla rozwoju sektora przetwórstwa spożywczo - rolnego

Zadania:

- 4.2.1. Przedsięwzięcia w rozwój bazy przetwórstwa owoców i warzyw z zastosowaniem nowoczesnych technologii
- 4.2.2. Powołanie Związku Producentów Rolnych zrzeszający grupy producenckie z obszaru całej gminy
- 4.2.3. Pozyskiwanie rynków zbytu na lokalne produkty rolne
- 4.2.4. Budowa chłodni i przetwórnii warzyw oraz owoców
- 4.2.5. Marketing i promocja lokalnych produktów rolnych
- 4.2.6. Wsparcie finansowe dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą nastawioną na przetwórstwo
- 4.2.7. Utworzenie giełdy spożywczo – rolnej jako lokalnego rynku zbytu
- 4.2.8. Organizowanie interwencyjnego skupu zbóż

Realizacja: ARiMR, ODR

Partnerzy: rolnicy, przedsiębiorcy, agencje rolne, grupy producenckie

Termin realizacji: zadania ciągłe

Źródła finansowania: budżet gminy, budżet państwa, fundusze unijne, kapitał własny

4.3. Cel Operacyjny: Ekologiczne gospodarstwa rolne

Zadania:

- 4.3.1. Wspieranie powstawania ekologicznych i specjalistycznych gospodarstw rolnych
- 4.3.2. Wytwarzanie i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii
- 4.3.3. Edukacja i wzrost świadomości ekologicznej wśród ludności wiejskiej
- 4.3.4. Ukierunkowanie gospodarstw rolnych na produkcję zdrowej żywności cieszącej się dużym popytem
- 4.3.5. Podniesienie jakości produktów rolnych przy wykorzystaniu postępu biologicznego

<i>Realizacja:</i>	<i>ARiMR, ODR</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą, rolnicy, agencje rolne, grupy producentkie</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>działania ciągłe</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, kapitał własny</i>

4.4. Cel operacyjny: Restrukturyzacja agrarna gospodarstw rolnych

Zadania:

- 4.4.1. Opracowanie procedur dotyczących regulacji kwestii własnościowych w gospodarstwach rolnych, mających kilku właścicieli
- 4.4.2. Zamiana nieefektywnych gruntów rolnych o niskiej jakości i nieużytków na cele inwestycyjne i budownictwo
- 4.4.3. Zalesianie gruntów zwłaszcza tych, które są nieużytkami lub wyłączone z użytkowania rolnego

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>ODR, rolnicy</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>działania ciągłe</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE kapitał własny</i>

CEL STRATEGICZNY V

OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH KRAJOBRAZU NADWIŚLAŃSKIEGO

5.1. Cel operacyjny: Inwestycje proekologiczne

Zadania:

- 5.1.1. Budowa oczyszczalni ścieków
- 5.1.2. Inwentaryzacja i likwidacja „dzikich wysypisk” oraz ich rekultywacja
- 5.1.3. Ciągła edukacja proekologiczna mieszkańców połączona z praktyką selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- 5.1.4. Profesjonalna gospodarka wodno – ściekowa
- 5.1.5. Aktywna zbiórka oraz unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>Zakład Usług Komunalnych</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 – 2020</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, środki prywatne</i>

5.2. Cel operacyjny: Ochrona bogactwa przyrody terenów nadwiślańskich

Zadania:

- 5.2.1. Dbłość o przyrodniczą estetykę gminy
- 5.2.2. Utworzenie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego
- 5.2.3. Utworzenie rezerwatów przyrody w Raju i Kolonii Boiska
- 5.2.4. Utworzenie Gminnego Centrum Ekologii
- 5.2.5. Opracowanie i wdrożenie systemu pomiaru zanieczyszczeń powietrza i wody
- 5.2.6. Utrzymywanie w czystości zbiorników i cieków wodnych
- 5.2.7. Zastąpienie ogrzewania węglowego ogrzewaniem ekologicznym
- 5.2.8. Współdziałanie przy tworzeniu europejskiej sieci ekologicznej „NATURA 2000”.
- 5.2.9. Odpowiednie zabezpieczenie przeciwpowodziowe

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>mieszkańcy wsi</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 – 2020</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, PFOŚiGW</i>

5.3. Cel operacyjny: Ochrona dziedzictwa kulturowo – historycznego

Zadania:

- 5.3.1. Opracowanie i uchwalenie Planów Odnowy Miejscowości (programy dla wszystkich miejscowości znajdujących się na obszarze gminy)
- 5.3.2. Renowacja zaniedbanych i zapomnianych obiektów kulturalno – historycznych
- 5.3.3. Modernizacja obiektów sakralnych
- 5.3.4. Ochrona obiektów archeologicznych i wykluczenie ich zagospodarowania
- 5.3.5. Odnowa, modernizacja i adaptacja obiektów zabytkowych wraz z ich otoczeniem (budynek Urzędu Gminy, Gminny Ośrodek Kultury w Solcu, pałac w Woli Pawłowskiej oraz remiza OSP w Przedmieściu Bliższym)
- 5.3.6. Zagospodarowanie Rynku w centrum Solca nad Wisłą oraz parku wraz z oświetleniem

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>mieszkańcy wsi, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>działania ciągłe</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE</i>

5.4. Cel operacyjny: Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej

Zadania:

- 5.4.1. Szkolenia dla rolników z zakresu wdrażania ekologicznych metod produkcji rolnej
- 5.4.2. Wprowadzenie do szkół przedmiotu nauczania z zakresu ochrony środowiska
- 5.4.3. Opracowanie oferty i propagowanie programów edukacyjnych
- 5.4.4. Organizacja imprez, wystaw i konkursów aktywizujących społeczność lokalną do troski o środowisko naturalne

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>szkoły, agencje rolne, mieszkańcy gminy</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>działania ciągłe</i>
<i>Źródło finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE</i>

CEL STRATEGICZNY VI

ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA I REKREACYJNA GMINY

6.1. Cel operacyjny: Rozbudowa bazy turystycznej

Zadania:

- 6.1.1. Budowa bazy hotelowej i restauracyjnej
- 6.1.2. Wyznaczenie terenów pod adaptację na pola biwakowe, kempingowe oraz na budowę ośrodka sportów wodnych
- 6.1.3. Poszerzenie zakresu oferty i promocja Schroniska Młodzieżowego w Solcu nad Wisłą
- 6.1.4. Tworzenie w gospodarstwach rolnych bazy agroturystycznej promujące piękne oblicze polskiej wsi
- 6.1.5. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod turystykę w niezbędną infrastrukturę techniczną
- 6.1.6. Wyznaczenie terenów pod działalność turystyczną i rekreacyjną

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>mieszkańcy wsi, przedsiębiorcy</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 – 2020</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, kapitał własny</i>

6.2. Cel operacyjny: Program rozwoju turystyki programem gospodarczego rozwoju gminy

Zadania:

- 6.2.1. Określenie i promocja produktu turystycznego gminy
- 6.2.2. Kreacja wizerunku gminy jako bogatego rynku turystycznego
- 6.2.3. Wypracowanie nowoczesnych i spójnych mechanizmów kreowania rozwoju turystyki
- 6.2.4. Program rozwoju turystyki w ścisłej współpracy z ochroną przyrody nadwiślańskiej
- 6.2.5. Propagowanie regionalnych przysmaków i zespołów ludowych
- 6.2.6. Przystąpienie do Szlaku Bursztynowego przebiegającego przez obszar gminy

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>stowarzyszenia, mieszkańcy wsi,</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 – 2020</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE</i>

6.3. Cel operacyjny: Rozwój infrastruktury rekreacyjno - sportowej

Zadania:

- 6.3.1. Wyznaczenie i zagospodarowanie ścieżek rowerowych i pieszych
- 6.3.2. Wyznaczenie szlaków do turystyki konnej
- 6.3.3. Budowa boisk i obiektów sportowych
- 6.3.4. Oznakowanie tras turystycznych
- 6.3.5. Budowa kładek na rzece Krępiance na wysokości „Opoczki”
- 6.3.6. Budowa wyciągu narciarskiego
- 6.3.7. Budowa zbiornika retencyjnego z możliwością zaadaptowania do celów turystycznych i rekreacyjnych (w Solcu nad Wisłą oraz Przedmieściu Bliższym)
- 6.3.8. Budowa kanału na rzece Krępiance umożliwiającego żeglugę turystyczną
- 6.3.9. Organizacja rajdów rowerowych szlakiem Żółwia i Dinozaura
- 6.3.10. Organizacja spływów kajakowych na rzece Wiśle
- 6.3.11. Utworzenie kąpielisk i plaży ogólnodostępnych
- 6.3.12. Budowa amfiteatru w „Traczym Dole” w Kłudziu
- 6.3.13. Budowa ogródka jordanowskiego w Słuszczynie

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>stowarzyszenia, mieszkańcy wsi, przedsiębiorcy, agencje rolne</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 – 2020</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE</i>

6.4. Cel operacyjny: Kompleksowa oferta promująca turystyczne walory gminy

Zadania:

- 6.4.1. Powołanie Centrum Informacji Turystycznej jako instytucji sprzyjającej rozwojowi turystyki na obszarze gminy
- 6.4.2. Aktywna promocja i reklama walorów turystycznych i agroturystycznych gminy
- 6.4.3. Wydawanie folderów i informatorów o gminie
- 6.4.4. Organizacja imprez kulturalnych, targów turystycznych itp.
- 6.4.5. Utworzenie internetowej bazy wszystkich istniejących i powstających gospodarstw agroturystycznych w gminie
- 6.4.6. Opracowanie katalogu turystycznych produktów

<i>Realizacja:</i>	<i>Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą</i>
<i>Partnerzy:</i>	<i>stowarzyszenia, organizacje, Przedsiębiorcy</i>
<i>Termin realizacji:</i>	<i>2007 – 2020</i>
<i>Źródła finansowania:</i>	<i>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, środki prywatne</i>

CZEŚĆ VI

WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY SOLEC NAD WISŁĄ

WDRAŻANIE STRATEGII

Proces wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą będzie wymagać od władz lokalnych aktywnej działalności oraz współpracy ze strony instytucji i organizacji funkcjonujących na obszarze gminy. Cele i działania strategiczne będą miały większą szansę na zrealizowanie i urzeczywistnienie, jeśli w to przedsięwzięcie zaangażują się podmioty z sektora publicznego i prywatnego, działające na rzecz rozwoju gminy. Dla nich również ważny jest ulepszony i udoskonalony wizerunek gminy.

Bezpośrednią odpowiedzialność za wdrażanie strategii ponosi Wójt Gminy Solec nad Wisłą oraz funkcjonująca z upoważnienia Instytucja Zarządzająca i Koordynująca realizacją Strategii Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą, która składa się z pracowników Urzędu Gminy wyznaczonych przez Wójta Gminy. Takie przedsięwzięcie ma istotne znaczenie odnośnie możliwości pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej na realizację dużych projektów poprawiających sytuację mieszkańców i samej gminy. Niezwykle ważna jest wtedy współpraca pomiędzy partnerami w określeniu wspólnych planów i koncepcji. Ponadto owa Grupa będzie odpowiedzialna za możliwości kompetencyjno – finansowe planowanych celów i zadań oraz monitoring ich realizacji i osiągniętych rezultatów.

Instytucja Zarządzająca określa hierarchię zasad i kryteriów doboru zadań, ponieważ jest ona bardzo potrzebna do tego, aby realizacja Strategii przebiegła sprawnie. Ponadto bada zgodność dokumentu z innymi dokumentami programowymi, które zostały opracowane przez administrację rządową i zarząd województwa mazowieckiego w zakresie rozwoju regionalnego. Do jej obowiązków należy również sporządzanie rocznego raportu z przebiegu realizacji celów i zadań strategicznych i wskazania ewentualnych nieprawidłowości, które wystąpią w tym czasie. Sporządza również raport końcowy po zakończeniu realizacji i osiągnięciu wyznaczonych kierunków rozwoju, aby dokonać kompleksowej oceny.

Instytucja wdrażająca to Urząd Gminy w Solcu nad Wisłą, który udziela informacji o możliwościach pozyskania dofinansowania zewnętrznego na realizację projektów. Do jej obowiązków należy między innymi ocena zgodności z procedurami i wymogami wniosków aplikacyjnych od beneficjentów, których zapis występuje w Strategii.

W końcowej fazie wdrażania powyższe instytucje zobowiązane są do przeprowadzenia analizy porównawczej czy realizowane cele i zadania strategiczne są zgodne z zapisami Strategii i odpowiadają sformułowanej w niej misji i wizji rozwoju, jaką gmina musi osiągnąć w wyznaczonych ramach czasowych.

Wdrażanie zaplanowanych działań strategicznych jest możliwe głównie przy współudziale środków zewnętrznych tj. Unii Europejskiej i budżetu państwa oraz własnego kapitału przewidzianego w budżecie gminy.

Niezwykle ważną rolę w realizacji poszczególnych zadań będzie odgrywać Lokalna Grupa Działania, składająca się z przedstawicieli lokalnych środowisk społecznych i gospodarczych, której powstanie planuje się w najbliższym

czasie. Powinna ona spełniać rolę komitetu monitorującego wdrażanie Strategii oraz przebieg działań w niej zapisanych.

Niezbędnym elementem procesu wdrażania jest sprawny system kontroli i monitoringu wprowadzanych w życie celów strategicznych. System pozwala na przeprowadzanie bieżącej kontroli i oceny tego co już zostało wykonane, gdyż dostarcza ważnych informacji o stopniu realizacji Strategii.

MONITORING STRATEGII

Monitoring to proces zbierania, przetwarzania i analizy danych na temat zakresu realizacji celów i zadań strategicznych. W tym zakresie ważne jest, aby sformułować system wskaźników, który pozwala na zmierzenie zasięgu realizacji celów rozwoju.

Monitoring zapewnia kontrolę efektywnej realizacji przyjętych programów i zadań, osiągniętych rezultatów i wpływów, jakie wywierają podejmowane działania. Umożliwia koordynowanie działań i reagowania na zmiany społeczno – ekonomiczne w gminie.

System monitorowania Strategii

Monitoring zapewnia zgodność efektów końcowych dokumentu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Służy on badaniu i ocenie sposobu i efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań oraz poziomu ich wykonywania.

Najważniejszą rolę w procesie monitorowania realizacji Strategii odgrywa Wójt Gminy. Współpracuje on z Instytucją Zarządzającą. System monitorowania i kontroli realizacji poszczególnych zadań strategicznych to wnikliwa analiza i ocena ich postępu, terminów wykonania oraz ilości wydatkowanych środków pieniężnych. System ten pozwala na ewentualną interwencję i korektę zadań, w wykonywaniu których „dostało” się kilka uchybień.

Corocznie Wójt Gminy będzie sporządzał sprawozdanie (raport) z realizacji zadań zapisanych w Strategii. W sprawozdaniu, które potem zostanie przedstawione Radzie Gminy do zatwierdzenia, określa się te zadania już zrealizowane, będące w toku przedsięwzięcia oraz wskazuje się inne zadania będące następnymi w kolejności do realizacji w najbliższym czasie. Wójt wskazuje również zakres wydatkowania środków finansowych na zrealizowane działania łącznie ze wskazaniem źródła finansowania. Ponadto raport ten powinien również zawierać ocenę oddziaływania zrealizowanych zadań na sytuację społeczno – gospodarczą gminy.

Sposoby oceny Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą będzie na bieżąco oceniana i kontrolowana w zakresie realizowanych celów i zadań strategicznych. Całościowa ocena zostanie przeprowadzona po zakończeniu procesu zarządzania strategicznego. Jak wyżej zapisano, ową ocenę będzie przeprowadzać Wójt Gminy wraz Lokalną Grupą Działania i Radą Gminy w oparciu o wskaźniki rezultatu Strategii oraz priorytety i programy określone w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007-

2013, Strategii Województwa Mazowieckiego do 2020 roku oraz w poszczególnych programach operacyjnych.

Ostateczna ocena Strategii ma zawierać rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadań i projektów, jak również poniesione koszty. Ponadto powinna zawierać potwierdzenie spełnienia wyznaczonej misji, której głównym celem była poprawa sytuacji społeczno – gospodarczej.

Komunikacja społeczna Strategii

Realizacja celów i zadań strategicznych wymaga nawiązania współpracy Urzędu Gminy ze stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi, lokalnymi podmiotami gospodarczymi oraz mieszkańcami gminy. Dlatego niezbędnym instrumentem jest bieżące informowanie społeczności lokalnej o postępach danego przedsięwzięcia. W związku z tym władze gminy powinny wykorzystywać tablice informacyjne w Urzędzie Gminy oraz stronę internetową Urzędu w celu upowszechniania realizowanych zadań.

Komunikacja społeczna wymaga od władz gminy ciągłej współpracy ze środkami masowego przekazu i innymi grupami docelowymi. Takie przedsięwzięcie ma przede wszystkim na celu szersze i bogatsze promowanie gminy w zakresie turystyki i rekreacji, przedsiębiorczości i inwestycji.

Grupami docelowymi na obszarze gminy są:

- społeczność lokalna, będąca ostatecznym beneficjentem realizowanych projektów,
- podmioty gospodarcze,
- organizacje zrzeszające przedsiębiorców różnych branż,
- organizacje pozarządowe, stowarzyszenia.

Strategia Rozwoju Gminy Solec nad Wisłą jest dokumentem otwartym uwzględniającym ciągłe zmiany i aktualizację, spowodowanymi oddziaływaniem otoczenia zewnętrznego, do których zaliczamy między innymi:

- sytuację ekonomiczną w kraju, województwa, powiatu i samej gminy,
- zaangażowanie Lokalnej Grupy Działania oraz lokalnych instytucji we wdrażanie Strategii
- wielkość pozyskiwania zewnętrznego dofinansowania ze środków unijnych, itp.